

Taalifi cant yu Daawuda ak ñeneen, ngir màggal Yàlla

Téere bii moo ëmb juróomi téere, di téeméeri taalif ak juróom fukk (150) – ay cant ak ay ñaan ak ay kàdduy jooytu.

Taalif bu njëkk bi ak ñaareel bi ñooy ubbite gi, ci lañuy xamle yax yii: kan moo bon ak kan mooy aji jub, ak kan mooy buur bi Yàlla tabb, fal ko, te muy jiitee njub. Buur Daawuda ak Buur Suleymaan bokk nañu ci ñi fent taalifi cant yi, waaye ci taalifi cant 99 ak 145, gis nanu ne Aji Sax jeey Buur, te moom rekk a yellooy cant. Taalif yi mujj (146–150) ñooy màggal Aji Sax ji.

Ci tënk: Téere bu ci nekk, nii lañu ko tëje: «Cant ñeel na Yàlla Aji Sax ji,» mbaa «Màggalleen Ki Sax.»

Taalif 1–41 Téere bi njëkk.

Taalif 42–72 Ñaareelu téere bi.

Taalif 73–89 Ñetteelu téere bi.

Taalif 90–106 Ñeenteelu téere bi.

Taalif 107–150 Juróomeelu téere bi.

1

Ñaari yoon a ngii

¹ Ndokkalee yaw mi toppul tànk ku bon,
taxawewuloo yoonu moykat,
toogewuloo jataayu ñaawlekat.

² Xanaa di bége yoonu Aji Sax ji,
di ko jàngat guddeek bëccëg.

³ Loo def mu àntu:

nga mel ni garab gu saxe walum ndox,
bu jotee meññ,
te xob wa du lax.

⁴ Loolu dalul moos ku bon
kay mel ni xatax bu ngelaw li wal.

⁵ Moo tax ku bon du siggee àtte ba,
moykat du taxawe ndajem aji jub ña.

⁶ Aji Sax ji kay ay sàmm yoonu aji jub;
yoonu ku bon di sànk boroom.

2

Yàlla fal na buur

¹ Ana lu xeeti àddina di riire,
lu xeet yiy lale pexey neen?

² Buuri àddinaa jógandoo,
kilifa yee lëkkoo,
di fexeel Aji Sax ji,
mook ki mu fal.

³ Ña nga naan: «Nanu dagg càllala yi,
sànni jéng yi!»

⁴ Ki ci jalub asamaan a ngay ree,
Boroom baa nga leen di kókkali,

⁵ mer, ba gëdd leen,
xadaru, tiital leen ne:

⁶ «Man maa tabb buur, fal ko ci Siyon,
sama tund wu sell.»

⁷ Buur ne: «Ma biral dogalu Aji Sax ji,
moom mi ma ne: “Yaa di sama doom,

bés niki tey, maa la jur*.

⁸ Ñaan ma xeeti àddina, ma sédd la ko,
nga moom ba ca cati àddina,

⁹ jiitee leen yetu weñ,
rajaxe leen ni njaqal xandeer.”»

¹⁰ Kon yeen buur yi, muusleen,
kilifay àddina, fàgguleen.

¹¹ Jaamuleen Aji Sax ji, ragal ko,
di ko bége, ba yaram daw.

¹² Sujjóotalleen doom ji, bala moo mer,
ngeen sànkoo seenu yoon;
meram day jekki ne jippét,
waaye ndokkalee képp ku ko làqool

3

Aji jub a ngi woote wall

¹ Dib taalifu cant, ñeel Daawuda, ba muy daw
Absalom doomam ju góor*.

² Éy Aji Sax ji, noon yeeka bare!

Ñu baree may jógal,

³ ñu baree may tooge naa:
«Yàlla du ko wallu!»

Selaw

* **2.7 jur:** su Yàlla nee moo jur buur bi, waxin la rekk. Bés bi ñuy fal buur bi la Yàlla di biral ne jàppe na buur bi ni doomam. Ni doom di teewale baayam, ni la buur biy teewale Yàlla ci kaw suuf. Ni baay di sàmme doomam it, ni la Yàlla di sàmme buur bi, ngir mu am ndam. Seetal ci 2.Samiyel 7.12-16. * **3.1** Seetal ci 2.Samiyel saar 15–16.

†.

⁴ Waaye yaw Aji Sax ji, yaa may feg,
di ma teral, di ma siggil.

⁵ Maay woo Aji Sax ji wall,
mu walloo ma fa tundam wu sell wa.

Selaw.

⁶ Maay tëdd nelaw, yewwu;
Aji Sax ji di ma aar.

⁷ Ñu dul jeex a ma jógal, gaw ma,
te duma ragal.

⁸ Éy Aji Sax ji sama Yàlla,
jógal, wallu ma!
Yaa toj kaabaabi noon yu bon yépp,
foq seeni sell.

⁹ Aji Sax ji, yaa moom wall,
sa mbooloo jagoo sa barke.

Selaw.

4

Ma yendoo ñaan

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd aki xalam, dib
taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Éy Yàlla, yaw mi may àtte dëgg,
maa ngi woote, wuyu ma;
maa xatoon, nga yaatal ma.
Ngalla baaxe ma, nangul ma.

† **3.3 Selaw:** jàpp nañu ne ndigal la luy taxawloo woykat yi, te jombul xalam yi wéy ba tey. Waaye man naa nekk itam ndigal ngir xalam yeek woykat yi gëna xumbal.

³ Yeen boroom daraja yi,
buleen yàqati sama der,
buleen sopp caaxaan, di sos.

Selaw.

⁴ Xamleen ne Aji Sax ji day séddoo ku ko ragal,
te bu ma woowee Aji Sax ji, mu dégg.

⁵ Loxleen te baña bàkkaar,
waxtaanleen ak seen ngegenaay te noppi.

Selaw.

⁶ Rendileen seen sarax yi war,
te wóolu Aji Sax ji.

⁷ Bare na ñu naan: «Ana ku nuy won lu baax?»

Éy Aji Sax ji, baaxe nu saw yiw!

⁸ May nga ma bànnexu xol
bu raw seen pepp mu tuurook biiñ bu wal.

⁹ Jàmm laay tēdde, nelaw,
Aji Sax ji, yaw donɲ yaa may dēel fu wóor.

5

Ma njēlu di ñaan

¹ Mu jēm ci njiital woykat yi, ànd aki toxoro, dib
taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Éy Aji Sax ji, maa ngi àddu, déglu ma,
maa ngi onk, teewlu ma.

³ Sama Buur, sama Yàlla, déglul, ma ne wallóoy!
Yaw laay ñaan.

⁴ Aji Sax ji, ag suba, ngay dégg sama baat,
suba su ne ma diis la samay dagaan,
di séentu.

⁵ Doo Yàlla ju safoo coxor,

yaw lu bon du la daloo.

⁶ Ku réy du taxaw fi sa kanam,
kuy def lu ñaaw, bañ nga ko.

⁷ Aji Sax ji, yaay sànk kuy fen,
seexlu kuy bóomeek kuy wore.

⁸ Man nag, sa ngor lu yaa laa saña dugge sa kër,
sujjóotal sa béreb bu sell, wormaale la.

⁹ Éy Aji Sax ji, wommate ma sa yoonu njub ndaxi
noon,
te xállal ma saw yoon.

¹⁰ Ñii, li ñu wax, wérul,
seen xol a mébét njekkar,
seenug bóli di bàmmeele bu ne njàpp,
ñuy naxe làmmiñ wu neex.

¹¹ Éy Yàlla, topp leen,
ñu fakkastaloo seeni pexe;
xalabal ñooñu barey moy,
ñoo la gántal.

¹² Képp ku la làqoo, yal na bég,
di saxoo sarxolle, nga di ko yiir,
te ku la sopp di la bége.

¹³ Aji Sax ji yaw kat, yaay barkeel ku jub,
yiire ko saw yiw, fege ko.

6

Jarag a ngi woote wall

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd ak xalamu juróom
ñetti buum, dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Éy Aji Sax ji, bul mer, ba di ma rëbb,

bul xadaru, ba di ma mbugal.

³ Aji Sax ji, damaa néew doole, yërëm ma!

Éy Aji Sax ji, sama yaram a tas, dàm̐ ma!

⁴ Sama xol a jeex tàkk.

Aji Sax ji, loo deeti xaar nag?

⁵ Éy Aji Sax ji, délsil, xettali ma!

Walloo ma sa ngor.

⁶ Deesul dee ba fàttaliku la;

ku dugg njaniw, nu mu lay sante?

⁷ Onk naa ba loof, di fanaanee jooy,

sama lal di féey,

ba far seeye rongooñ.

⁸ Saay gët a ngi xóot ndaxu naqar,

boole ci giim ndax tooñi noonoo noon.

⁹ Yeen, defkati ñaawtéef yépp, xiddileen ma!

Aji Sax ji dégg na saay jooy,

¹⁰ Aji Sax ji dégg na saay dagaan,

Aji Sax jii nangu na samag ñaan.

¹¹ Noon yépp a am gâcece, ba jàq lool,

ne wërëñ ak gâceceg mbetteel.

7

Boroom tuumaa ngi woote wall

¹ Di woyu njàmbat, ñeel Daawuda. Mu woyaloon ko Aji Sax ji ci mbirum kàddu yu tukkee woon ca Kuus, ma bokkoon ci giirug Beñamin.

² Éy Aji Sax ji, sama Yàlla, yaw laay làqool!

Musal ma, xettali maak ñi may dàq ñépp.

³ Lu ko moy ñu fàdd ma ni gaynde,

daggate ma te kenn du wallu.

⁴ Aji Sax ji sama Yàlla, ndegam maa def lii,
ndegam maa taq fenn lu ñaaw,
⁵ ndegam ku ma jàmmal laa feye aw ay,
mbaa ma dimbali ku ko noonoo te defu ko dara,
⁶ yal na ma noon rëbb,
dab ma, dëggaate ma,
sàggi saab sag, tëral ci pëndub suuf.

Selaw.

⁷ Aji Sax ji, meral, jóg,
dajeel maak xadaru noon yi!
Ngalla teewlu ma; yaw, yoon nga santaane.
⁸ Yal na xeet yi daje, wër la,
nga délsi tiim leen fu kawé.
⁹ Yal na Aji Sax ji àtte xeet yi;
Aji Sax ji, seetal ci sama njubteek sama màndute te
dëggal ma.
¹⁰ Yal na mbonug ku bon tees,
te nga saxal ku nekk ci dëgg.
Yaw Yàlla Boroom dëgg, yaay natt xel ak xol.

¹¹ Sama kaaraange, fa Yàlla
miy musal boroom xol bu dëgg.

¹² Yàllaay àtte dëgg.
Yàllaay rëbbe bés bu ne.

¹³ Ku tuubul, Yàlla nàmm saamaram,
tàwwig fittam, diir la.

¹⁴ Moom la waajalal ngànnayee dee,
def ko fitt yuy boy.

¹⁵ Ku bon a ngoog, di matu doomu ñaawtéef.

Day sos njombe, di wasin njublan.

¹⁶ Am kan lay gas, ba mu xóot,
te pax ma mu gas, moo ca tàbbi.

¹⁷ Fitnaam, këpp ci boppam;
coxoram, xàŋŋ cim kaanjam.

¹⁸ Naa sante Aji Sax ji njubteem,
ma woy Aji Sax jiy Aji Kawe ji.

8

Aji Sax ji teral na nit

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd ak xalam gu ñuy
wax gitiit*, ñeel Daawuda, dib taalifu cant.

² Aji Sax ji sunu Boroom,
sa tur aka magg ci kaw suuf sépp!
Sag leer tiim asamaan.

³ Làmmiñu tuut-tànk, ba ci luy nàmp,
feeñal nga ca sa kàttan, ngir jaxase say noon,
bañaaleek feyukat ne xerem.

⁴ Damay xool sa asamaan si nga móol,
ak weer week biddiww yi nga fi teg.

⁵ Moo, luy nit, ba nga di ko bàyyi xel?
Luy doom aadamaak loo koy yége?

⁶ Yaa ko def mu gëna suufe as lëf malaaka yi,
yaa ko kaalaa teraanga ak daraja,

⁷ fal ko ci kaw loo bind,

* **8.1 gitiit** tur la wu réer ci làkku ebrë. Man na doon xeetu xalam gu cosaano dëkk ba ñuy wax Gaat ci réewu Filisti. Man na nekk it galan bu ñu daan woye ci jamono bu ñuy witt reseñ, di ko nal.

jox ko lépp, mu teg tànk:
⁸jur gépp, gu gudd ak gu gàtt,
rabi àll it ca la,
⁹ak njanaaw ak jën
ak luy jaare yooni géej.

¹⁰Aji Sax ji sunu Boroom,
sa tur aka màgg ci kaw suuf sépp!

9

Aji Sax ji dëgg lay àtte

¹Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bu
ñuy wax Deewug doom ju góor, ñeel Daawuda, dib
taalifu cant.

²Ma sante Aji Sax ji sama xol bépp,
di siiwal mboolemi kéemaanam.

³Yaw Aji Kawe ji, dama lay bége,
bànnexoo la, kañ saw tur.

⁴Noon yeey dellu gannaaw,
tërëf, sàunku fi sa kanam.

⁵Yaa ma àtte yoon, dëggal ma,
toog ci sab jal, di àtte njub.

⁶Rëbb nga xeet yi, sànk ñu bon ñi,
far seeni tur ba fàww.

⁷Noon ya raaf, gentel ba fàww.
Yaa déjjati seeni dëkk, seenu askan fey.

⁸Aji Sax jee sax dàkk,
samp jalam ngir àtte.

⁹Moom mooy àtte àddina cig njub,
di dogalal xeet yi dëgg.

¹⁰Aji Sax jeey làq néew-ji-doole,

mooy làqe bésub njàqare.

¹¹ Aji Sax ji, yaw, ku la xam, wóolu la.

Aji Sax ji, yaw, ku la ñaan wallu, doo ko wacc.

¹² Woyleen Aji Sax ji dëkke Siyon,
siiwalleen ay jalooreem ci xeet yi!

¹³ Mooy topp nit bakkanu moroomam, di ko ba xel,
te du fàtte yuuxi néew-ji-doole.

¹⁴ Éy Aji Sax ji, baaxe ma,
gisal naqar wi ma bañ yi teg.
Yaa may yékkatee fa bunti dee,

¹⁵ ba ma siiwali sa woy yépp,
fa buntu Siyon, dëkk bu taaru ba,
di bannexoo sa wall gii!

¹⁶ Xeet yee tàbbi pax ma ñu gasoon,
fakkastaloo fiir ga ñu làqoon.

¹⁷ Aji Sax jaa ngi feeñoo, di àtte yoon;
ku bon tegug fiir, tàbbi ca.

Na jib ndànk. Selaw.

¹⁸ Ñu bon ñee dëddu, dem njaniw,
ànd ak xeet yi fàtte Yàlla yépp.

¹⁹ Yàlla du tanqamlu ab ndóol ba fàww,
yaakaaru néew-ji-doole du tas muk.

²⁰ Aji Sax ji, jógal, bu la nit yab;
na xeet yi dikk fi sa kanam, nga àtte leen.

²¹ Rikk Aji Sax ji, yónnee leen tiitaange,
xamal leen ne nit donj lañu.

Selaw.

10

Néew-ji-doole sàkku na yoon

¹ Éy Aji Sax ji, lu la taxa sore?
Xanaa dangay làqu, bésub njàqare?

² Ku bon naagu na, ne dann néew-ji-doole,
lal ay pexeem, ba jàpp ko.

³ Ku bon déy a ngi tēggoo bānneexu bakkanam,
ku bēgge di ñàkke wormaaka teddadil Aji Sax ji.

⁴ Ku bon danɲiiral, seetul dara,
xalaatam yépp mooy Yàlla amul.

⁵ Saa yu fexee, juble,
te gisul sa ndigali yoon yi ko tiim.
Ma ngay ciipu bañam yépp.

⁶ Ma nga naan ca xelam: «Duma tērēf,
safaan du ma dab tey ak èllēg.»

⁷ Ay móolu la gémmin ga fees ak fen ak noote,
njekkar ak ñaawtéef lal làmmiñ wa.

⁸ Day tēroo ciy dēkk-dēkkaan,
làqu di bóom ku deful dara,
nēbbu di wootal néew-ji-doole.

⁹ Day làqu béreb, di yeeroo ni gaynde cim xuntam,
di yeeru aji ñàkk, ba jàpp ko,
laaw ko, ñoddi, yóbbu.

¹⁰ Ma ngay sēgg aka waaf,
ba aji ñàkk daanu ci loxoom.

¹¹ Mu naa ca xelam: «Yàlla fàtte na,
dummóoyu na, du xoolati.»

¹² Aji Sax ji, jógal!

Éy Yàlla, xàccal sa loxo.
Bul fàtte néew-ji-doole.

¹³ Bul may ku bon mu sofental la,
te naan ci xelam: «Yàlla du ma ko topp.»

¹⁴ Yaw de yaay ki nemmiku,
di gis njekkar ak naqar,
ku mu dal, nga sàmm àqam.

Néew-ji-doole wéeroo la,
ab jirim, nga dimbali.

¹⁵ Ngalla dammal loxol ku soxor ak ku bon,
topp leen seen coxor gi ñu yaakaaroon ne du feeñ.

¹⁶ Aji Sax jee di Buur ba fàww!
Xeet yeey sàнку, jeex cim réewam.

¹⁷ Aji Sax ji, yaay dégg dagaanú néew-ji-doole,
yaay dalal xelam, teewlu ko,

¹⁸ ngir sàmm àqu jirim ak néew-ji-doole,
ba nit kiy suufu kese dootul xëbale.

11

Ma làqoo Aji Sax ji

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda.

Aji Sax ji laa làqoo.

Ana lu ngeen ma naa: «Neel fëyy ni picc, tonji sa
kaw tund.

² Xanaa du ñu soxor ñaa ngii, bank seen xala,
nas seenu fitt,
nara lëndëmtu, jam ku jub?

³ Bu ponki dëgg mabbëe,
nu aji jub ñi di def?»

⁴ Aji Sax jaa nga ca këram gu sell.

Aji Sax jaa nga ca asamaan, ca kaw jalam,
ne jàkk doom aadama, di ko seetlu.

⁵ Aji Sax ji day seetlu ku jub;

ku soxor, bëgg fitna, mu bañ.

⁶ Day tawal ku bon ay mbugal;
sawaraak tamarax akub jaas dib añaam.

⁷ Aji Sax jee jub, sopp njub;
kuy jubal, gis yiwam.

12

Kàddug Yàllaa wóor

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd ak xalamu juróom
ñetti buum, dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Wallóoy, Aji Sax ji, ngor jee na!

Kóolute réer na doom aadama.

³ Dañuy fenante,

làmmiñ dig lem, xol ba njuuy la.

⁴ Yal na Aji Sax ji tëj gémmiñu kuy naxe,
ak kuy làmmiñuy tëggu.

⁵ Ñu ngi naa: «Sunu làmmiñ lanuy daane,
nook sunu kàddu; ku nu manal dara?»

⁶ Ku ñàkk a ngii, ñu futti,

mu ngi binni, di néew-ji-doole.

Aji Sax ji nee: «Maa ngii, di ci jóg,
teg leen fi rawtu gu ñu ne siiw.»

⁷ Kàddug Aji Sax ji, kàddu gu sell la,
ni xalis bu ñu xelli ci taalu ban,
settali ko juróom ñaari yoon.

⁸ Ngalla Aji Sax ji, sàmmal ku néewle,
aar ko saa su ne ci nitu tey.

⁹ Ñu bon ñaa ngi taxawaalu fu ne,
jikko ju sew falu ci biir doom aadama yi.

13

Aji Sax ji, loo deeti xaar?

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Céy Aji Sax ji, loo deeti xaar?
Xanaa doo ma tanqamlu ba fàww?

Loo deeti xaar, bañ maa geesu,
³ ba ma tàggook bopp bu ubu
ak njàqarey xol bu sax,
ba noon dootu ma man?

⁴ Céy Aji Sax ji sama Yàlla, geesu ma, wuyu ma,
leqali ma, bala ma ne sërëx ci nelawi dee,

⁵ noon ba naan: «Daan naa ko,»
bañ yay bége saab jéll.

⁶ Man de maa ngi dénkoo sa ngor,
di bànnexoo sag wall.
Naa woy Aji Sax ji,
ki may baaxe xéewalam.

14

Yàqute maase na

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda.

Ab dof a nga naa ca xelam: «Yàlla amul!»
Ñu ni mel ay def njekkar, seeni jëf siblu,
kenn defu ci lu baax.

² Aji Sax jee tollu asamaan, jéer doom aadama,
di seet ku ci xelu, tey wut Yàlla.

³ Népp lajj,
bokk yàqu yaxeet.

Kenn deful lu baax,
du kenn sax.

⁴ Aji Sax ji nee: «Xanaa ñiy def lu bon ñépp xamuñu dara?

Ñuy lekk sama ñoñ niw ñam,
te wutuñu Aji Sax ji.»

⁵ Foofu lañuy tiite tiitaange ju réy!
Du Yàllaa ngi ànd ak kuréli ñu jub ñi?

⁶ Ku néewlee yaakaar, ngeen tas ko,
waaye Aji Sax ji la làqoo.

⁷ Ana kuy tollu Siyon, xettali Israayil?
Éy bés bu Aji Sax ji tijjee wërsëgu ñoñam,
ndaw mbégte ci giirug Yanqóoba!
Ndaw bânneex laa ne, ci Israayil gii!

15

Kuy aji jub?

¹ Dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

Aji Sax ji, kuy ganeji sa xayma?
Ana kuy dëkki sa tund wu sell?

² Xanaa ki wéye mändu,
di def lu jekk,
di wax dëgg xolam.

³ Du sos,
du tooñ dëkkandoo,
du baatal moroomam.

⁴ Ku siblu, mu sib,
ku ragal Yàlla, mu teral.
Mooy sàmm ngiñam,
su ko dee lor it.

⁵ Du leble, ba teg ca;

du nangu ger, ngir fexeel jàmbur.

Lii ku koy jëfe doo jang.

16

Aji Sax ji laa séddoo, dund ak dee

¹ Diy ñaan, ñeel Daawuda.

² Éy Yàlla, sàmm ma, maa ngi làqu fi yaw!
Maa ne Aji Sax ji: «Yaay sama Boroom,
awma alal ju la moy.»

³ Ñu sell ñi ci réew mi ñooy garmi yi,
sama mbégte mépp ñoom a.

⁴ Kuy toppi tuur, barew tiis,
man de duma leen tuural deret,
sama làmmiñ du leen tudd.

⁵ Aji Sax ji, yaay wàll wi ma séddoo,
di sama ndabal xéewal.
Yaa yor sama wërsëg.

⁶ Maa muurlloo béreb bu neex,
ndaw cér bu rafet!

⁷ Ma sant Aji Sax ji may xelal,
ba guddi sax sama xel di ma yedd.

⁸ Damaa saxoo ne jàkk ci Aji Sax ji
ndijoor la ma fare, ba duma tërëf,

⁹ xanaa di bânneexu, sama xol bég,
sama yaram dal xel.

¹⁰ Doo ma wacc njaniw moos,
sa wóllëre wa, doo ko won yàqutey bàmmeel*.

* **16.10** Woykat bi di wone fii kóoluteem ne Aji Sax ji du ko seetaan
muy dee ci saa si, waaye dina ko musal ci dee gi ko doon yoot ca fan
yooya. Seetal ci *Jëfya* 13.34-37.

¹¹ Yaa may xamal yoonu dund.
Fu bànnèex mate, yaa teew,
xéewal sa ndijoor la saxe.

17

Aji Sax ji, jox ma dëgg

¹ Di ñaanu Daawuda.

Éy Aji Sax ji, déglul liy dëgg,
déglul, ma woote!
Teewlul, ma dagaane la
làmmiñ wu mucc fen.

² Yal na sama àtte bawoo fi yaw,
nga gis sama njubte.

³ Natt nga saab xol, niir ma guddi,
settantal ma, gisoo dara.

Dogu naa ne дума moye wax.

⁴ Su may jëf it, di sàmm sa kàddu.

Maay moyu yoonu ku bon.

⁵ Sa tànk, sama tànk,
jàdduma fenn.

⁶ Éy Yàlla, maa lay woo, nga di ma wuyu;
teewlu ma te déglu ma!

⁷ Na sa ngor feeñ,
yaw miy walloo sa doole
ku la làqooy noonam.

⁸ Sàmm ma ni peru bët;
làqe ma sa ker,

⁹ ma rëcc ñu bon ñi ma song,
noon ñii ma gaw, nar maa bóom.

¹⁰ Seen xol dàq yërmande,
seeni wax di reewande.

¹¹ Tanc nañu nu fépp,
ne nu jàkk, nar noo tëral.

¹² Mbete gaynde gu namma fàdde,
gaynde gu mat guy tëroo!

¹³ Éy Aji Sax ji, jógal dajeeek moom, detteel ko.
Xettalee ma sa saamar, ma rëcc ku bon.

¹⁴ Éy Aji Sax ji, walloo ma sa doole,
ma rëcc ñi séddoo dundu àddina.
Say soppe, nga reggal,
seeni doom regg,
desalal seeni doom.

¹⁵ Man nag ma am dëgg, ne la jàkk,
yewwu, regge sa jëmm.

18

Buur daan, sant Aji Sax ji

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda jaamub
Aji Sax ji. Mu jagleel Aji Sax ji woy wii, bés ba mu
ko xettalee ci mboolemi noonam, xettali ko it ci
Buur Sawul. Kàdduy woy wa lii la.

² Mu ne:
Aji Sax ji, maa la sopp, yaw mi may dooleel.

³ Aji Sax ji mooy sama cëslaay,
moo may aar,
di ma wallu.
Yàllaay sama cëslaay li ma yiiroo,
fegu;
mooy Boroom doole ji may musal, di ma làq.

⁴ Ki yelloo cant, Aji Sax ji,
moom laa woo, mucc ci samay noon.

⁵ Buumi dee tanc ma,
walum kasara naq ma,

⁶ buumi njaniiw laaw ma,
dee ne jaas, di ma fiir.

⁷ Ma jàq, woo Aji Sax ji,
ne sama Yàlla wallóoy,
mu dégge këram.
Ma yuuxu, muy dégg.

⁸ Mu mer, suuf yëngu, di ker-keri;
reeni tund ya jaayu, di reg-regi.

⁹ Saxaar di sël-sëlee ca wakkan ya,
sawara boye ca gémmiñ ga,
xal yu yànj tàkke ca.

¹⁰ Mu firi asamaan, wàcc,
niir yu fatt lal tànk ya.

¹¹ Ma nga war malaakam serub, di naaw,
daayaarloo laafi ngelaw.

¹² Ma nga bàddoo lëndëm, làqoo,
làmbò ndox mu lëndëm aki xàmbaar,

¹³ leer a ko jiitu, xàmbaar ya topp ca,
ak tawub yuur ak xali sawara.

¹⁴ Aji Sax jee dënoo asamaan.

Aji Kawe jee àddu,
muy tawub yuur ak xali sawara,

¹⁵ mu soqiy fitt ak jumi melax,
tasaare leen, fëlxe.

¹⁶ Aji Sax ji, dangaa gëdd,
nokki, mu riir,
xuri géej ne fàññ,
ron suuf ne duññ.

¹⁷ Aji Sax jee yóotoo fa kaw, jàpp ma,

seppée ma ca xóotey ndox ma,

¹⁸ musal ma ca noon yu mag
ya ma bañ te man ma.

¹⁹ Ñu dajeek man, bés ba ma jàqee,
Aji Sax ji taxawu ma,

²⁰ yaatal ma,
bége ma, ba xettali ma.

²¹ Aji Sax jee ma yool sama njub,
samay loxoo set, mu fey ma.

²² Sàmm naa yooni Aji Sax ji,
bonuma, di moy sama Yàlla.

²³ Dama ne jàkk ndigalam yépp,
dëdduwuma dogali yoonam.

²⁴ Seede na, may jëfeg mat,
di moyoo tooñ.

²⁵ Aji Sax jee ma yool sama njub,
rafetlu sama mucc ayib.

²⁶ Yaw Aji Sax ji, ku gore, fekk la gore;
ku matale, fekk la matale;

²⁷ ku sellal, fekk la sell;
ku dëng, fekk laak say feem.

²⁸ Yaw yaay musal xeet wu néew doole,
kuy danjiiral, nga detteel.

²⁹ Yaw kay yaa may niital.
Aji Sax ji sama Yàllaay leeral sama lëndëm.

³⁰ Maak yaw kay, ma song gàngoor.
Maak sama Yàlla, ma tëbum tata.

³¹ Yàllaa mat.
Kàddug Aji Sax jee wér te wóor.
Mooy feg képp ku ko làqoo.

³² Ana kuy Yàlla ku moy Aji Sax ji?
Ana ku mat cëslaay ku dul sunu Yàlla?

³³ Yàllaa may dooleel,
di ma xàllal, yoon mat.

³⁴ Moo ma gaawal ni kéwél,
taxawal ma fu kawé.

³⁵ Moo may tàggat ci xare,
may tàwwig fitt ci xalag xàñjar.

³⁶ Aji Sax ji yaa may feg, musal ma,
dooleel ma sa loxo,
nangul ma, darajaal ma.

³⁷ Yaa ma xàllalu yoon,
ba duma tërëf.

³⁸ Ma dàq noon yi, dab leen,
jekkali, doora dëpp.

³⁹ Ma jam leen, jógatuñu,
xanaa fëlëñu, ma joggi.

⁴⁰ Sol nga ma dooley xare,
sukkal ñi ma jógal, ñu féete ma suuf.

⁴¹ Won nga ma ndoddi noon,
ma boole bóom bañ yi.

⁴² Ñu ne wallóoy, wall amul;
ñu woo Aji Sax ji, faalewu leen.

⁴³ Ma wol, ba ñu doon pënd, ngelaw wal,
ma weti ni banu mbedd.

⁴⁴ Xettali nga ma ci bokk yiy fippu,
def ma, ma jiite ay xeet;
waaso wu ma xamul sax nangul ma,

⁴⁵ ku ma ci dégg, déggal ma,
ay doomi doxandéem di ma raamal,

⁴⁶ ne yàcc,
génne seeni tata, di lox.

⁴⁷ Aji Sax jeey kiy dund.
 Kii ma sēsoo jara sant.
 Yàlla mi may musal moo màgg!

⁴⁸ Mooy Yàlla ji ma feyul,
 nangulal ma xeet yi.

⁴⁹ Xettali nga maak noon,
 kaweel ma, ma tiim ku ma jógal,
 xettaleeti ma cib soxor.

⁵⁰ Kon Aji Sax ji, ma sant la ci biir xeet yi,
 ma kañ sa tur!

⁵¹ Yaay may sa buuru ñoñ ndam lu réy,
 yaay ji ngor ki nga fal,
 muy man Daawuda, di sama askan ba fàww.

19

Aji Sax ji màgg na

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel
 Daawuda.

² Asamaan nee Yàlla màgg na,
 kaw ne màww, biral liggéeyu loxoom!

³ Bésoo bés kàddu seede ko,
 guddee guddi xamle ca mbir.

⁴ Du làkk, duy wax,
 du baat bu dégtu,

⁵ suuf sépp la seen ndéey jibal,
 seen kàddoo àkki cati àddina.

Kaw la Yàlla sampal jant xayma,

⁶ mu mel ni boroom séet, génne néegam,
 bég ni dawkat biy xélu cib jonjante.

⁷ Asamaan lay fenke cat lii,

wëndeelu, sowi cat lee;
amul lu rëcc tàngooram.

⁸ Yoonu Aji Sax jee mat,
di leqali bakkan.
Lu Aji Sax ji seede dëgg la,
day xelal ku xeluwul.

⁹ Lu Aji Sax ji tegtale, njub la,
di bégal xol.
Lu Aji Sax ji santaane, leeraange la,
di leeral gis-gis.

¹⁰ Santaaneb ragal Aji Sax ji mooy li sell
te sax ba fàww.
Lu Aji Sax ji digle, dëgg la,
ak njub gu sotti.

¹¹ Moo dàq wurus,
raw wurusu ngalam wu ne xas;
dàqati lem,
ëpp tem-tem.

¹² Man, Sang bi, ci laay leerloo,
ku ko sàmm yokku yool.

¹³ Nit juum na, umple ko,
baal ma tooñ gu ma umple.

¹⁴ Te Sang bi, musal ma ci bàkkaar teyeeef,
mu bañ maa jiital,
ma mana màndu,
mucc moy gu réy.

¹⁵ Éy Aji Sax ji, lu saaw làmmiñ tudd
mbaa sama xol déey ma ko,
yal nay loo gërëm,
yaa may aar, yaa ma jot.

20

Yal na Buur daan

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Buur, yal na la Aji Sax ji nangul bésu njàqare,
yal na la turu Yàllay Yanqóoba aj fu kawé,

³ yal na la yónnee wallam fa këram,
jàppalee la fa, ca Siyon.

⁴ Yal na xool loo ko jébbal,
di rafetlu sarax soo ko lakkal.

Selaw.

⁵ Yal na la may li nga namm,
di sotal loo mébét,

⁶ ngay daan, nuy ree,
yége sunu raaya, màggal sunu Yàlla.
Yal na Aji Sax ji nangu loo dagaan.

⁷ Aji Sax jeey musal ki mu fal, bir na ma tey.
Moo koy nangule fa asamaan su sell sa,
ci dooley ndijooram biy musle.

⁸ Ñiiki watiir,
ñeeki fas,
nun sunu turu Yàlla Aji Sax ji lanuy tudd.

⁹ Ñoom ñooy jeng aka jóoru,
nun, nu jóg, taxaw jonn.

¹⁰ Éy Aji Sax ji, mayal Buur mu daan,
te bés bu nu ko ñaane, mu nangul nu.

21

Aji Sax ji baaxe na Buur

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Céy Aji Sax ji, Buur a ngi bége sa doole,
di bänneexoo sag wall rekk.

³ Yaa ko may nammeeli xolam,
gàntuwulooy dagaanam.

Selaw.

⁴ Yaa ko gatandoo barkey ngëneel,
kaalaa ko wurusu ngalam.

⁵ Mu ñaan mucc,
nga saxal jalam fàww,

⁶ sag wall a ko sagal a sagal!
Teraangaak daraja nga ko sédd,

⁷ jagleel ko barke bu sax dàkk,
bégale ko sa kanam, mu bänneexu.

⁸ Buur wóolu na Aji Sax ji, moos,
du tërëf, Aji Kawe jee gore.

⁹ Buur, yaa naan sa noon yépp céex,
ne say bañ taral.

¹⁰ Soo nee jalañ, jafal, ñu boy.
Aji Sax ji mer, sànk leen,
sawara xoyom leen.

¹¹ Yaay raafal seeni giir fi kaw suuf,
fey seen askan ci doom aadama yi.

¹² Ñoo la mébal lu bon,
nasal la pexe, àntuwul.

¹³ Nga di leen diir fittu kanam,
ñu wone gannaaw.

¹⁴ Aji Sax ji, jógal ak sa manoore,
nu joobe la, woy sa jaloore.

22

Jëkke jàq, mujje sant

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel
Daawuda, dëppook galan bi ñu dippee Kéwélú fajar.

² Sama Yàlla, sama Yàlla, lu tax nga wacc ma?
Ma binni, binneeti, wall sore.

³ Éy sama Yàlla, ma woote bëccëg, wuyuwoo;
woote guddi, noppaloo ma.

⁴ Yaw de, yaay ku sell, tooge sab jal,
Israayil di la kañ.

⁵ Yaw la sunuy maam wóolu woon,
wóolu la, nga xettali leen.

⁶ Yaw lañu daa woo wall, mucc;
yaw lañu wóolu woon te rusuñu.

⁷ Man nag aw sax rekk laa, matuma nit.
Doom aadama sewal ma, aw xeet tuutal ma.

⁸ Ku ma gis ñaawal ma,
biiñ ma, xeelu ma, naa:

⁹ «Na wéeru ci Aji Sax ji, mu xettali ko;
su ko soppee, na ko wallu.»

¹⁰ Yaw de yaa ma roccee sama biiru ndey,
naxe ma sama weenu yaay.

¹¹ Yaw laa dénkoo ba may juddu,
ba ma juddu ci sama ndey, ngay sama Yàlla.

¹² Bul ma sore,
musiba teew na, wall amul!

¹³ Noon yaa ngi ma gaw ni coggalu yëkk,
dar ma ni ponkali yëkk ya fa Basan.

¹⁴ Ñu ña ma, ñàpp,

ni gaynde guy yëmmooka fàdde.

¹⁵ Doole ñiis,

yax yoqi,

fit ne soyox, seey.

¹⁶ Làmmiñ taqoo denqleñ,

doole jeex, ma wow koñ,

nga tëral ma buntu bàmmeel.

¹⁷ Ay xaj a ma wër,

di gàngooru saay-saay, dar ma kepp,

bëtt samay loxook samay tànk.

¹⁸ Maa ngii, mana waññ sama yax yépp,

ñoom ñuy xoole, di ma seetaan,

¹⁹ séddoo samay yére,

tegoo bant sama mbubb.

²⁰ Waaye yaw, Aji Sax ji, bul sore;

yaa may dooleel, gaawe ma.

²¹ Xettalil sama bakkan ci saamar,

ba sama benn bakkan bii mucc ci selli xaj!

²² Musal ma ci pàddum gaynde ak ndañum nagu àll.

Yaa ma wallu woon!

²³ Maay siiwali saw tur ci samay bokk,

maa lay kañ fi digg mbooloo mi.

²⁴ Yeen ñi ragal Aji Sax ji, santleen ko.

Yeen askanu Yanqóoba wépp, màggalleen ko.

Yeen bànni Israayil gépp, wormaalleen ko.

²⁵ Moom de sàgganewul mbaa xeebul boroom tiis,

làqu ko kanamam,

ba mu wootee, wuyu na ko.

²⁶ Yaw laay sante ndaje mu mag,

sottalal la samay dige*, ñi la ragal seede.

²⁷ Ku woyof a cay lekk ba doyal,

kuy wut Aji Sax ji, sant ko.

«Guddleen a gudd fan!»

²⁸ Àddina wërngal këpp ay fàttaliku,

walbatiku ci Aji Sax ji.

Làngi xeet yépp sukkalsi ko.

²⁹ Aji Sax jeey boroom nguur,

moo yilif xeet yi.

³⁰ Boroom barke xéewlu, sujjóotal ko,

ku jëm pax it, te bakkanam di lang,

di ko sukkal.

³¹ Askan wu dikkagul dina jaamu Boroom bi,
ñiy ñëw te juddooguñu dees na leen wax ay mbi-
ram.

³² Ñu dikk, biral njubteem,

jottali xeet wu sosoogul jalooreem.

23

Aji Sax jee may sàmm

¹ Ñeel Daawuda, dib taalifu cant.

Aji Sax jee may sàmm,

du lenn lu ma ñàkk.

² Parlu mu naat la may gooral,

wal mu dal, mu tette ma ca,

³ leqali ma,

teg ma ci yooni njub

ngir teraangay turam.

* **22.26 sottalal la samay dige:** dige yooyu ay saraxi cant la yu ñuy bakk lekk. Ki koy joxe mooy ñaanal ñi mu ci woo jàmm ak wér ak barke.

⁴ Su may jaare xuru dee wu ne këruus it,
duma ragal loraange:
yaw laak man,
sa bantu sàmm ak sa nguul,
yooyoo may dalal.

⁵ Yaa ma berndeel,
noon yi gis,
nga diwal ma saa bopp, terale ma,
saab kaas rembat.

⁶ Mbaax ak ngor kay la ma Aji Sax jiy dare sama
giiru dund,
ma dëkke këram ba fàww.

24

Ana kuy màggal Buur Yàlla?

¹ Ñeel Daawuda, dib taalifu cant.

Aji Sax jee moom suuf ak li ko fees,
ak àddina ak li ci biiram.

² Moo samp suuf biir géej,
dëj ko ci kaw wal mi.

³ Ana kuy yéegi tundu Aji Sax ji,
kuy taxawi bérebam bu sell ba?

⁴ Xanaa ku mucc ayib te xolam laab,
xemmemul caaxaani neen,
du giñey fen.

⁵ Kookooy jagoo barkeb Aji Sax ji,
ak àtteb dëggü Yàlla mi koy musal.

⁶ Ñooñooy waa làng gi lay wut,
di maasug Yanqóoba giy sàkku sa yiwi.

Selaw.

⁷ Neleen bunt yi kulbét,
ubbileen bunti cosaan yi,
Buur, Boroom ndam duggsi.

⁸ Buur, Boroom ndam booboo di kan?
Xanaa Aji Sax ji Boroom dooleek njambaar,
Aji Sax ji jambaaru xare ji.

⁹ Neleen bunt yi kulbét,
ubbileen bunti cosaan yi,
Buur, Boroom ndam duggsi.

¹⁰ Buur, Boroom ndam booboo di kan?
Xanaa Aji Sax ju gàngoor yi.
Kookooy Buur, Boroom ndam.

Selaw.

25

Aji Sax jeey gindee, di yiire

¹ Ñeel Daawuda.

Aji Sax ji, yaw laay diis sama bakkan.

² Sama Yàlla, yaw laa yaakaar.
Yàlla buma rus,
noon yi ree.

³ Deesu la séentu, ba rus.
Kuy wor ci neen mooy rus.

⁴ Éy, Aji Sax ji, won ma saw yoon,
xamal ma fi nga ma jaarloo.

⁵ Jiitee ma sag dëgg, jàngal ma.
Yaw yaay Yàlla ji may musal,
ma di la yendoo yaakaar.

⁶ Aji Sax ji, bàyyil xel sa yërmandeek sa ngor,
sa jikkoo ngi fés ba nēgēni.

⁷ Bul xool li ma bàkkaare ndaw ak li ma moy.

Aji Sax ji, xoole ma sa ngor ngir sag mbaax.

⁸ Aji Sax jee baax, rafeti dogal,
di gindi moykat ci yoon wi,

⁹ di jiite ku woyof mbubb ci njubte,
di ko xamal aw yoonam.

¹⁰ Aji Sax ji ngor ak dëgg rekk lay jiitee
kuy sàmm kóllëreem ak seedey yoonam.

¹¹ Éy Aji Sax ji, tooñ naa lool,
jéggal ma ngir sa tur.

¹² Ana kuy wormaal Aji Sax ji,
mu won ko yoon wi mata tànn,

¹³ muy dunde ngëneel,
askanam moom réew mi?

¹⁴ Ndéeyu Aji Sax ji, jagley ku ko ragal.
Kóllëreem la koy xamal.

¹⁵ Samay gët jàkk rekk ci Aji Sax ji,
moo may xettali ci fiiru noon.

¹⁶ Ngalla geesu ma, baaxe ma,
maa wéet, néew doole,

¹⁷ sama xol feesey xalaat.
Rikk, teggil ma njàqare!

¹⁸ Xoolal sama naqar ak sama tiis,
te baal ma bépp bàkkaar.

¹⁹ Xoolal noon yi ne gàññ,
bañ ma mbañeelu fitna.

²⁰ Éy, aar ma, musal ma!
Bu ma rusloo,
yaw laa làqoo.

²¹ Yal na ma mànduteek njub taxawu,

maa ngii, di la xaar.

²² Éy Yàlla, teggilal Israayil tiisoo tiis.

26

Ma waajal ndajem kër Aji Sax ji

¹ Ñeel Daawuda.

Aji Sax ji, àtte ma,
man de màndu laa wéye,
Aji Sax ji laa wóolu, jenguma.

² Aji Sax ji, nattu ma, seetlu ma,
seggal xel ak xol.

³ Maa ngi janook sa ngor,
di doxe sa dëgg.

⁴ Toogumaak naxekat,
lëngoowumaak naaféq,

⁵ sib naa gàngooru saay-saay,
toogumaak ku bon.

⁶ Aji Sax ji, maay jàpp ci biir mucc ayib,
di wër sa sarxalukaay,

⁷ àddu, sant la,
lim sa jépp jaloore.

⁸ Aji Sax ji, maa sopp sa dëkkuwaay,
bëgg béreb bi sag leer teew.

⁹ Bu ma buubaaleek bàkkaarkat, sànni,
di ma booleek bóomkat, bóom.

¹⁰ Seenii loxoo nga sóobu ci mbon,
ndijoor ya fees aki ger.

¹¹ Man nag màndu laay wéye,
tee nga maa jot, baaxe ma?

¹² Ndokk bi ma taxawee joor gu wóor.

Ma màggal Aji Sax ji fi ndajey way-ngëm ñi.

27

Xare jib, ma ànd ak Yàlla

¹ Ñeel Daawuda.

Aji Sax jee may leeral, di ma wallu.

Ana ku may ragal?

Aji Sax jeey aar sama bakkan.

Ana ku may tiit?

² Ab soxor wutsi ma,

nar maa yàpp,

noonoo ma, bañ ma;

mooy tërëf, fëlëñu.

³ Bu gàngoor booloo sama kaw,

duma raf.

Ab xare jib,

ma ànd ak Yàlla.

⁴ Lenn laa ñaan Aji Sax ji,

lii laay sàkku:

dëkk kër Aji Sax ji

sama giiru dund,

di niir taaru Aji Sax ji,

te yéemoo këräm.

⁵ Bésab fitna, mu yiire ma mbaaram,

làq ma, ma làqoo xaymaam,

aj ma ciw doj, ma raw.

⁶ Ma doxe fa siggi,

tiim noon yi ma wër,

di sarxali fa xaymaam saraxi sarxolle.

Naa woyal Aji Sax ji, joobe ko.

⁷ Éy Aji Sax ji, déglul, ma woote!

Ngalla baaxe ma, nangul ma.

⁸ Yaw la sam xel ne ma, ma jaamu la,
te it yaw Aji Sax ji laay jaamu.

⁹ Sang bi, bu ma làqu,
bul mer, jañax ma.

Yaa ma daa wallu.

Bu ma wacc, bu ma ba,
yaay Yàlla mi may musal.

¹⁰ Ndey ak baay man nañu maa wacc,
Aji Sax ji fat ma.

¹¹ Éy Aji Sax ji, joxoñ ma saw yoon,
jaarale ma joor gu wóor,
ngir ñi may tëru.

¹² Bu ma bàyyee bânneexu noon.
Seedey naaféq a ma jógal,
di sos fitna.

¹³ Maay dajeeek ngëneelu Aji Sax ji
fi kaw suuf sii.
Lii wóor na ma.

¹⁴ Yaakaaral Aji Sax ji,
dëgërlul te amu fit,
te yaakaarati Aji Sax ji.

28

Aji Sax jeey àtte ñoñam

¹ Ñeel Daawuda.

Éy Aji Sax ji, yaw laay woo,
di la wéeroo, bu ma tanqamlu.
Soo nee cell,
ma xawa tàbbim pax.

² Ngalla déglul, ma tinu la,

woo la wall,
 dékk lay loxo,
 jublu sa néegu biir bu sell ba.

³ Bu ma sànkaleek ab soxor,
 di ma booleek kuy def lu bon,
 di wax moroom ma jàmm,
 te dencal ko ay ca xolam.

⁴ Fey leen seen liggéey,
 seen kemu jëf ju bon.
 Jox leen seen aña jëf,
 yool leen seen yelleef.

⁵ Xooluñu Aji Sax jeeki jëfam,
 ak liggéey bi mu def.
 Da leen di yàqate,
 te dootu leen yékkati.

⁶ Jaajëfe Aji Sax ji,
 ki ma nangul samay dagaan!

⁷ Aji Sax jee may dooleel, di ma feg.
 Moom laa wóolu, mu wallu ma,
 sama xol tooy,
 ma woy, sante ko.

⁸ Aji Sax jeey dooleel ñoñam.
 Mooy làq, di musal buur bi mu fal.

⁹ Ngalla musalal sa mbooloo,
 barkeelal sa ñoñ ñii,
 sàmm leen, boot ba fàww.

29

Aji Sax jeey boroom ndam

¹ Dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

Yeen goney Yàlla yi, seedeelleen Aji Sax ji,
seedeelleen ko teraangaak doole,
² seedeelleen Aji Sax ji màggaayu turam.
Sujjóotalleen Aji Sax ji gànjaroo sellaa.

³ Aji Sax jeey àddu ca kaw ndox ma,
Yàlla mu tedd maa dënu,
Aji Sax jeey tiim ndox mi ne màww.

⁴ Aji Sax jeey àddoo doole,
Aji Sax jeey àddoo daraja.

⁵ Aji Sax jeey àddu, falaxe garabi seedar,
Aji Sax jee rajaxe seedari Liban.

⁶ Réewum Liban, mu curpiloo ni wëllu,
tundu Siryon* it, mbete yëkk wu ndaw.

⁷ Aji Sax jeey àddu,
fettaxal sawara, mu boy.

⁸ Aji Sax ji àddooti, yëngal màndin,
Aji Sax jee yëngal màndinu Kades.

⁹ Aji Sax jeey àddu, kéwél matu,
garabi àll ruus,
biir këram di mennum riir,
naan: «Màggalleen ko!»

¹⁰ Aji Sax ji la mbënn ma fekk falu,
Aji Sax jee falu buur ba fàww.

¹¹ Aji Sax jeey kàttanal ñoñam,
di barkeelee jàmm ñoñam.

* **29.6 tundu Siryon** mooy tundu Ermon ba tey.

30

Mucc, bég

¹ Dib taalifu cant, ñeel Daawuda ca daloob kër Yàlla ga.

² Aji Sax ji, dama lay kañ.

Yaa ma yékkati,
ba noon reetaanu ma.

³ Aji Sax ji sama Yàlla, maa la woo wall,
nga faj ma.

⁴ Aji Sax ji, yaa ma jukkee njaniiw,
may ma bakkan, ma tàggook ñiy tàbbi njaniiw.

⁵ Yeen aji gëm ñi, woyleen Aji Sax ji,
njukkale ko sellaayam.

⁶ Meram di lu gàtt,
aw yiwam sax dàkk.
Rongooñ gane, fanaan,
ay ree xëysi.

⁷ Man damaa baaxle woon, ba ne:
«Deesu ma rëññeel mukk.»

⁸ Aji Sax ji, booba yaa ma baaxe,
dēj ma, ma ne kekk niw tund.
Nga fuuyu, ma jàq.

⁹ Aji Sax ji, yaw laa woo wall;
Boroom bi, yaw laa ñaanu yiw,

¹⁰ ne la: «Ma dee, tàbbi bàmmeel,
ana lu mu lay jariñ?
Nu la pëndu pax di sante,
bay biral sa kóllère?

¹¹ Aji Sax ji, déglul, baaxe ma;
éy Aji Sax ji, dimbali ma.»

¹² Yaa ma soppil samay rongooñ ay ree,
summi sama yérey tiis, solal ma bânneex.

¹³ Naa la woye xol, baña selaw.

Aji Sax ji, sama Yàlla, ma sant la ba fàww!

31

Naa siggi, noon sègg

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel
Daawuda.

² Aji Sax ji, yaw laa làqoo,
yàlla buma rus muk.
Yiwee ma sa àtteb dëgg.

³ Teewlu ma,
gaawe ma,
Yal nangay sama cëslaay, sama rawtu.
Aar ma, ma mucc.

⁴ Yaay sama cëslaay, sama rawtu.
Jiite ma, wommat ma ngir sa tur.

⁵ Génne ma fiir gi ñu may tëroo;
yaw yaa di sama rawtu.

⁶ Yaw laa jébbal samag noo.
Aji Sax ji, Yàlla miy dëgg, ngalla jot ma.

⁷ Maa bañ kuy topp tuuri neen.
Man, Aji Sax ji laa wóolu.

⁸ Damay bég, di bânneexoo sa ngor,
li nga xoolle samaw tiis.
Ràññee nga sama njàqarey xol.

⁹ Wacoo ma ci loxol noon,
danga maa taxawal fu ma yaatoo.

¹⁰ Éy Aji Sax ji, baaxe ma, jàq naa!

Samay gët a ngi giim ndaxu tiis,
xol jeex, yaram jeex.

¹¹ Naqar a ngi may rey,
tiis di wàññi samay fan,
sama doole ñiis ndax sama njubadi,
samay yax semm.

¹² Noonoo noon a ma sewal,
dëkkandoo waxi noppi,
xame seexlu ma,
ku ma gis biti, di ma daw.

¹³ Kenn xalaatu ma, xanaa fàtte ma ni ku dee,
ma mel ni ndab lu yàqu.

¹⁴ Damaa dégg jëw yu bare,
lu raglu dar ma kepp.
Ñu ngi mànkoo, di ma fexeel,
di wut sama bakkan.

¹⁵ Man nag Aji Sax ji, ci yaw laa dénku.
Ma ne: «Yaay sama Yàlla.»

¹⁶ Yaa yor sama àpp.
Xettali maak ku ma noonoo
ak ku may sonal.

¹⁷ Leeralal ma sa kanam, Sang bi,
walloo ma sa ngor.

¹⁸ Éy Aji Sax ji, woo naa la wall,
yàlla buma rus.
Yal na ku bon rus,
ne xerem biir njaniw.

¹⁹ Yal nanga tëj gémmiñu fen-kat
buy wax aji jub waxi reewande,
di réy-réylooka xeebaate.

²⁰ Yàlla yaa yaatu ngëneel

loo dencal ku la ragal,
defal ko ku la làqoo,
doom aadama seede.

²¹ Yaa koy làq fa nga làqu,
fa pexey nit àggul.
Nga yiir ko, mu yiiru
ci ayu làmmiñ.

²² Cant ñeel na Aji Sax ji!
Ndaw kéemtaan ci ngor li mu ma jiwe
biir dëkk bu ñu gaw.

²³ Man nag saalitoon naa ne:
«Yàlla dagg na ma, sànni!»
Ndeke ba ma lay woo,
dëgg nga samay dagaan.

²⁴ Képp kuy aji gëm, soppal Aji Sax ji.
Aji Sax jeey sàmm ku ko gëm,
di yool, ba wis kuy réy-réylu.

²⁵ Képp ku yaakaar Aji Sax ji,
dëgërlul te amu fit.

32

Njéggal barke la

¹ Dib taalifu yeete, ñeel Daawuda.

Ndokkalee yaw mi ñu baal ag moy,
jéggal la bàkkaar.

² Ndokkalee yaw mi Aji Sax ji toppul say tooñ,
te amoo xelum njublanj it.

³ Ba ma nee cell,
damaa ràgg,

dëkke naqar.

⁴ Guddeek bëccëg
sa loxo diis gann ci man.
Sama doole ñjiis
ni ndox mu jaas upp.

Selaw.

⁵ Ma xamal la ne moy naa,
làqatuma la sama ñaawtéef.
Ma ne: «Naa àgge Aji Sax ji sama bàkkaar.»
Yaw nga baal ma peyug tooñ.

Selaw.

⁶ Nii la, kuy aji gëm di ñaane,
bu ñaan jotee.
Mbënn mu baawaan, di wal sax,
du ko laal fenn.
⁷ Yaw laay làqoo,
nga di ma aar ciw ay,
may ma ba ñi ma wër, di ko bége.

Selaw.

⁸ Nga ne ma: «Dama laa xelal,
xamal la fi ngay jaar,
digal la, di la bàyyi xel.
⁹ Buleen mel ni fas mbaa berkelle
mi amul ag dégg,
laab ak tarka di ko téye,
mu doora yem fi seen wet.»

¹⁰ Ku bon barew tiis.
Ku wóolu Aji Sax ji,
mu yiire la ngoram.

¹¹ Yaw aji jub ji, bégal te bànnexoo Aji Sax ji.
Képp kuy def njub, sarxolleel!

33

Nan woy Boroom bi nu sàkk

¹ Yeen aji jub ñi, sarxolleleen ci Aji Sax ji;
kuy jubal, màggal war na la.

² Xalamleen, sante Aji Sax ji,
xalamalleen ko xalamu fukki buum.

³ Fentalleen ko woy,
xalam, mu neex, sarxolle jib.

⁴ Aji Sax jee jub kàddu.

Mooy jëfe lépp kóllëre.

⁵ Moo bëgg dëgg ak yoon.
Aji Sax ji, ngoram a fees àddina.

⁶ Kàddug Aji Sax ji la asamaan sosoo,
ci baatam la gàngoori asamaan yépp sàkkoo.

⁷ Moo boole ndoxi géej, jal,
yeb xóotey géej ciy mbànd.

⁸ Yeen waa àddina sépp, ragalleen Aji Sax ji;
yeen àddina wërngal këpp, wormaalleen ko.

⁹ Moo àddu, mu am;
santaane, mu sotti.

¹⁰ Aji Sax jeey neenal li xeet yiy fexe,
di gantal li mbooloo yiy mébét;

¹¹ Aji Sax ji nas, mu àntu ba fàww,
mu mébét, mu sottil maasoo maas.

¹² Ndokkalee yeen xeet wi Aji Sax ji di seen Yàlla,
yeen askan wi Aji Sax ji séddoo.

¹³ Asamaan la Aji Sax ji yéere,
di gis doom aadama yépp.

¹⁴ Jal ba mu tooge
lay niire waa àddina sépp.

¹⁵ Moo tabax seen xol, ñoom ñépp;

lu ñu def, xam na ko.

¹⁶ Mbooloo mu réy mayul Buur ndam,
doole ju bare walluwul jàmbaar.

¹⁷ Yaakaar aw fas nax sa bopp la,
kàttanu fas dug wall.

¹⁸ Ma ne, Aji Sax jee naa jàkk ku ko ragal
tey wéeroo ngoram.

¹⁹ Day bakkanam,
di ko dundal cib xiif.

²⁰ Nu ngi séentu Aji Sax ji,
moo nuy taxawu, di nu feg.

²¹ Ci moom la sunu xol di sedde,
turam wu sell lanu wóolu.

²² Aji Sax ji, ngalla baaxe nu sa ngor,
moom lanu yaakaar fi yaw.

34

Aji Sax ji du tanqamlu aji jub

¹ Ñeel Daawuda. Mooy ba muy wayadi-wayadilu
ca kanam Buur Abimeleg, ba Abimeleg dàq ko, mu
dem*.

² Naa màggal Aji Sax ji saa su ne,
di ko sant fu ma tollu.

³ Aji Sax ji laay sagoo,
néew-ji-doole dégg, bég.

⁴ Kañleen Aji Sax ji, ànd ceek man,
nu bokk wormaal turam.

⁵ Maa topp Aji Sax ji, mu nangul ma,
tàggale maak lépp lu ma ragal.

* **34.1** Seetal ci *1.Samiyel* 21.11-16. Akis buurub Gaat mooy Abimeleg ba tey.

⁶ Ku yaakaar Aji Sax ji bég, leer nàññ,
gàcce du ko sèlëm.

⁷ Néew-ji-doole woote, Aji Sax ji wuyu,
musal ko fu mu jàqe.

⁸ Ku ragal Aji Sax ji, malaakaam yiid la,
di la wallu.

⁹ Mosleen, xam ne Aji Sax jee baax,
ndokkalee yaw mi ko làqoo.

¹⁰ Ragalleen Aji Sax ji, yeen nitam ñu sell ñi;
ku ko ragal doo ñàkk dara.

¹¹ Gaynde man naa ndóol, xiif,
nit kiy jaamu Aji Sax ji ñàkkul lenn lu baax.

¹² Dikkal doom, déglu ma,
ma jàngal la ni ñuy ragale Aji Sax ji.

¹³ Ana ku dund neex,
mu bégga fekke bés bu rafet, ba gis ngëneel?

¹⁴ Na làmmiñam daw lu aay,
dawi fen.

¹⁵ Na dëddu lu bon tey def lu baax,
sàkku jàmm, saxoo ko.

¹⁶ Ay gët la Aji Sax ji ne jàkk aji jub ñi,
te ay noppam la dékk seeni woote wall.

¹⁷ Aji Sax jee y won gannaaw ñiy def lu bon,
ngir dagge leen kaw suuf, far seeni tur.

¹⁸ Ñi jub yuuxu, Aji Sax ji dégg,
fu ñu jàqe, mu musal leen.

¹⁹ Seen yaakaar tas, Aji Sax ji jege leen,
seen xol jeex, Aji Sax ji wallu leen.

²⁰ Musiba bare naa dal ku jub,
Aji Sax ji musal ko ci lépp,

²¹ di ko sàmm,

ba benn yaxam du damm.

²² Musiba nag day rey ku bon,
te ku bañ aji jub, yoon dab na la.

²³ Aji Sax jeey musal ab jaamam,
képp ku ko làqoo, yoon du la dab.

35

Aji Sax ji, àtte maak noon yi

¹ Ñeel Daawuda.

Éy Aji Sax ji, digaaaleel ak samay digaaale,
xeexal maak ñi may xeex.

² Fëkkal sa pakk ak sa kiiraay,
taxawusi ma,

³ xàccal sa xeej ak sa sémmiñ,
dajeek ñi may dàq.

Déey ma, ne ma: «Sag mucc, man a.»

⁴ Ñiy wut sama bakkan, yal nañu rus ba torox;
ñi may fexee lor, yal nañu leen waññi, sewal leen.

⁵ Yal na leen malaakam Aji Sax ji bëmëx,
nim ñax mu ngelaw wal.

⁶ Yal na leen malaakam Aji Sax ji dàq,
ñuy lëndëmtuy tarxiis.

⁷ Defuma dara, ñu di ma fiir,
defuma dara, ñu gasum yeer, di ma tëru.

⁸ Yal nañu sànkoo mbetteel,
keppoo seen fiir,
sànkoo seenum yeer.

⁹ Su boobaa ma bége Aji Sax ji,
bànnexoo wallam,

¹⁰ di ko sante sama jëmm jépp,

naan: «Éy Aji Sax ji, ana ku mel ni yaw,
di xettali néew-ji-doole ci boroom doole,
ak ku néewleek ku ñàkk ca ka leen di lekk?»

¹¹ Nit ku bon a ngi may duural,
di ma jiiñ lu ma yégul.

¹² Ma ji leen njekk, ñu fey ma njekkar,
ndaw tiisu xol!

¹³ Man de ba ñu woppee, maa ngi ñaawlu,
di woor, toroxloo,
sukk, ñaanal leen,

¹⁴ tiisoo leen ni saab xarit mbaa doomu ndey,
di ñaawlooka yoggoorlu ni ku ñàkk yaay.

¹⁵ Ma daanu tey, ñu daje di ko bége,
dajaloo fi sama kaw,
di ma fexeel te yéguma,
di ma yàpp, tée ba.

¹⁶ Tekkiwuñu dara, di ma ñaawal rekk
te di ma màttu.

¹⁷ Éy Aji Sax ji, loo deeti seetaan?
Musal ma ci seenum pàdd,
wallu ma ci yii gaynde,
sàmmal ma sama benn bakkan bii!

¹⁸ Maa lay sante fa ndaje yaatoo,
màggal la ci digg mbooloo mu yaa.

¹⁹ Noon bu ma deful dara, yàlla bumu gis lu mu ma
damoo.

Ku ma bañ ci dara, yàlla bumu ma kókkali.

²⁰ Waxuñu jàmm,
xanaa di ràbbal niti jàmm ci réew mi
ay kàdduy tuuma.

²¹ Ñu ngi ma ña ñàpp, di ma tuumaal,
naan: «Yaw a, yaw a, noo la gis!»

22 Éy Aji Sax ji, yaa ci gis, bul selanlu,
 éy Boroom bi, bul ma sore.

23 Jógal, sàmmal ma sama àq.
 Sama Yàlla, Boroom bi, àtte ma yoon.

24 Aji Sax ji sama Yàlla, àttee ma sa dëgg,
 ñu bañ maa ree!

25 Yàlla buñu wax ci seen xel ne: «Ñaw! Lii rekk
 lanu bëggoon.»

Yàlla buñu ne: «Sàkkal nanu ko pexe.»

26 Ku bég ci sama njàqare,
 yal nanga rus, ba torox.
 Kuy réy-réylu ci sama kaw,
 yal nanga am gâce, ne yàcc.

27 Ku bég ci li Yàlla setal sama der,
 yal nanga bänneexu, di sarxolle,
 foo tollu di biral naan:
 «Aji Sax jee màgg!

moom miy bége jàmmi jaamam.»

28 Man it ma tudd sab àtte,
 di la dëkke màggal!

36

Nit ñaaw, Aji Sax ji gore

1 Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda jaamub
 Aji Sax ji.

2 Kàddug tooñ ga ku bon wax mu ngi ci sama xel
 mi.

Mu ne: «Ana lu may ragal ci Yàlla?»

3 Day gis boppam, naagu,
 ba du gis sikkam, sib ko.

4 Ay waxam coxor aki fen,

jëfeetul lu rafet ak lu baax.

⁵ Day mébét lu ñaaw cib lalam,
taxawe yoon wu dëddu mbaax,
te du bañ lu bon.

⁶ Céy Aji Sax ji, gore nga ba kaw asamaan,
dëgg ba ci kaw-li-kaw.

⁷ Sa njubtee tiim tund yu mag yi,
sa àtte ne xéew ni xóotey géej.
Céy Aji Sax ji, nit ak mala, nga boole sàmm!

⁸ Céy Yàlla, yaa wéet ngor,
doom aadama yiiroo sa keppaar, yiiru;

⁹ yafloo sa njël lu duun,
sa xéewal wal, nga nàndale ko.

¹⁰ Ci yaw la dund di balle,
te sag leer lanuy leerloo.

¹¹ Jotaleel sa ngor ku la xam,
jotale sa njubte kuy nas njub.

¹² Yàlla bu ma ku reew teg tànk;
loxo ku bon, yàlla bumu ma taxa daw.

¹³ Defkati mbon yaa ngii, daanu,
ne lareet, tëlee jóg.

37

Bu sa xol jóg

¹ Ñeel Daawuda.

Bu sa xol jóg ci ku bon,
bul ñee kuy def njombe.

² Léegi mu wow nim ñax,
lax ni gàncax.

³ Dénkul ci Aji Sax ji, di def lu baax,
ba des ci réew meek jàmm.

⁴ Deel bànnexoo Aji Sax ji,
mu may la say nammeel.

⁵ Jébbalul ci Aji Sax ji,
dénku ci moom, mooy sotal.

⁶ Day setal sab der ni jant bu fenk;
sab àtte ne ràññ ni njolloor.

⁷ Neel tekk, xaar Aji Sax ji,
yaakaar ko.
Bu sa xol jóg ci kuy baaxle
tey lal ay pexe.

⁸ Baal mer, dëddu xadar.
Xol bu jóg, loraangey neen.

⁹ Ku bon, ñu dagg, sànni;
ku yaakaar Aji Sax ji, jagoo réew mi.

¹⁰ Nes tuut, ku bon ne mes,
nga seet, seet, mu réer.

¹¹ Waaye néew-dooleey jagoo réew mi;
jàmm ne ñoyy, ñu bége.

¹² Ku bon fexeel ku jub,
di ko màttu,

¹³ Buur Yàlla di ko ree,
xam ne bésam a ngi ñëw.

¹⁴ Ku bon bocci saamar,
tàwwig fitt,
nara rey ku ñàkk, néewle,
nara bóom kuy jubal;

15 far jam boppam saamaru xol,
fittam damm.

16 Aji jub, as tuutam
moo gën koomu ku bon.

17 Ku bon kat, sa doole dëddu la;
ku jub, Aji Sax ji wallu la.

18 Ku mändu, Aji Sax ji yég la,
sab cér sax.

19 Bu mettee doo rus,
te bésub xiif dangay regg.

20 Ku bon sàнку;
noonub Aji Sax ji, taaru tool bu naat la,
bu tàkkee, jeex tàkk.

21 Ku bon leb, du fey;
ku jub yéwén, di joxe.

22 Aji Sax ji barkeel la, nga jagoo réew mi moos;
mu alag la, nga dog.

23 Bu Aji Sax ji rafetloo saw yoon,
mooy jiite say jéego.

24 Soo tërëfee it, doo daanu.
Aji Sax jee lay walloo loxoom.

25 Ba may ndaw, ba tey may mag,
gisuma ku jub ñàkk ndimbal,
mbaa askanam di dunde yalwaan.

26 Day saxoo tabe, di leble,
askanam barkeel.

27 Dëddul mbon, di jëfe mbaax,

ba dëkke réew mi fàww.

²⁸ Aji Sax ji kat dafa jiital yoon,
te du wacc jaamam bu gore.

Day fegu ba fàww;
askanu ku bon dog.

²⁹ Aji jub ay jagoo réew mi,
dëkke ko ba fàww.

³⁰ Kàddug aji jub day xelu,
wax ja jub;

³¹ yoonu Yàllaam a nga ca xol ba,
du dox ba tërëf.

³² Ku bon a ngi yeeru ku jub,
di ko wuta bóom.

³³ Waaye Aji Sax ji du ko bàyyeek moom,
te deesu ko daan cib layoo.

³⁴ Yaakaaral Aji Sax ji, sàmm yoonam,
mu teral la, nga jagoo réew mi,
ku bon sàнку, ngay gis.

³⁵ Damaa gis ku bon di noote,
te sèq ni garab gu naat fa mu fekk baax,

³⁶ ma jaareeti fa, ndeke wuute na,
ma seet ko, gisuma ko.

³⁷ Bàyyil xel ku màndu, xool ku jub;
muj, fa nitu jàmm.

³⁸ Moykat yeey sàńkoondoo,
ku bon amul muj.

³⁹ Aji Sax jeey musal ku jub,
di ko aar bésub njàqare.

40 Aji Sax jee koy taxawu, wallu ko,
wallu ko ci ku bon, musal ko,
ndax li mu ko làqoo.

38

Maa wopp, tuub, di jooy

¹ Dib taalifu cant buy fàttalee, ñeel Daawuda.

² Éy Aji Sax ji, bul mer, di ma rëbb;
bul xadaru, di ma mbugal.

³ Aji Sax ji, fitt nga maa fitt,
dóor nga ma.

⁴ Danga maa mere, ma wéradi;
maa bàkkaar, ba jagadi.

⁵ Samay ñaawtéef mëdd ma,
diisa diis, ba àttanuma ko.

⁶ Maa defug ndof,
ba am dana yu bédd, ba xasaw.

⁷ Maa ngi sëgg, ne yàcc, ne yasar,
di wéye tiis,

⁸ yaram tàng, di bax,
ma wéradi, ne làcc.

⁹ Sama yaram dee goyy, ma ne lasar,
jàq, di binni.

¹⁰ Boroom bi, yaa ngi ne jàkk ci samay nammeel,
samay onk umpu la.

¹¹ Sama fit a ngi tēf-tēfi, doole ñiis,
gēt giim.

¹² Samay dana tax xarit ak dëkkandoo di ma daw,
mbokk dând ma.

¹³ Ñi may wuta rey a ngi may fiir,
di ma jéema lor, di ma waxal musiba,
yendu maa lalal pexe.

14 Man, ma mel nib tēx, dégguma,
 mel ni luu, àdduwuma,
 15 di saf ku dul dégg,
 bay layoo.

16 Aji Sax ji, yaw laa yaakaar;
 Boroom bi, sama Yàlla, yaa may nangul.

17 Ma ne, ngalla buñu ma ree,
 di damoo samab jéll.

18 Maa ngii di waaja daanu,
 dēkke mitit.

19 Ma ne, aylayéwén def naa lu ñaaw,
 sama bàkkaar tiital na ma.

20 Noon yaa ngi ne jonn ak seen doole,
 bare na ñu ma bañ ci neen.

21 Ma ji leen njekk, ñu fey ma njekkar;
 may sàkku lu baax, ñu di ma sikk.

22 Éy Aji Sax ji sama Yàlla, bu ma wacc,
 bu ma sore.

23 Ngalla gaawe ma;
 Boroom bi, yaa may musal.

39

Dund yàggul

1 Mu jëm ci Yedutun, njiital woykat yi, dib taalifu
 cant, ñeel Daawuda.

2 Dama noon: «Damay moyu ba duma moye
 làmmiñ.»

Li feek ku bon di teew,
 may njalaab sama gémmiñ.

3 Dama noon cell, ne patt,
 noppi, ba mu ëpp;
 sama njàqare yokku,

⁴ sama xol diis,
xel di xelaat, xol diis gann;
ma mujj àddu,

⁵ ne: «Éy Aji Sax ji, xamal ma sama muj
ak sama àppi fan,
ma xam ni sama dund gätte.

⁶ Yaatuwaayu loxo nga ma àppal ciy fan,
sama giiru dund du dara fi yaw.
Képp ku taxaw di cóolóolu neen.

Selaw.

⁷ Nit du lu moy takkndeer buy dem,
cóolóolu neen lay kër-këri.
Nit a ngi dajale, xamul kuy for.

⁸ «Éy Boroom bi, lu may xaarati?
Sama yaakaar yaw a.

⁹ Musal ma ci sama mbugali tooñoó tooñ,
bu ma bàyyi, dof di ma reetaan!

¹⁰ Noppi naa, dootuma wax,
yaw yaa dogal lii.

¹¹ Waaye ngalla teggil sab yar,
sa diisaayu loxoo ngi may jekkali.

¹² Yaay mbugal ku bàkkaar, yar ko,
ronq la mu gëna fonk, ni max.
Nitoo nit, cóolóolu neen.

Selaw.

¹³ Éy Aji Sax ji, déglul, ma ñaan la,
teewlul, ma woo la wall;
bul tanqamlu sama yuux,
doxandéem donj laa fi yaw,
di gan ni maam yépp.

¹⁴ Ngalla xiddi ma, ma muuñ,
bala maa dëddu, réer.»

40

Déggal Aji Sax jee am solo

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda, dib taalifu cant.

² May xaar a xaar Aji Sax ji,
mu dégg may woote, geesu ma,
³ génnee ma ca kàmbug sànkute,
sippee ma ca xóotey ban ba,
cëppe ma ciw doj,
samp ma, ma dëgër.

⁴ Moo ma may, ma fent,
woy wu ma woye sunu Yàlla.
Ñu baree seede, di wormaal
aka dénku ci Aji Sax ji.

⁵ Ndokkalee, yaw mi dénku ci Aji Sax ji,
te sàkkuwoo ku bew
ak kuy topp ay fen.

⁶ Yaw Aji Sax ji sama Yàlla, bare nga loo def,
amuloo moroom!
Bare nga kéemaan aki mébét yoo nu sottalal,
ma bëgga xamle lépp,
te mu bare ba wees ab lim.

⁷ Saraxi jur ak pepp, taamuwuloo ko,
ay nopp nga ma bënnal,
saraxu rendi-dóomal ak saraxu póotum bàkkaar,
sàkkuwuloo ko.

⁸ Ma ne: «Maa dikk nii,
téereb yoon wi indi na li ñu bind ci man.

⁹ Sama Yàlla, maa defsi sa coobare,
ci sama biir xol la sa ndigali yoon nekk.»

¹⁰ Siiwal naa sag njubte ca ndaje mu mag ma.

Dama ne, Aji Sax ji duma noppi, xam nga ko.

¹¹ Làquma sag njubte, ne cell ak moom.

Yaa wóor, di walloo, siiwal naa ko.

Làquma sa ngor ak sa kóllère ca ndaje mu mag ma.

¹² Éy Aji Sax ji, bu ma xañ sa yërmande.

Sa ngor ak sa kóllère,

yal na ma feg ba fàww.

¹³ Ay musibaa ma tanc,

ne gàññ, ba wees ab lim.

Samay ñaawtéef a ma dab, ba gisatuma,

baree bare, ba ëpp sama kawari bopp;

sama xol jeex tàkk.

¹⁴ Éy Aji Sax ji, yal na la neex, nga wallu ma!

Éy Aji Sax ji, gaawe ma!

¹⁵ Képp kuy wuta fëkk sama bakkan,

yal na rus, torox ne tott.

Kuy bége sama loraange,

yal nañu ko duma, waññi ko, mu ne yàcc.

¹⁶ Ku may ñaawal,

yal nañu ko toroxal, mu daw, dellu gannaaw.

¹⁷ Képp ku la wër,

yal na bég, di la bànnexoo.

Képp ku safoo sag wall,

yal na jàppoo: «Aji Sax ji màgg na!»

¹⁸ Man, néew naa doole, ñàkk naa,

waaye yaw Aji Sax ji, danga maa yég.

Yaw yaa may wallu, xettali ma;

sama Yàlla, bu ma yeexe.

41

Jarag bu ñu tonjal a ngi ñaan

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Ndokkalee yaw mi yég néew-ji-doole.
Aji Sax jee lay xettali, bésub njàqare.

³ Aji Sax jee lay aar, di sàmm sa bakkan,
nga jagoo barke ci réew mi,
te du la bàyyi noon def la lu ko neex.

⁴ Aji Sax jee lay dooleel soo woppee,
di soppi bu baax sa tëraay.

⁵ Dama ne: «Aji Sax ji, tooñ naa la;
baaxe ma, faj ma.»

⁶ Noon yaa ngi may yéene lu bon,
naan: «Xanaa kii du dee, ba ñu fàtte ko?»

⁷ Ku dikk, di ma seet, di jinigal
tey fenti sos ci xolam,
bu génnee, tasaare ko.

⁸ Bañ yépp a ngi may déeyoo,
di ma fexeel lu bon,

⁹ naan: «Musiba dal na ko, du jógati!»

¹⁰ Sama am-di-jàmm bu ma wóolu sax jógal na ma,
te daan lekk samaw ñam.

¹¹ Waaye ngalla Aji Sax ji, baaxe ma,
yékkati ma, ma fey leen.

¹² Su noon damuwul ci sama kaw,
ma doora xam ne bége nga ma.

¹³ Man, damaa màndu, nga taxawu ma,
dēj ma fi sa kanam ba fàww.

14 Cant ñeel na Aji Sax ji Yàllay Israayil.
Moo masa yelloo cant ba fàww.
Amiin, Amiin.

42

Maa namm Yàlla

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu yeete bu
ñeel askanu Kore wu góor.

² Yaw Yàlla, ni kéwél di sàkkoo walum ndox,
maa la koy sàkkoo xol.

³ Maa mar Yàlla,
Yàlla jiy dund!
Kañ laay teewi fa kanam Yàlla?

⁴ Rongooñ laay dunde
guddeek bëccëg,
noon yi di ma dëkke naa:
«Ana sa Yàlla ji?»

⁵ Lii laay fàttaliku, sama xol jeex:
dama daan jàll, jiite mbooloo ma,
jëm kër Yàlla ga, di sarxolleeke sant,
ñu booloo di màggal.

⁶ Moo man, lu may xàddi, ne yogg?
Lu may jàq nii?
Tee maa yaakaar Yàlla, ba santati ko,
moom sama Yàlla mi may wallu?

⁷ Maa ngi ne yogg,
ba di la fàttalikoo fa réewum Yurdan
ak tundi Ermon ak Miccar.

⁸ Sa wal ya sotti, xóote awu moroom ma;
say wal ak say gannax, lépp a jaare sama kaw.

⁹ Bëccëg Aji Sax ji baaxe ma ngoram,

guddi ma fanaane koo woy,
di ñaan Yàlla mi may dundal.

¹⁰ Naa wax Yàlla sama cëslaay, ne ko:

«Lu tax nga fàtte ma,
noon di ma fitnaal,
may wéye tiis?»

¹¹ Noon yaa ngi may ñaawal,
di ma yendoo naa:

«Ana sa Yàlla ji?»

Ma ne yàcc, ne yasar.

¹² Moo man, lu may xàddi, ne yogg?

Lu may jàq nii?

Tee maa yaakaar Yàlla, ba santati ko,
moom sama Yàlla mi may wallu?

43

Éy Yàlla, àtte ma

¹ Éy Yàlla, àtte ma,
layool maak xeet wu gorewul,
xettali maak ku njublanj te dëng.

² Yaw Yàlla kat yaay sama rawtu.

Lu tax nga wacc ma,
may wéye tiis,
ci nooteelu noon?

³ Ngalla yónneel sag leer ak sa dëgg,
yal na ma yooyu jiite,
yóbbu ma sa tund wu sell,
sa màkkaan ma.

⁴ Kon Yàlla, naa àgg ca sa sarxalukaay;
yaw Yàlla, yaay sama mbégte, di sama bànnex.
Yaw Yàlla, sama Yàlla,
naa la mǎggale xalam.

⁵ Moo man, lu may xàddi, ne yogg?

Lu may jàq nii?
 Tee maa yaakaar Yàlla, ba santati ko,
 moom sama Yàlla mi may wallu?

44

Xeet waa ngi jooy

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu yeete bu
 ñeel askanu Kore wu góor.

² Éy Yàlla, noo déggal sunu bopp,
 sunuy maam a nu wax
 jëf ja nga jëf ca seeni jant,
 bu yàgga yàgg.

³ Yaw ci sa bopp yaa dàq xeet yi,
 jëmbat fa maam ya;
 yaa mbugal xeet yi,
 ñoom, nga yiwi leen.

⁴ Du seen saamar lañu nangoo réew mi moos,
 seen dooley bopp it mayu leen ndam.
 Yaa ko defe kàttan ak doole,
 geesoo leen sa leeru kanam,
 ngir sa cofeel ci ñoom.

⁵ Yaay kiy sama buur, di sama Yàlla,
 mayal askanu Yanqóoba ay ndam.

⁶ Yaw lanuy dàqe bañ yi,
 sa tur lanuy dëggaatee ñi nu song.

⁷ Du fitt laa wóolu,
 du saamar a may may ndam.

⁸ Yaa nuy musal ci bañ yi,
 yaay gâceel noon ñi.

⁹ Yàlla lanuy damoo béssoo bés,
 di màggal turam ba fàww.

Selaw.

¹⁰ Waaye danga noo wacc,

toroxal nu,

ba àndulook sunu mbooloooy xare.

¹¹ Waññi nga nu, nu won noon yi gannaaw,

ñu bañ nu, ba futti nu.

¹² Ni gàtt yu ñuy yàpp, ni nga nu joxee,

tasaare nu ci biir xeet yi.

¹³ Jaay nga sa mbooloo ci dara,

te jariñu la tus.

¹⁴ Tax nga sunuy dëkk di nu ree,

ñi nu séq di nu kókkaleeka ñaawal.

¹⁵ Tax nga xeet yi di nu lééboo,

jàmbur yaa ngi nuy wëcc bopp!

¹⁶ Damaa dëkke gâce,

sëlmoo kersa

¹⁷ ndax kókkali yeek xastey nit

ñi ma bañ, di feyoontee man.

¹⁸ Lii lépp dal na nu,

te fàttewunu la, fecciwunu la kóllëre.

¹⁹ Dëdduwunu la,

waccunu saw yoon,

²⁰ teewul nga noot nu, wacce nu xaj ya,

këpp nu lëndëmu dee.

²¹ Su nu la fàtte woon yaw, sunu Yàlla,

ba tàllal tuuri doxandéem yi loxo,

²² du la ump, yaw Yàlla,

mi xam kumpay xol.

²³ Yaa tax ñu yendu noo bóom,

dees noo jàppe ni xar yu ñuy tër.

24 Éy Aji Sax ji, jógal! Looy nelaw?

Yewwul, bu nu wacc ba fàww.

25 Loo nu làqe saw yiw,

di fàtte sunu njàqareek sunu coono?

26 Nu ngi ne ñàyy ci pënd bi,

di watat koll fi suuf.

27 Wallusi nu, jot nu ngir sa ngor.

45

Buur a ngi séetal

1 Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bu
ñuy wax Tóor-tóor, ñeel askanu Kore wu góor, dib
taalifu yeete, te di woyu mbëggeel.

2 Woy wu neex a fees sama xol,
may taalifal Buur,
sama làmmiñ ni xalimag bindkatu ndaanaan.

3 Yaa gëna góorayiwe ci àddina,
sa kàddu diw yiw,

ndax Yàllaa la barkeel ba fàww!

4 Jàmbaaroo, takkal sa saamar,
te yànj, am daraja;

5 ànd ak daraja, dawal ba am ndam,
di dawal dëgg ak yërmande ji war,
ba mana def ay jaloore.

6 Yaw Buur, say fitt a ñaw,
di jam say noon ci xol,
ay xeet daanu, nga tiim.

7 Yaw Yàlla, sab jal a sax dàkk ba fàww.
sa yetu buur njub la,

8 yaa sopp dëgg, bañ lu bon,
ba Yàlla, sa Yàlla diwe la diwu mbég,

nga tiim say moroom:

⁹ sa yére yépp di gilli ndàbbu miir, ak alowes akum
kanel,

ñu di la bégale xalam,

ca sa biir kër yu yànj.

¹⁰ Ay doomi buur a ngi ci jigéen ñi nga teral,

sab lingeer féete la ndijoor,

takkoo ngëneelu wurus.

¹¹ Janq doom, gisal, déglul te teewlu ma,

fàtteel say bokk, fàtte sa kër baay,

¹² Buur xemmeme la sab taar;

mooy sab sang, wormaal ko.

¹³ Waa Tir a lay yótsiy may,

ay boroom alal di wut lu la neex.

¹⁴ Séetu Buur duggsi na, ne ràññ,

sol mbubb mu wurus way tàkk.

¹⁵ Ñu yóbbul ko Buur, mu ne boyy,

janq ja ànd ak moom, diy toppam, ñu indil leen
Buur,

¹⁶ ñu duggsi kër buur,

ci biir mbégteek bàanneex.

¹⁷ Yaw Buur, yal na la sa doom yu góor wuutu ci

seen jalu maam,

nga def leeni kàngam ci réew mi mépp.

¹⁸ Maa lay joobe ba sa tur du fey muk,

xeet yi saxoo laa sant ba fàww.

46

Aji Sax jee ànd ak man

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, di woy wu ñeel askanu
Kore wu góor, dëppook galan bu ñuy wax Baatu
jigéen.

² Sunu Yàllaa nuy rawale, di nu dooleel,
di nu wallu fu nu jaaxlee,

³ ba dunu tiit suuf su yëngu sax,
ba tund yiy tàbbi biir géej,

⁴ mbaa gannax yuy riir, di fuur
aka fuddu bay gësëm tund yi.

Selaw.

⁵ Ag dex a ngi defi wal, di bànnexal dëkku Yàlla,
sellaayu màkkaanu Aji Kawe ji.

⁶ Yàllaa ngi ci biir dëkk bi, du raf;
Yàllaa koy dimbali ba jant fenkee.

⁷ Ay giir a riir, ay réew yëngu;
mu àddu, suuf seey!

⁸ Aji Sax ji Boroom gàngoor yee ànd ak nun,
Yàllay Yanqóoba jee nuy rawale.

Selaw.

⁹ Dikkleen gis jaloorey Aji Sax ji,
ak yàqute gi mu dogal ci kaw suuf.

¹⁰ Mu ngi fey xare ci àddina sépp,
dog fitt, damm xeej, lakk pakk.

¹¹ Mu ne: «Dalleen te xam ne maay Yàlla,
màgg ci biir xeet yi, màgg fi kaw suuf.»

¹² Aji Sax ji Boroom gàngoor yee ànd ak nun,
Yàllay Yanqóoba jee nuy rawale.

Selaw.

47

Yàllaay Buur

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel askanu Kore wu góor.

² Na xeetoo xeet tàccu,
xaacu, sarxolleel Yàlla!

³ Aji Sax ji, Aji Kawe jee jara ragal,
mooy buur bu mag bi tiim àddina sépp.

⁴ Moo nu nangulal xeet yi,
nu teg tànk gàngoor yi.

⁵ Moo nu tànnal céru suuf,
muy sagu askanu Yanqóoba wii mu sopp.

Selaw.

⁶ Yàllaa yéeg, kàddu riir.
Aji Sax jee yéeg, bufta* jolli.

⁷ Woyleen Yàlla, woyleen,
woyleen Yàlla sunu buur, woyleen.

⁸ Yàllaay buuru àddina sépp;
taalifleen, woy ko.

⁹ Yàllaa di buuru xeet yi,
Yàllaa tooge jalam bu sell.

¹⁰ Kàngami xeet yeey daje,
ànd ak ñoñi Yàllay Ibraayma;
Yàllaa moom buur yi yiir àddina,
te moo kawee kawee.

* **47.6 bufta**, ab béjénu kuuy la, bu ñu bënn ñaari wet yi, ngir man cee wal.

48

Aji Sax ji aar na Siyon

¹ Di woyu cant, ñeel askanu Kore wu góor.

² Aji Sax jee màgg, jara màggal a màggal
ca sunu biir dëkku Yàlla, kaw tundam wu sell.

³ Jekk taxawaayee tundu Siyon, catu bëj-gàннаar,
dëkku Buur bu mag bi,
di mbégtem àddina sépp.

⁴ Yàllaa wone kaaraangeem
ca biir tatay dëkk ba.

⁵ Buur yaa ngoog daje,
àndandoo.

⁶ Nun noo gis, jommi,
tiit, fëx,

⁷ ne fay pat-pati,
jàq ni kuy matu.

⁸ Ngelawal penku, moom ngay tase
gaal gu mag.

⁹ La nu déggoon de lanu gis
ca dëkkub Aji Sax ji Boroom gàngoor yi,
sunu dëkku Yàlla ba.
Yàllaa koy dëgéral ba fàww.

Selaw.

¹⁰ Céy Yàlla, nu ngi sa biir kër,
di xalaat sa ngor.

¹¹ Céy Yàlla, sa tur ay sa woy
ba ca cati àddina.
Njubte la sa loxo fees.

¹² Yal na waa tundu Siyon bég,
waa Yuda bànnexoo say àtte.

¹³ Doxleen biir Siyon, wër ko,
 waññleen ay sooroori tataam,
¹⁴ nemmikuy tataam,
 doxantoo kəri buur,
 ba man koo yegge maasug ëllëg,
¹⁵ ne leen kii ay Yàlla, sunu Yàlla,
 tey ak ëllëg.
 Moo nuy jiite ba saa taxaw.

49

Alal day naxe

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel askanu Kore wu góor.

² Yeen, xeetoo xeet, dégluleen;
 yeen, waa àddina yépp, teewluleen,

³ ngay ku tuut di ku mag,
 nga bareleek nga néewle.

⁴ Li may wax xel la,
 di xalaat yu dégg.

⁵ Damay teewlu kàddu yu xelu,
 xalamal la sama tekkiteb cax.

⁶ Ana lu may tiit bés yu metti,
 yu ma njublan yéewe seeni ñaawtéef,

⁷ di ñu wóolu seen am-am,
 di kañoo alal ju bare?

⁸ Ana ku mana jot a jot sa bakkanu moroom,
 mbaa mu di ko feyal Yàlla njot ga?

⁹ Njotug bakkan jafe na,
 bu ci jéem dara.

¹⁰ Ana kuy dund ba fàww,
 ba doo gis bàmmee!

11 Xanaa gis ngeen ne xelu, dee;
dof, dee; naataxóona it faatu rekk,
wacce keneen alalam.

12 Sa bàmmeel di sa kër ba fàww,
di sa dëkkuwaay bu sax dàkk,
boo tudde woon sa bopp ay suuf sax.

13 Nit ak darajaam fanaanul,
mook aw rab a yem, sàнку rekk.

14 Nii la ku wóolu boppam di mujje,
mook ku ko topp, di safooy waxam.

Selaw.

15 Nara dee rekk niy xar,
dee wommat, yóbbu,
njub fenk nib jant, ku jub moom leen,
njaniiw mëdd seen jëmm,
fu sore kërug daraja.

16 Waaye Yàllaa may musal ci dooley njaniiw,
jot sama bakkan, ba jël ma.

Selaw.

17 Buleen yéemu ci ku barele,
teraangay kërám di yokku.

18 Du dee ba yóbbaale dara,
teraangaam du ko topp biir bàmmeel.

19 Na bége bànnexu bakkanam,
ñu di ko kañe koomam,

20 ba tey, day dee, fekkiy maamam,
ña dootul gisug leer ba fàww.

21 Nit ak darajaam te amul dégg,
mook aw rab a yem, sàнку rekk.

50

Aji Sax ji xol lay gërëm

¹ Dib taalifu cant, ñeel Asaf.

Yàlla, Aji Sax ji Yàlla àddu na,
di woo àddina, penku ba sowu.

² Ca Siyon, dëkk ba ca taar ba
la Yàlla feeñe ni leer gu jolli.

³ Sunu Yàllaa ngi ñëw te du ne cell,
sawaraa ko jiitu, di xoyome,
ngélén lu mag wër ko.

⁴ Ma ngay woo seede asamaan ak suuf,
ngir àtte ñoñam.

⁵ Mu ne: «Dajaleel ma sama wóllëre
yiy sarxal, di ko fasee sama kóllëreek ñoom.»

⁶ Asamaan a ngi biral àtteb Yàlla,
ndaxte mooy Kiy àtte.

Selaw.

⁷ «Yeen sama ñoñ, dégluleen, ma wax leen;
yeen waa Israayil, ma sikk leen.
Maa di Yàlla, seen Yàlla.

⁸ Du seeni sarax laa leen di sikke,
mbaa seen saraxi rendi-dóomal yi sax fi sama
kanam.

⁹ Soxlawuma yëkku yar ak sikketu gétt.

¹⁰ Maay boroom raboo rabu àll,
ak junniy nag yuy fore tund ya.

¹¹ Xam naa njanaawi tund yi,
luy ag jur ci tool yi maa ko moom.

¹² Su ma xiifoon, duma leen ko wax,
maa moom àddinaak li ci biiram.

¹³ Ndax damay lekk yàppu nag

aka naan deretu sikket?

¹⁴ Deel jaajëfal Yàlla, sarxale ko,

di fey Aji Kawe ji loo dige,

¹⁵ di ma woo bésub njàqare,

ma wallu la, nga màggal ma.»

¹⁶ Ñu bon ñi, Yàlla ne leen:

«Lu ngeen di tari sama dogali yoon,

di waxe sama kóllëre?

¹⁷ Yeena ngii, bañ sama yar,

xalab samay kàddu.

¹⁸ Fu ngeen gisub sàcc, neexook moom,

ab njaalookat, ngeen lëngool.

¹⁹ Dangeena afal seen gémmiñ ci mbon,

seen làmmiñ taqoo fen,

²⁰ ngeen di tooge seen mbokk,

di yàq deru doomu ndey.

²¹ Lii yeena ko def! Damay noppi,

ngeen defe ne damaa mel ni yeen?

Dama leen di sikk, tuumaal leen, ngeen gis!

²² «Yeen fàttekati Yàlla yi, déggleen lii,

bala maa xotat te kenn du wallu.

²³ Ki may sarxale jaajëf moo ma teral;

ku topp yoon, ma won ko wallub Yàlla.»

51

Yàlla, yërëm ma

¹ Mu jëm ci njiitu woykat yi, dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Mooy ba ko Yonent Yàlla Natan seetsee, gannaaw ba Daawuda téddee ndaw sa ñuy wax Batseba*.

* **51.2** Seetal ci 2.Samiyel 11.1–12.25.

³ Éy Yàlla, ni nga goree, baaxe ma ni,
faral samag tooñ ngir sa yërmande ju yaa.

⁴ Fóotal maa fóotal sama ñaawtéef,
raxasal ma sama moy.

⁵ Xam naa ne maa tooñ,
sama moy a ngi janook man saa su ne.

⁶ Yaw laa moy, yaw donḡ.

Li nga ñaawlu laa def.

Kon boo waxee, am dëgg,

te soo àttee, yey.

⁷ Ñaawtéef daal laa judduwaale,
te sama ndey ëmbaale ma bàkkaar.

⁸ Dëgg daal nga namm, dëgg reenu xol,
kon déey ma fa xel mu rafet.

⁹ Wis ma ndox, ma sell;
sang ma, ma set wecc.

¹⁰ Yal nanga ma dégtal mbég ak bànnex,
ma bégati, gannaaw ba nga ma dammatee.

¹¹ Bul xool samay moy,
faral sama ñaawtéef yépp.

¹² Éy Yàlla, sàkkal ma xol bu sell,
yeesalal ma pastéefu xol.

¹³ Bu ma xalab,
bu ma xañ sa noo gu sell.

¹⁴ May ma, ma bégeeti sag wall,
te dundale ma xol bu tàlli,

¹⁵ ma xamal tooñkat sa yoon wi nga tëral,
ba moykat dellu ci yaw.

¹⁶ Céy Yàlla, yaw Yàlla mi may musal,
baal ma deret ji ma tuur,
ma sarxolle sa njubte.

¹⁷ Boroom bi, may ma, ma wax,

ma delloo la njukkal.

¹⁸ Sàkkuwuloo sarax, nde kon ma indi;
te soppuloo saraxu rendi-dóomal.

¹⁹ Saraxi Yàlla, xol bu tuub la,
yaw Yàlla, xol bu tuub ba moka, doo gântal bo-
room.

²⁰ Ngalla baaxeel Siyon,
yal nanga tabax tatay Yerusalem.

²¹ Su boobaa nga nangu sarax yi war,
di saraxu rendi-dóomal.
Su boobaa ñu rendi ay yëkk ca sa sarxalukaay.

52

Yàllaa man boroom doole

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu yeete bu
ñeel Daawuda.

² Mooy ba Doweg, Edomeen ba, demee ca Sawul,
ne ko Daawuda dem na kër Aximeleg*.

³ Moo! Jàmbaar ji, looy damoo jëfi coxor?
Yàlla, ngoram, bés bu nekk la.

⁴ Ak sa làmmiñ wi ngay sose loraange,
mel ni saatu su ñu xacc,
rambaaj bi!

⁵ Lu bon a la gënal lu baax,
fen a la gënal wax dëgg.

Selaw.

⁶ Yaa bëgg jépp wax juy yàq,
waabajjiiba bi!

⁷ Yàlla da lay sànk ba fàww,
fëkke la sab xayma, yóbbu,

* 52.2 Seetal ci 1.Samiyel saar 21–22.

déjjatee la réewum aji dund.

Selaw.

⁸ Aji jub gis ko, yéemu,
di la ree, naa:

⁹ «Xoolleen jàmbaar ji làqoowul Yàlla,
xanaa di yaakaar alalam ju bare,
di yokkoo loraange.»

¹⁰ Man, ma mel ni garabu oliw gu naat
fa biir kër Yàlla,
di wóoloo Yàlla ngoram tey ak ëllëg.

¹¹ Naa la sante sa jëf ba fàww,
naa biral sa tur wu baax,
say wóllëre teew.

53

Mbon maase na

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bu ñuy
wax Maxalat, dib taalifu yeete bu ñeel Daawuda.

² Ab dof a nga naa ca xelam:
«Yàlla amul,»
Ñu ni mel ay def njekkar,
seeni jëf siblu,
kenn defu ci lu baax.

³ Yàllaa tollu asamaan, jéer doom aadama,
di seet ku ci xelu, tey wut Yàlla.

⁴ Népp a dëddu,
bokk yàqu yaxeet.
Kenn deful lu baax,
du kenn sax.

⁵ Yàlla nee: «Xanaa ñiy def lu bon, xamuñu dara?

Ñuy lekk sama ñoñ niw ñam,
te wutuñu Yàlla.»

⁶ Waaye ñooy tiit a tiit
fu tiitaange amul.

Yàllaay tasaare néewi nit ñi la gaw.
Yàllaa leen wacc, nga gacceel leen.

⁷ Ana kuy tollu Siyon, xettali Israayil?
Éy, bés bu Yàlla tijjee wërsëgu ñoñam,
ndaw mbégte ci giirug Yanqóoba!
Ndaw bannex laa ne, ci Israayil gii!

54

Yàlla, dimbali ma

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd aki xalam, dib
taalifu yeete bu ñeel Daawuda.

² Mooy ba waa Sif demee ca Sawul, ne ko Daawu-
daa nga làqu ca seenum réew*.

³ Éy Yàlla, musal ma ngir sa tur,
jox ma dëgg, ci sa kàttan.

⁴ Éy Yàlla, déglul, ma ñaan,
teewlul, ma wax la.

⁵ Ay doxandéem a ma jógal,
di ñu néeg, bëgga jël sama bakkan,
te seetuñu ci Yàlla.

Selaw.

⁶ Yàllaa ngii, moo may dimbali;
Boroom bee yor sama bakkan.

⁷ Yal na ay wi këppu ci ñi may tëru,

* **54.2** Seetal ci *1.Samiyel* 23.14-28; 26.1-5.

yal na leen sa dëgg sànk.

⁸ Xol bu tàlli laa lay sarxale.

Aji Sax ji, yaa baax, ma sant la.

⁹ Lépp luy njàqare, yaa ma ci jële,
ma tiim samay noon.

55

Xarit wor na ma

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd aki xalam, dib
taalifu yeete, ñeel Daawuda.

² Éy Yàlla, déglul, ma ñaan la,
bul làqu, dama lay dagaan.

³ Teewlu ma, nangul ma.

Li may tawat a ma xañ jàmm, ub sama bopp;

⁴ coowal noon yee
ak coonob ñu bon ñi.
Dañu maa teg fitna,
di ma songe xadar.

⁵ Sama fit a ngi rëcc, di tēf-tēfi;
tiitaangey dee ne ma taral.

⁶ Njàqaree ma dugg, may kat-kati,
musiba mëdd ma.

⁷ Dama ne: «Éy ku may may laafi xati,
ma ne fërr, noppaluji.

⁸ Xanaa ma naaw, ba sore,
fanaani màndiŋ ma.

Selaw.

⁹ Naa gaawtu, seeluji
ngelaw lu riddi ak ngélén.»

¹⁰ Éy, Boroom bi, beenal seeni wax, neenal leen.
Damaa gis fitnaak xuloo ci dëkk bi,

11 guddeek bëccëg ñuy wër,
ñaawtéef ak ayib wéttali leen.

12 Yàq a nga ca biir,
te nooteel ak njublan jógul ca pénc ma.

13 Su doon noon bu may ñaawal,
ma muñ ko,
mbaa muy bañ bu may won ab dayo,
ma daw ko.

14 Waaye yaw la, sama nawle,
di sama wóllëre, ma xam la.

15 Nu daan bokk bânneexu diisoo,
ànd ak mbooloo, di jaamuji kër Yàlla ga.

16 Yal na leen dee bett,
ñu jekki tàbbi njaniw,
ngir mbon ga ci seen biir ak seen dëkkuwaay.

17 Waaye man, Yàlla laay woo wall,
te Aji Sax jee may wallu.

18 Subaak ngoon ak njolloor,
may ñaxtooka ñurumtu,
mu dégg ma.

19 Moo may jot ak jàmm,
ba ma mucc ci xare ya ma ñu bare di songe.

20 Yàllaay dégg, duma leen,
moom mi nguuram yàgga sax.

Selaw.

Soppikuwuñu fenn te ragaluñu Yàlla.

21 Workat baa ngi xàcc loxoom jëme ci ñi mu takk-
tool,

di fecci kóllëre,

22 làmmiñ wa daa neex ni lem,
te xare lal xol ba;

kàddu ya gëna nooy ag oliw
te di saamar bu génn mbaram.

²³ Sippikul Aji Sax ji lu la diis,
moom moo lay taxawu.
Du bàyyi mukku aji jub, muy tërëf.

²⁴ Waaye yaw Yàlla, yaa leen di tàbbal,
bóomkat ak naaféq ci pax mu xóota xóot,
te seen dund xaajul.
Man nag, ma di la wóolu.

56

Yàlla laa wóolu, ragaluma nit

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bi ñu
dippeex Pitax mu luu, dëkk fu sore; diy ñaan, ñeel
Daawuda, ba ko Filisteen ña jàppeex ca Gaat*.

² Éy Yàlla, baaxe ma,
nit a ngi may lakkal,
ab xeexkat a ma yendoo sonal.

³ Noon yee ma yendoo lakkal,
bare lool di xareek man.
Ku màgg ki,

⁴ bés bu ma tiitee,
yaw laay wóolu.

⁵ Yàlla laay màggal kàddoom,
Yàlla laa wóolu, ragaluma.
Lu ma nit manal?

⁶ Bésoo bés ñu ngi jalgati samay wax,
seen mépp mébét di sama loraange.

* **56.1** Seetal ci *1.Samiyel* 21.11-16.

⁷ Ñu ngi mànkoo, di ma yeeru,
topp samay tànk,
di wut sama bakkan.

⁸ Éy gii ñaawtéef! Ñii nu ñu mana mucce?
Éy Yàlla, yal na leen sa mer dal!

⁹ Tumuràнке naa, nga gis.
Duyal samay rongooñ ci sa mbuus.
Du lim nga lépp?

¹⁰ Bés bu ma wootee wall,
dees na waññi noon yi,
ma xam ne Yàllaa ànd ak man.

¹¹ Yàlla laay màggal kàddoom,
Aji Sax ji laay màggal kàddoom,

¹² Yàlla laa wóolu, ragaluma.
Ana lu ma nit manal?

¹³ Éy Yàlla, maa tegoo la ma la giñal,
maa lay defal saraxi cant.

¹⁴ Yaa ma rawale, ba deewuma,
te duma tërëf.
Damay daagu fi kanam Yàlla,
ci biir leeru àddina.

57

Yàlla jógal, wallu ma!

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bi ñuy
woowe Bul yàq, diy ñaan, ñeel Daawuda, gannaaw
ba mu dawee Buur Sawul, ba dugg ca xunt ma*.

² Éy Yàlla, baaxe ma, ngalla baaxe ma,

* **57.1** Seetal ci 1.Samiyel saar 24.

fi yaw laay làqu,
yiirroo sa kiiraay,
ba musiba yi jàll.

³ Ma woo Yàlla, Aji Kawe ji,
Yàlla, mi may matalal.

⁴ Mooy yónnee fa asamaan, musal ma,
dumaal ma ku may noot.

Selaw.

Yàllaay yónnee jëfi ngoram ak wormaam.

⁵ Maa ngi tëdd ci biiri noon
yu mel niy gaynde, di yàpp doom aadama.
Seenii sell niy xeej aki fitt,
seen làmmiñ di saamar yu ñaw.

⁶ Éy Yàlla, yaa màgg, ba sut asamaan,
sag leer tiim suuf sépp.

⁷ Noon yi di ma fiir,
sama xol jeex.

Ñu gasal mam pax,
far tàbbi ca.

Selaw.

⁸ Yàlla, dogu naa,
dogu naa woy, di la kañ.

⁹ Na sama jëmm jépp yewwu,
xalam ak moroom ma yewwu;
ma yee leeru njël.

¹⁰ Boroom bi, naa lay gërëm ci biir xeet yi,
kañ la ci biir waaso yi.

¹¹ Sa ngor a màgg, ba àkki asamaan,
sa worma àkki fa kaw-a-kaw.

¹² Éy Yàlla, yaa màgg, ba sut asamaan,

sag leer tiim suuf sépp.

58

Yàllaa mana mbugal

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bi ñuy woowe Bul yàq, diy ñaan, ñeel Daawuda.

² Yeen daal, su ngeen waxee, dëgg selaw.
Mbaa yeena ngi àtte nit ñi ci yoon?

³ Yeena ngi mébét njubadi,
di lawal fitna ci réew mi.

⁴ Ku bon day sosu rekk, dëng;
juddu, teggi yoon, dib fen-kat.

⁵ Day am danar ni ñàngóor,
fatti noppam ni jaan ju tēx:

⁶ du dégg baatu jatkat,
mbaa jati ñeengokat bu ñàng.

⁷ Yàlla, ngalla tojal seeni gëñ;
Aji Sax ji, foqal seen selli gaynde yii.

⁸ Yal nañu ne mes ni ndox muy wal,
yal nañu diir seen fitt, mu damm,

⁹ yal nañu mel ni ngumbaan-tooye buy dox, di
seey,

mbaa lumb wu jigéen tuur, gisul jant.

¹⁰ Balaa seen cin a yég tàngooru gajj,
muy gu tooy, muy guy boy,
yal na leen fekk sàнку*.

¹¹ Aji jub day gis ñu feyul ko, mu bég,

* **58.10** Li ñu wax fii ci làkku ebrë am na werante.

muy jàngoo deretu ku bon.

¹² Ku ne naan: «Ku jub jot sab yool moos!

Te Yàllaa ngi fi moos, di àtte àddina!»

59

Wallu maak ñu bon ñi

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bi ñuy woowe Bul yàq, diy ñaan, ñeel Daawuda. Mooy ba Buur Sawul yónnee ay nit ñu ko xoolal kër Daawuda, ngir rey ko*.

² Éy sama Yàlla, xettali maak noon yi, làq ma ñi ma jógal.

³ Xettali maak ñi y def lu bon, wallu maak bóomkat yi.

⁴ Aji Sax ji, ñu ngii di ma tëru, nar maa rey, di ma songe seen doole, te tooñuma, moyuma.

⁵ Defuma lu ñaaw, ñuy xélu, di ma waajal; ngalla, jógal taxawusi ma, ba gis.

⁶ Aji Sax ji Yàllay Israayil, Yàlla Boroom gàngoor yi, yewwul, dikkeel xeeti yéefar yépp, mbugal! Workat yu bon yi, bu leen yërëm!

Selaw.

⁷ Bu ngoonee ñu wàccsi, di xiiru niy xaj, di wër dëkk bi.

⁸ Déglul li ñuy yebbee ci seen gémmiñ, seen làmmiñ niy saamar, ñu defe ne kenn déngu leen.

⁹ Te yaw Aji Sax ji, yaa ngi leen di ree, yaa ngi kekku yéefar yii yépp.

* **59.1** Seetal ci *1.Samiyel* 19.11-17.

¹⁰ Yaay sama doole, ma di la séentu,
yaw Yàlla, yaay sama rawtu.

¹¹ Sama Yàlla ju goree may gatandu.
Moo may may ndam ci noon yi, ma gis.

¹² Yàlla, bu leen rey,
lu ko moy samaw xeet fàtte.
Tasaaree leen sa doole, daane leen.
Boroom bi, yaa nuy feg.

¹³ Bàkkaar lañuy wax,
seeni kàddu, bàkkaari neen.
Yal nañu bew ba daanu,
yooloo ko seeni saagaak seeni fen.

¹⁴ Meral, jeexal leen,
jeexal leen, ba ñu jeex tàkk,
ba ñépp xam ne Yàllaay Buur ci giirug Yanqóoba,
ba ca cati àddina.

Selaw.

¹⁵ Bu ngoonee ñu wàccsi,
di xiiru niy xaj, di wër dëkk bi.

¹⁶ Ñuy wër di wut lu ñu lekk,
su ñu suurul, di ñurumtu.

¹⁷ Maa lay woye sa doole,
xëy, di sarxolle ngir sa ngor.
Yaay sama rawtu,
di sama làquwaay bésu njàqare.

¹⁸ Sama doole yaw a, naa la woy,
Yàlla, sama rawtu, Yàlla, boroom ngor.

60

Yàllaa yor sunu mucc

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bu ñuy
wax Seede b tóor-tóor, diy ñaan, ñeel Daawuda.

² Mooy ba Daawuda di xareek waa Siri ña ca Mesopotami ak waa Siri ña ca Coba te ba ñu ca bàyyikoo, Yowab duma fukki junniy Edomeen ak ñaar (12 000) ca xuru Xorom wa*.

³ Éy Yàlla, wacc nga nu, bëtt sunu kiiraay.
Mer nga, waaye ngalla xettali nu.

⁴ Yëngal nga suuf, xar ko;
ngalla jagalal, mu tëju, mu ngi jaayu!

⁵ Won nga sa mbooloo lu metti,
nàndal nu biiñu mbugal, ba nu miir.

⁶ Sampal nga ab raaya ñi lay ragal,
ngir ñu mucc ci fitt yi.

Selaw.

⁷ Walloo nu sa ndijoor, nangul nu,
ba say soppe xettaliku.

⁸ Yàllaa àddoo fa kēram gu sell,
ne: «Maay damu, dogat suufas Sikem,
séddale xuru Sukkót.

⁹ Maa moom diiwaanu Galàdd, moom Manase,
Efrayim di sama mbaxanam xare,
Yuda di sama yetu nguur,

¹⁰ réewum Mowab di sama ndabal raxasukaay,
Edom, ma teg tànk;
Filisti, ma xaacoo fa.»

¹¹ Éy Yàlla, ana ku may yóbbu dëkk ba tata wër?
Ku may jiite ba Edom?

¹² Xanaa kay du yaw, Yàlla mi nu wacc,
yaw Yàlla mi baña ànd ak sunu mbooloooy xare?

* **60.2** Seetal ci 2.Samiyel 8.3-14; 1.Jaar-jaar ya 18.3-13.

¹³ Ngalla dimbali nu ci bañaale;
doom aadama, wallam neen la.

¹⁴ Nook Yàlla, nu def njàmbaar;
moom mooy noot sunuy noon.

61

Naa woote wall

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd aki xalam, ñeel
Daawuda.

² Ngalla Yàlla, déglul, maa ne wallóoy,
teewlul, ma dagaan la.

³ Àll laa lay woowe,
sama xol jeex;
yége ma doju rawtu wu ma jotul.

⁴ Yaw laa làqoo,
ngay tata ju dëgër, fegal ma noon.

⁵ Naa dëkke sa xayma ba fàww;
làqoo sa kiiraay.

Selaw.

⁶ Yàlla, yaa dégg samay dige,
sédd ma céru ñi wormaal sa tur.

⁷ Ngalla féqal fani Buur,
ay atam bare, sët ba sëtaat.

⁸ Éy Yàlla, yal na Buur toog ba fàww fi sa kanam,
nga sédd ko sa ngor ak sa worma, mu fegoo;

⁹ kon ma woy la ba fàww,
di jëfe samay dige bésóo bés.

62

Yaakaar, fa Yàlla

¹ Mu jëm ci Yedutun, njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

² Yàlla donɗ ay dalal sama xel,
moo may wallu.

³ Moom donɗ mooy sama wéeru-mucc,
di ma rawale, ba duma sàнку!

⁴ Xanaa dungen bàyyee songandoo nit,
nar koo sàнку,
ni kuy màbb tabax bu joy,
mbaa ngay bàddi per mu ràpp?

⁵ Seeni mébét, wàcce boroom daraja donɗ;
yeena ngi bége ay fen,
seeni kàddu diw yiw,
seen xalaat diy saaga.

Selaw.

⁶ Yal na Yàlla donɗ di dalal sama xel,
moom mi ma yaakaar.

⁷ Moom donɗ a di sama wéeru-mucc,
di sama rawtu, duma tërëf.

⁸ Yàllaa may musal, di ma sagal,
ma di ko doolewoo.
Sama kiiraay, Yàllaa!

⁹ Bokk yi, wóoluleen ko fu ngeen tollu,
diisleen ko seen xol,
Yàllaay sunu kiiraay.

Selaw.

¹⁰ Doom aadama, ngelawal neen;
nit, naxi neen.

Booleel teg ci lu ñuy natte diisaay,
kaw la jëm.

Ñooy gëna woyof ngelaw!

¹¹ Bul wóolu ribaa,
bul yaakaar alalu càcc, neen la.
Bu sa alal yokku, nga taf ci sa xol.

¹² Benn yoon la Yàlla wax,
ñaari yoon laa dégg, ñu ne;
«Doole, fa Yàlla.»

¹³ Boroom bi, ngor, yaay boroom,
yaw daal, yaay yool nit jëfam.

63

Maa namm Aji Sax ji

¹ Dib taalifu cant, ñeel Daawuda. Mooy ba mu
nekkee ca màndiŋu Yuda*.

² Yaw Yàlla, yaay sama Yàlla,
ma xëy di la wër,
sama bakkan mar la,
sama jëmm namm la,
fu suuf mare ndox, ne seren.

³ Moo tax kër gu sell ga laa la séentoo,
ngir niir sa doole ak sa leer.

⁴ Xéewloo sa ngor moo dàq dundu bakkan;
ma àddu boog, kañ la!

⁵ Dama lay sant, sama giiru dund kay,
tállal la ay loxo, sàbbaale la.

⁶ Sama xol di sedd, ni ku ñam wu duun suural,
ma bég, sarxolle, màggal la.

* **63.1** Seetal ci *1.Samiyel* 23.14; 24.2; *2.Samiyel* 15.23.

⁷ Su ma tēddee, fàttaliku la,
waxtuw guddi dama lay xalaat.

⁸ Yaay sama ndimbal,
may làqoo sa kiiraay,
di sarxolle.

⁹ Sama xol taq la,
nga téyee ma sa ndijoor.

¹⁰ Waaye ñiy wuta faat sama bakkan
ñoo jēm xóotey njaniiw.

¹¹ Ñu jébbal leen ñawkay saamar,
till séddoo.

¹² Buur moom, di bége Yàlla;
képp ku koy giñe di ko kañoo,
fen-kat ne xerem.

64

Yàllaa man ag fitt

¹ Mu jēm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel
Daawuda.

² Éy Yàlla, déglul sama kàddug tawat;
ngalla aaral sama bakkan ci noon bu raglu.

³ Làq ma pexey ku bon,
ma rècc gàngooru defkati ñaawtéef.

⁴ Ñu ngi daas seen làmmiñ niy saamar,
di fitte seeni kàdduy wextan,

⁵ di jam ku ñu tëru te deful dara;
jekki jam ko, te tiituñu ci dara.

⁶ Dañoo dogu ca lu bon la ñu nar,
di diisoo na ñuy làqe ay fiir,

te naan: «Kenn du ko gis!»

⁷ Dañuy lal pexem njubadi te naan:

«Lal nanu pexe mu mat sèkk.»

Nit aka xóot xel te xóoti mbóot!

⁸ Waaye Yàllaa leen di jamu fittam,
ñu jekki daanu.

⁹ Seen làmmiñ a leen di fakkastal,
ba ku leen xool wëcc bopp.

¹⁰ Ñépp a ciy am tiitaange,
bay siiwal la Yàlla def,
tey xalaataat jëfam jooju.

¹¹ Ku jub bége Aji Sax ji, làqoo ko.
Képp ku namm njub, damu.

65

Yàllaay nangul suuf

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, di woyu cant, ñeel
Daawuda.

² Éy Yàlla, yaa jagoo cant fa Siyon,
yaw lees di jëfeel ab dige.

³ Yaw miy nangug ñaan,
yaw la képp di wuyusi.

⁴ Samay ñaawtéef man na ma,
waaye sunuy tooñ, yaa nu koy baal.

⁵ Ndokkalee koo tànn, woo ko,
mu dale say ètt,
di xéewloo sa ngëneeli kër,
ak sa sellaayu dëkkuwaay.

⁶ Defal nga nuy kéemaan,

nangug ñaan ci njekk,
 yaw Yàlla mi nuy wallu,
 di yaakaaru àddina wërngal këpp,
 ba ca géej gu sore ga.

⁷ Yaa dëje tund yu mag yi doole,
 gañoo sa kàttan,

⁸ di dalal riirum géej aki gannaxam,
 ak coowal xeet yi,

⁹ ba waa cati àddina yéemoo say firnde,
 waa penkook sowu di sarxolle.

¹⁰ Yaa dikke suuf am wal,
 nangul koo nangul.

Dexu Yàllaa fees ndox,
 ngay may nit peppam,
 ni nga ko waajale suuf si,

¹¹ di suuxat ngàbb mi,
 maasalee ko jal yi,
 sotti waame, mu mokk,
 cax ma, nga barkeel.

¹² Yaay tēja mbeyum at mi say ngëneel,
 foo jaare, xéewal walangaan.

¹³ Parluy màndiŋ yaa ngi walangaan,
 li wër tund yu ndaw yi di xumbéen.

¹⁴ Joor gaa ngi, jur gi muur,
 xur yi sàngoo pepp,
 lépp di xaacooka woy.

66

Yàllaay aar nitam

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, di woyu cant.

Yeen waa àddina sépp, sarxolleelleen Yàlla,

²woyleen màggaayu turam,
darajaalleen cantam.

³Neleen Yàlla: «Yaaka yéemey jaloore!
Sa doolee bare, ba say noon rasu,

⁴àddina sépp di la sujjóotal,
di la woy, di joobe sa tur.»

Selaw.

⁵Dikkleen gis li Yàlla def,
jëf la ju yéeme, ñeel doom aadama yi.

⁶Moo soppi géej ag joor,
maam ya dox jáll.

Nanu ko bége foofa.

⁷Mooy nguuroo njàmbaraam ba fàww,
di topp xeet yeek bët.

Ku koy diinjat, yàlla boo damu!

Selaw.

⁸Yeen xeet yi, santleen sunu Yàlla,
te biral cantam!

⁹Moo sàmm sunu bakkan,
te waccu nu, nu tërëf.

¹⁰Éy Yàlla, nattu nga nu,
xelli nu, ni ñuy xellee xalis;

¹¹laaw nga nu,
teg nu njàqare.

¹²May nga noon noot nu,
nu jaare sawara, jaarem ndox;
nga génne nu, yaatal nu.

¹³Maay duggaale sa kër ay saraxi rendi-dóomal,
defal la samay dige

¹⁴yi ma waxoon ci sama gémmin,

sama làmmiñ tudd ko, ba ma jàqee.

¹⁵ Jurug yafal, ma defal la saraxu rendi-dóomal,
saxaar sa jollee ca kuuyu sarax ya,
ma boole ca saraxu nag ak sikket.

Selaw.

¹⁶ Képp ku ragal Yàlla dikkal, déglu,
ma limal la li mu ma defal.

¹⁷ Moom laa woo wall,
àddu, màggal ko.

¹⁸ Su ma naroon ñaawtéef,
Boroom bi du ma déglu.

¹⁹ Waaye Yàlla dégg na ma,
teewlu na samag ñaan.

²⁰ Cant ñeel na Yàlla,
gàntuwul samay ñaan,
xañu ma ngoram.

67

Yal na nu Yàlla barkeel

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd aki xalam, di
woyu cant.

² Éy Yàlla, yéwéne nu, barkeel nu,
te geesoo nu sa leeru kanam,

Selaw.

³ ba ñu ràññee sa loxo fi kaw suuf,
gis sag wall fi biir xeet yépp.

⁴ Yaw Yàlla, na la xeet yi sant,
na la xeet yépp sant.

⁵ Na xeet yiy bég, di sarxolle;
loo dogalal xeet yi njub la,
te yaay wommat xeet yi ci kaw suuf.

Selaw.

⁶ Yaw Yàlla, na la xeet yi sant,
na la xeet yépp sant.

⁷ Suuf si nangu na,
yal na nu Yàlla sunu Yàllay barkeel.

⁸ Yal na nu Yàllay barkeel,
ba àddina wërngal këpp ragal ko.

68

Yàlla daagu, daan

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda, di woyu cant.

² Yàllaay jóg, noonam ya fël xoo;
bañam ña daw, dëddu ko.

³ Yàlla wal, ñu naaw ni saxaar.
Ñu bon ñi sàнку fi kanam Yàlla,
mbete dax ak sawara.

⁴ Ñu jub ñi nag bég, di bànnexu fi kanam Yàlla,
tey puukarewoo mbégte.

⁵ Woyleen Yàlla, teral turam,
xàllalleen kiy war niir yi,
Ki Sax moo di turam.

Bànnexuleen fi kanamam.
⁶ Mooy baayoo jirim, di àtte jëtun,
kookoo di Yàlla ja fa màkkaanam mu sell.

⁷ Yàllaay sàkkal ku wéet wéttal,
di afal ku ñu tëjoon, bégal ko,
ku déggadi rekk ay dëkke suuf su ne seren.

⁸ Céy Yàlla, yaa génn, jiitu sa mbooloo,
daagu, dugg màndiŋ ma.

Selaw.

⁹ Suuf yëngu,
asamaan sóob
fi kanam Yàlla, boroom tundu Sinayi,
Yàllay Israayil ja!

¹⁰ Yàlla, waame nga tawal,
leqalee ko réew mi nga séddoo, fa mu sonne,

¹¹ sa mbooloo dëkke fa.
Yàlla yaa leel néew-ji-doole ci sag mbaax.

¹² Boroom beey joxe ndigal,
gàngooru jigéen indi xibaar:

¹³ «Buur yaak seeni gàngoor a ngay daw a daw,
jongomay kër gi di séddale lël ja.

¹⁴ Yeen ñiy waaf ci gétt gi, bésob xare,
gànjari a ngi, di laafi pitax yu ñu xoob xalis,
dunq ya teg wurus wuy ray-rayi.»

¹⁵ Ba fa Aji Man ji tasaaree buur ya,
tawub yuur a ngay sóobe tundu Calmon.

¹⁶ Yaw tundu yàlla yi, yaw tundu Basan,
tundu Basan, tund wi ci coll yi,

¹⁷ looy xeelook say coll, di fiire
tund wi Yàlla namma dëkke?
Aji Sax ji kat, fa lay dëkk ba fàww!

¹⁸ Watiiri xarey Yàlla di ñaar fukki junni (20 000),
ba ci junniy junni.

Boroom bi ne ca seen biir,
di boroom tundu Sinayi fa biir cellte gi.

¹⁹ Yaa yéeg fa kaw-a-kaw,
jàpp ay jaam, yóbbaaale.
Yaa nangooy galag ci nit ñi,
ba ci ñiy fippu

ndax li Yàlla Ki Sax dëkke Siyoŋ.

²⁰ Cant ñeel na Yàlla bésóo bés.
Moo nuy jaboote. Yàllaa nuy musal.

Selaw.

²¹ Sunu Yàllaa di Yàlla jiy walloo,
Aji Sax ji Boroom beey musal bakkan.

²² Yàlla daal ay rajaxe boppi noonam
ak kaan mu sëq mu boroom wéye tooñ.

²³ Boroom bi nee: «Basan laay waññee noon yi,
waññee leen xóotey géej,

²⁴ ngeen mana xuus ci seen deret,
seeni xaj séddu ci seeni néew.»

²⁵ Céy Yàlla, gis nañu sa gàngoor di daagu,
sama Yàlla, sama buur, sa gàngoor ba ca biir kër gu
sell ga.

²⁶ Woykat ya jiitu,
janq ja topp ca ak tëggum njiin,
xalamkat ya mujje.

²⁷ Dajeleen, di sant Yàlla,
yeen askanu Israayil, santleen Aji Sax ji.

²⁸ Giirug Beñamin a ngi jiitu, gën cee néew,
njiiti Yuda topp caak seeni kuréel,
njiiti Sabulon topp caak njiiti Neftali.

²⁹ Yeen, seen Yàlla dogalal na leen kàttan;
éy Yàlla, jëfeel doole ja nga nu jëfeeloon.

³⁰ Sa kër gi tiim Yerusalem,
fa la la buur yiy indiley galag.

³¹ Nanga fa gëdde rabu àll wi* ci barax yi,

* **68.31 rabu àll wi:** jàpp nañu ne jombul Misra lay doon.

ñoo yétti yëkk yi, xeet yi ci des diy sëllu.
 Gëdd leen, ba ñu sujjóotal si laak dogi xaa lis.
 Tasaareel xeet yooyu sopp xare,
³² ay kàngam bàyyikoo Misra aki galag,
 réewum Kuus baral loxoom, indil Yàlla.

³³ Yeen waa réewi àddina, woyleen Yàlla,
 teralleen Boroom bi,

Selaw.

³⁴ gawar bi ci asamaan,
 asamaani démb.
 Ma ngooguy àddu kàddug doole.
³⁵ Seedeleen ne doole, fa Yàlla,
 mi tiime Israayil darajaam,
 dooleem feeñoo xàmbaar ya.

³⁶ Céy Yàllaaka mata ragal fa këram gu sell!
 Mooy Yàllay Israayil,
 di may mbooloo mi dooleek kàttan.
 Cant ñeel na Yàlla!

69

Ku ñu fitnaal a ngi ñaan

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bu ñuy
 wax Tóor-tóor, ñeel Daawuda.

² Éy Yàlla, wallu ma!
 Ndox maa ngi ma tollu ci put.

³ May suux ci ban bu xóot,
 te awma fu ma teg tànk.
 Maa ngi nii ci ndox mu xóot,
 gannax yi mëdd ma.

⁴ Ma woote wall ba tàyyi,

sama put gi wow konṅ.
Ma séentu la, yaw sama Yàlla,
ba samay gèt giim.

⁵ Sama kawari bopp sax,
ñi ma bañ ci daraa ko ëpp.
Ñu bare doole, bëgg maa sànk,
noonoo ma ci dara.
Sàccuma, nara fey!

⁶ Yaw Yàlla, xam nga sama jëfi dof,
te samay tooñ umpu la.

⁷ Yàlla buma rusloo ñi la yaakaar,
yaw Boroom bi, Aji Sax ji Boroom gàngoor yi,
yàlla buma gâceel ñi la topp,
yaw Yàllay Israayil.

⁸ Yaa tax ma dékku, ñu di ma sewal,
ma rus ba sèlmoo gâce.

⁹ Jàmbur laa léegi ci saay bokk,
mel ni doxandéem sama biir doomi ndey.

¹⁰ Damaa xér ci sa kër gi, ba jeex tàkk,
te jëf ji ñu la sewale man la dal.

¹¹ May jooy, di woor,
ñu di ma sewal.

¹² Ma sol ay saaku, di ko ñaawloo,
ñu di ma léebu.

¹³ Waa pénc ma di ma tooge,
màndikat yi di ma woyal.

¹⁴ Waaye man, Aji Sax ji, yaw laay dagaan.
Éy Yàlla, na tey di bésub yiw.
Ngalla nangul ma ci sa ngor lu yaa
ak sa wall gu wóor.

¹⁵ Xettali ma ci ban bi, ma baña suux,

xettaliku ci samay noon.
Rikk génne ma yii xóotey ndox,
¹⁶ ba gannax du ma mëdd,
xóotey géej du ma warax,
pax du ma kepp.

¹⁷ Éy Aji Sax ji, yaa rafet ngor, nangul ma!
Geesoo ma sa yërmande ju yaa!
¹⁸ Bu ma làqu, Sang bi.
Jàq naa, gaawe ma.
¹⁹ Jege ma, jot ma,
musal ma ci noon yi!

²⁰ Yaa gis ñu di ma sewal, di ma ruslooka toroxal,
yaa ngi ne jàkk ci noonoo noon.
²¹ Dees maa sewal, sama xol jeex, ma wopp;
may sàkku yërmande, awma ko;
ku ma dëfal it, gisuma ko.
²² Tooke lañu ma leel,
ma mar, ñu nàndal ma bineegar.

²³ Yal na seen ndab di seenum yeer,
seeni am-di-jàmm di seenug fiir.
²⁴ Yal na seeni gët giim, ba dootul gis;
yal na seen ndigg rècc fàww.
²⁵ Yal nanga leen yuri mbugal,
sa mer tàkk, dab leen.
²⁶ Yal na seeni dal gent,
seeni xayma wéet.
²⁷ Yaw, nga дума ба noppi, ñu toppaat ca,
nga gaañ, ñu siiwal mitit wa.
²⁸ Dencal leen tooñ ci kaw tooñ,
te yàlla buñu tàbbi ci sa àtteb dëgg.

²⁹ Yal nañu leen far ca téereb dund ba,
bañ leena limaale ca aji jub ña.

³⁰ Man de, damaa jàq, tiis.

Éy Yàlla, yal naa làqoo sag wall.

³¹ Damay wormaal turu Yàlla, woyal ko,
màggal ko, sant ko.

³² Mu gënal Aji Sax ji saraxu yëkk,
aki béjjénam aki wewam.

³³ Néew-ji-doole di gis, bége,
kuy topp Yàlla yokku fit.

³⁴ Aji Sax ji day dégg néew-ji-doole moos,
te du sàggane ñoñam ñi ñu njoñ.

³⁵ Na asamaan ak suuf màggal Yàlla,
mook géej ak lu cay yëngoo.

³⁶ Yàlla kat mooy musal Siyon,
tabaxaat dëkki Yuda yu mag yi,
ay nitam moom, dëkke.

³⁷ Askanu jaamam ñee koy jagoo,
ay soppeem a koy dëkke.

70

Yàlla, gaawe ma

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda, di woy
wuy fàttalee.

² Yàlla, wallu ma!

Éy Aji Sax ji, gaawe ma!

³ Kuy wut sama bakkan,
yal na rus, torox ne tott.
Kuy bége sama loraange,

yal nañu ko duma, waññi ko, mu ne yàcc.

⁴ Kuy ñaawalaate,
yal nañu ko toroxal, mu daw, dellu gannaaw.

⁵ Képp ku la wër,
yal na bég, di la bànnexoo.
Képp ku safoo sag wall,
yal na jàppoo: «Yàlla mǎgg na!»

⁶ Man de, néew naa doole, ñàkk naa.
Éy Yàlla, gaawe ma.
Yaw yaa may wallu, xettali ma.
Éy Aji Sax ji, bu ma yeexe.

71

Mag a ngi séentu Yàlla àtte ko dëgg

¹ Aji Sax ji, yaw laa làqoo,
yàlla buma rus mukk.

² Xettalee ma sa àtteb dëgg, yiwi ma;
ngalla teewlu ma, te wallu ma.

³ Yal nangay sama cëslaay, sama rawtu
bu may rawesi saa su ne,
te nga dogal sama mucc.
Yaay sama cëslaay, sama rawtu.

⁴ Éy sama Yàlla, musal ma ci dooley ku bon
ak ab saay-saay ak ab néeg.

⁵ Boroom bi Aji Sax ji, yaw de laa yaakaar,
dale laa wóolu ba may ndaw.

⁶ Yaw laa wéeroo ba may juddu;
yaw yaa ma roccee sama biiru ndey.
Yaa yelloo sama cant fàww.

⁷ Firndey alkànde la ma ñu bare xoole woon,
te yaw ngay sama rawtu bu wóor.

⁸ Samay kàddu sag cant la fees
ak di la saxoo darajaal.

⁹ Ngalla bu ma wacc, mag laa;
bu ma ba fi doole jeexe.

¹⁰ Noon yaa nga may tooge,
ñi may tèroo ngay diisoo,

¹¹ naan: «Yàlla wacc na ko,
nan ko dàq, jàpp;
kenn du ko wallu.»

¹² Éy Yàlla, bu ma sore.
Sama Yàlla, gaawe ma.

¹³ Ñi may tuumaal,
yal nañu leen rusloo, sànk leen.
Ñi may wuta lor,
yal nañu leen gâceel, sewal leen.

¹⁴ Man may saxoo yaakaar,
di la sant, di santati.

¹⁵ May siiwal sa àtteb dëgg,
di yendoo waxtaane say wall,
doonte lim ba wees na ma.

¹⁶ Boroom bi Aji Sax ji, ma dikke la sag njàmbaar,
di tudd sa àtte dëgg gu wéet.

¹⁷ Éy Yàlla, ba may ndaw, nga ma xamal say
kéemaan,
te ba tey jii maa ngi koy biral.

¹⁸ Éy Yàlla, bu ma bijjaawee ba weex tàll it, bu ma
wacc,

ba keroog may xamal maasu tey sa doole,
xamal ñi ciy topp ñépp sag njàmbaar.

¹⁹ Céy Yàlla, sa àtteb dëgg àkki na fa kaw-a-kaw.

Def nga lu réy.

Yaw Yàlla, ana ku mel ni yaw?

²⁰ Won nga ma ay yoon coonooki tiis,
waaye yaa may dundalaat,
ma mucc xóotey suuf.

²¹ Yal nanga ma gëna sagal,
geesu, dëfal ma.

²² Man it sama Yàlla, ma xalam, sant la
ngir sa kóllëre.

Aji Sell ji séddoo Israayil,
dama lay woy aki xalam,

²³ sarxolle, woy la,
bége sag wall.

²⁴ May yendoo siiwal sa àtteb dëgg
nde ña ma doon wuta lor
lañu rusloo, sewal leen.

72

Nu ñaanal Buur

¹ Ñeel Suleymaan.

Céy Yàlla, mayal Buur sa xelum àtte,
mayal doomu Buur bii sa xelum njub,

² muy àtte sa mbooloo njub,
di àtte sa néew-ji-doole ñi yoon,

³ tooli tund yu mag yi indil mbooloo mi jàmm,
tooli tund yu ndaw yi xéewale leen àtteb dëgg,

⁴ Buur di àtte néew-ji-dooley xeet wi,
di wallu doomi néew-ji-doole
tey dëggaate kiy nennoo.

⁵ Yal nañu la wormaal feek jant biy am,
feek weer wiy feq, sët ba sëtaat.

⁶ Yal na Buur di xéewalu réewam nib taw cig ruujeef,
mbaa waame wuy suuxat suuf.

⁷ Janti Buur aji jub day woomle,
te ba keroog weer wiy fey, jàmm di law,

⁸ mu yilif géej ba géej
ak dexe Efraat ba ca cati àddina.

⁹ Waa màndiŋ mi di ko sukkal,
ay noonam mëq suuf,

¹⁰ buuri Tarsis ak dun ya
di ko indil ay galag;
buuri Seba ak Saba
di ko yótsi yóbbal,

¹¹ buuroo buur di ko sujjóotal,
xeetoo xeet di ko surgawu.

¹² Mooy xettaliŋ aji tumurànke bu woote wall
ak aji néewle ju sēsul fenn.

¹³ Mooy yërēm ku néewleek ku tumurànke,
di sàmm bakkanu aji tumurànke,

¹⁴ boole leen jot ci nootaangeek loraange,
ngir fonk seen bakkan.

¹⁵ Yal na Buur gudd fan,
yal nañu ko may wurusu Seba.
Nañu koy ñaanal saa su ne,
di ko saxoo, mu barkeel.

¹⁶ Yal na pepp ne gàññ ci réew mi,
yal na gub yay jaayu ca tund ya ni gottub Liban;
dëkk yu mag yi sēqi nit ba law,

¹⁷ yal na turam sax,
ba law fu jant tiim,
yal na xeet yépp barkeele ci moom,
te di ko ndokkale.

18 Cant ñeel na Yàlla Aji Sax ji,
Yàllay Israayil, mi wéetooy jalooreem.

19 Cant ñeel na màggaayam, ba fàww,
yal na màggaayam dajal suuf sépp!
Amiin, Amiin!

20 Ñaani Daawuda doomu Yese jeexe fii.

73

Am Yàllaa gën

1 Dib taalifu cant, ñeel Asaf.

Yàlla kay baax na ci Israayil,
baax ci ku rafet xol.

2 Waaye man de tuuti kon ma lajj,
tuuti ma tarxiis,

3 ngir maa ñee ku bew,
ndax gis mu baaxle te di ku bon.

4 Amuñu mitit,
xanaa ne faaj.

5 Doñ-doñu nit dabu leen,
coonoy doom aadama dalu leen.

6 Moo leen taxa ràngoo reewande,
làmbóo coxor.

7 Dañoó suur ba gët suulu,
seen xalaati xel xëtt yoon.

8 Dañuy ñaawle, di wax lu bon,
di réy-réylu, boole ci kàdduy jaay-doole.

9 Seen ñalñal àkki asamaan,
làmmiñ dajal suuf.

10 Moo tax ñoñi Yàlla walbatiku ci ñoom,
di jolu seen wax nim ndox

¹¹ te naan: «Lu ci Yàlla xam?
Ana xam-xam fa Aji Kawe ji?»

¹² Ñu bon ñaa ngoog!
Ne finaax, di gëna woomle.

¹³ Man kay maa sellal ci neen,
di sàmm sama der.

¹⁴ Bés bu ne yar dal ma,
saa yu ma xëyee, jot mbugal.

¹⁵ Su ma noon: «Naa waxe ni ñoom,»
kon de, ma wor sa askanu mbooloo.

¹⁶ Naka laay jéema ràññee lii,
mbir mi ëlëm ma.

¹⁷ Ba ma àggee sa kër gu sell ga,
laa doora gis muju ku bon.

¹⁸ Yoonu tarxiis kay, nga leen teg,
daane leen, ñu sàнку,

¹⁹ Yàquleeka leena bett!

Musibaa leen ne fuuf, ñu ne mes!

²⁰ Day mel ni gént goo yewwoo.

Céy Boroom bi, boo xippee, jëmmu gént ga soof la.

²¹ Naqar laa amoon,
sama xol di dagg.

²² Booba ngaaka laa, xawma dara;
rab laa woon fi sa kanam.

²³ Teewul ma des ak yaw,
nga jàpp sama loxol ndijoor.

²⁴ Danga maa gindee sam xel,
teg ca dalale ma sa teraanga.

²⁵ Ana ku ma am asamaan ku la moy?
Ku ma safoo kaw suuf ku la moy?

²⁶ Kàttan ak pexe jeex,

Yàlla di ma dooleel,
 ma séddoo ko fàww.
²⁷ Ku la sore kat, sàнку;
 képp ku la wor, nga bóom.

²⁸ Man de, jege Yàllaa ma gënal.
 Boroom bi Aji Sax ji, yaw laa def kiiraay,
 ngir siiwal sa jépp jëf.

74

Yàlla, bu la noon ree

¹ Dib taalifu yeete, ñeel Asaf.

Éy Yàlla, lu tax nga wacc nu fàww,
 dí dal ak xol bu tàng
 ci sa xari parlu yii?

² Bàyyil xel askan wi nga jënd bu yàgg,
 yaa jot gii giir, séddoo leen.
 Bàyyil xel tundu Siyon, fa nga dëkke woon.

³ Dikkal, xool gent bu yaa bii dul jeex,
 noon yàq lépp ci biir kër gu sell gi.

⁴ Say bañ xaacu nañu fa sa digg bérebu ndaje ma,
 samp seen raaya.

⁵⁻⁶ Sémmiñ dal, wàkku awu.
 Mbete ñu xàcc sémmiñ, di gori geer,
 ba lu fa doon liggéeyu yatt, tas.

⁷ Dañoo taal sa kër gu sell,
 sa dëkkuwaayu tur lañu daaneel, ba sobeel ko.

⁸ Ñu namm noo noot ba nu nooy,
 fuy bérebu ndajem Yàlla ci réew mi, ñu lakk.

⁹ Sunuy takk réer na nu,
 yonent amatul,

te kenn xamul fu lii di àkki.

¹⁰ Éy Yàlla, fu reetaani noon di dakke?
Xanaa bañ yi duñu la ñàkke kersa ba fàww?

¹¹ Looy téye sa loxol ndijoor?
Na sa loxo jóge sa dënn, nga buube leen.

¹² Yàlla, yaa masa doon sama buur,
di ma walloo ci digg réew mi.

¹³ Yaa xàjjale géej gi ci sa doole,
toj boppi ninki-nanka ja ca ndox ma,

¹⁴ yaa rajaxe kaanji rab woowu,
leele ko rabi màndiŋ ma.

¹⁵ Yaa fettaxal fii bëti ndox akum wal,
ŋiisal dex yu masa wal.

¹⁶ Yaa moom bëccëg, moom guddi,
teg fi weer week jant bi.

¹⁷ Yaa rëdd mboolem digi suuf,
sàkk noor ak nawet.

¹⁸ Kon xoolal, Aji Sax ji, noon a ngi ree,
xeet wu amul bopp a lay sewal.

¹⁹ Bul wacce rabu àll sam xati,
bul sàggane sa néew-doole yi mukk.

²⁰ Ngalla xoolal ci kóllëre gi,
fu làqu ci réew mi, fitna dale fa ba dajal.

²¹ Yàlla bu néew-doole ñibbiwaale gàcce,
yal na ku ñàkk ak ku néewle di la santandoo.

²² Éy Yàlla, jógal ñoŋal sa dëgg,
bàyyil xel dof bi la dëkkee sewal.

²³ Bul tanqamlu sa coowal noon yi,
ñii la jógal, seenum riir a ngi jolli saa su ne.

75

Yàllaay àtte

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bi ñu dippee Bul yàq, di woyu cant, ñeel Asaf.

² Yàlla, nu sant la, santati la;
sa tur a ngii jege nu,
nuy siiwal say jaloore.

³ Yàlla nee: «Maay takk ab àpp,
àtte ca njub.

⁴ Bu suuf di yëngu mook ñi ko dëkke ñépp,
maay kiy téye ay kenoom.

Selaw.

⁵ Dama ne ku réy: “Bul réy-réylu,”
ne ku bon: “Bul bew,

⁶ bul bew a bew,
bay waxe reewande.”»

⁷ Du penku, du sowu,
te du màndiŋ ma la daraja di jóge.

⁸ Yàllaay àtte:
kii mu detteel, kee mu kaweel.

⁹ Merum Aji Sax ji dib kaas ci loxoom,
biiñu njafaan bu wex di ca fuur,
mu jol ko képp ku bon ci àddina,
mu naan ba naanaale ginjriit ga.

¹⁰ Man may biral jëfam ba fàww.
Damay woy Yàllay Yanqóoba.

¹¹ Mu ne: «Jépp dooley ku bon, ma neenal;
dooley ku jub yokku.»

76

Yàllaa moom xare

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd aki xalam, di woyu cant, ñeel Asaf.

² Yàlla siiw na fa Yuda,
aw turam màgg fa Israayil.

³ Xaymaam a nga Salem,
di xuntam ma fa Siyon.

⁴ Fa la rajaxee fitt yuy boy
ak pakk ak saamar ak ngànnayal xare.

Selaw.

⁵ Yàlla yaa ne ràññ te darajawu,
ba raw tundi rëbbkat yi.

⁶ Futtees nay boroom fit,
ñu ne nërëm, nelaw;
kuy ñeyi xare, say loxo nasax.

⁷ Yaw Yàllay Yanqóoba, yaa gëdd,
gawar ak fasam nelaw.

⁸ Yaw mii, yaa mata ragal;
boo meree, ana kuy taxaw fi sa kanam?

⁹ Fa asamaan nga biraleb àtte;
suuf tiit, ne cell.

¹⁰ Ca la Yàllay jóg, ngir àtte,
ba wallu kuy néew dooley àddina.

Selaw.

¹¹ Doom aadamaak xadaram rafetal sa woy;
desu xadaram, nga gañoo.

¹² Seen Yàlla Aji Sax ji, digooleen ak moom
te jëfe ko.
Kee jara ragal.

Na ñi ko wër ñépp indi teraanga.

¹³ Mooy sàggi sagu kilifa yi,
di tiitaangey buuri àddina.

77

Yàllaa ngi seetaan

¹ Mu jëm ci Yedutun, njiital woykat yi, dib taalifu
cant, ñeel Asaf.

² Naa xaacu, woo Yàlla,
sama baat fa Yàlla, ngir mu déglu ma.

³ Bëccëg, ma jàq, sàkku ndimbalal Boroom bi;
guddi, ma tàllal loxo, toqiwuma.

Sama xol tëë sedd.

⁴ Ma bàyyi Yàlla xel, binni,
xalaat, xol jeex.

Selaw.

⁵ Éy Yàlla, tere nga maa gëmm bët,
ma jaaxle ba waxatuma,

⁶ xanaa xalaat janti démb,
at ya woon.

⁷ Guddi may fàttaliku sama woy,
di waxtaan ak sama ngegenaay,
sama xel di jéex te naa:

⁸ «Boroom bi da may gàntal ba fàww,
ba du ma baaxeeti mukka?

⁹ Xanaa daa jeexal ngor tàkk?

Am kàddoom a deñ ba fàww?

¹⁰ Moo, mbaa du Yàlla daa fàtte ñeewante?
Am meram a tëj buntu yërmandeem?»

Selaw.

¹¹ Ma ne, sama naqar daal
mooy Aji Kawe ji daa soppi loxoom.

¹² Waaye naa fàttaliku jaloorey Ki Sax rekk,
fàttaliku kéemaanam ya woon.

¹³ Naa xalaat sa bépp liggéey,
di jàngat say jëf.

¹⁴ Céy Yàlla, yaa sell jikko!
Jan yàllaa màgg ni Yàlla?

¹⁵ Yaa di Yàlla juy jëfi kéemaan,
yaa siiwal sa doole ci biir xeet yi.

¹⁶ Kàttan nga jote sa mbooloo ma,
sëti Yanqóobaak Yuusufa.

Selaw.

¹⁷ Yàlla, ndox maa la gis,
ndox maa la gis, di lox;
xóote yaa say,

¹⁸ niir ya yuri,
kàddu riire asamaan,
say fitt, fettaxandoo,

¹⁹ nga dënoo biir callweer,
melax yi taal àddina,
suuf di lox, di reg-regi.

²⁰ Biir géej di saw yoon;
saw xàll ci digg ndox mu ne xéew,
te kenn gisul foo teg tànk!

²¹ Wommat nga sa mbooloo ni ag jur,
Musaak Aaróona jiite.

78

Nit goreedi, Yàlla gore

¹ Dib taalifu yeete bu ñeel Asaf.

Yeen sama xeet, dégluleen, ma digal leen;
teewluleen ma, ma wax leen.

² Maa ngi leen di léeb,

di sulli kumpay démb,

³ muy lu nu dégg, xam ko,
sunuy maam xamal nu ko.

⁴ Dunu ko nëbb seeni doom,
xanaa di ko jottali maas giy ñëw,
xamal leen jaloorey Aji Sax ji
ak kàttanam aki kéemaanam.

⁵ Bindal na sèti Yanqóoba téereb seede,
muy yoon wi mu tegal Israayil.
Mu sant maam yi, ñu xamal ko seeni doom,

⁶ ngir ñiy juddu èllëg xam ko,
am ay doom,
ñu màgg, ba xamal ko seeni doom,

⁷ ngir ñu wóolu Yàlla,
baña fàtte jëfi Yàlla,
di jëfey santaaneem,

⁸ te baña roy seeni maam;
maas gu të woon te déggadi,
ñu ñàkk pastéef
te sàmmuñu kóllërey Yàlla.

⁹ Waa giirug Efrayim ñoo soxi fitt,
te keroog xare ba ñoo daw.

¹⁰ Ñoo sàmmul kóllërey Yàlla,
gàntal yoonam,

¹¹ ba fàtte ay jalooreem,
di kéemaan yi mu leen won.

¹² Fa seen kanami maam la def kéemaan,
fa diiwaanu Cowan, réewum Misra.

¹³ Moo xar géej ga, jal ndox ma nim tata,
jàlle leen.

¹⁴ Bëccëg mu jiitee leen aw niir,
ak leeru sawara guddi gépp.

15 Moo xar ay doj ca màndiŋ ma,
mbàmbulaan wal, mu nàndal leen;
16 mu sotti ndox mu balle ciw xeer,
walal, mu safi dex.

17 Teewul ñu wéy di moy Aji Kawe ji,
di ko gàntal ca màndiŋ ma.

18 Ñoo diinjate Yàlla xol,
di xemmem ñam wu bakkane.

19 Ñuy waxal Yàlla naan:

«Xam ngeen ne Yàlla manu noo taajal ndab ci
màndiŋ mi!

20 Dóor naw doj, moos, ndox ma fettax,
wal ma baawaan,
waaye aw ñam nag?
Daa mana leel mbooloo mii aw yàpp?»

21 Aji Sax ji dégg ci, mer lool;
xolam tàng ci sèti Yanqóoba,
am sànj tàkkal Israayil.

22 Dañoo gëmul Yàlla,
doyloowuñu wallam.

23 Mu digal niir ya fa kaw,
ubbi bunti asamaan,

24 tawal leen mànn, ñu lekk:
peppum asamaan la leen leel;

25 mburum jàmbaar la nit lekk,
mu wàcceel leen ca lu ne gàññ.

26 Yàlla wale ngelawal penku fa asamaan,
bëmëx ak dooleem ngelawal bëj-saalum.

27 Mu tawal leenu yàpp, mu saawe ni pënd,
di njanaaw yu ne gàññ ni feppi suufas géej,

28 wàcce ko fa seen digg dal ba,
mu dajal seeni dëkkuwaay.

29 Mu faj seen aajo,
ñu lekk ba suur këll.

30 Teewul bala seen xel a dal,
seen lanc jàllagul sax,

31 Yàlla mer na, dal ci seen kaw,
bóom ña ëpp doole ca ñoom,
fàdd waxambaaney Israayil.

32 Loolu lépp teewul ñuy bàkkaar ba tey
te gëmuñu ay kéemaanam.

33 Mu dagg seeni fan, mu wéy ni cóolool,
faat seen bakkan ci safaan bu gaaw.

34 Ba leen Yàlla faatee, ña ca des wuti ko,
tuub, waññiku ci moom.

35 Ñu fàttaliku ne Yàllaay seen cëslaay,
xam ne Yàlla Aji Kawe jeey seen njotlaay.

36 Teewul ñu di ko jéema naxey wax,
di ko fen.

37 Joxuñu ko woon xol,
sàmmuñu kóllëreem.

38 Teewul mu yërëm,
baal leen seen ñaawtéef,
ba sàngu leen.

Muñ na meram, muñati,
te toppul xolam,

39 ndax xalaataat ne suuxu neen lañu,
di noo guy dem te du délsi.

40 Gàntal nañu ko ba tàyyi ca màndiñ ma,
teg ko naqar ca ndànd-foyyoy ga.

41 Ñu dellu di diiñat Yàlla,
di naqaral Aji Sell ji séddoo Israayil.

42 Fàtte nañu ndimbalam la,
bés ba mu leen jotee ca noon ba,

43 ba def ay firndeem ca Misra,
muy kiraamaam ya ca Cowan.

44 Moo soppali deret seen yooni ndox,
ba naaneetuñu wal ya.

45 Mu wàcce ci seen biir ndiiraanu weñ
yu leen di lekk,
ak mbott yu leen sànk.

46 Mu jox soccet yi seen gàncax,
jébbal njéerér yi seen meññeef.

47 Seen garabi reseñ, mu daaneel ci tawab yuur,
seen garabi sikomoor, mu daaneel ci mbënn mi.

48 Seen jur gu gudd, mu bàyyeek tawab yuur,
seeni gàtt, mu bàyyeek sawaray melax.

49 Yàlla sotti leen tangooru xadaram,
mu dim sànj ak naqar ak njàqare,
lépp di gàngooru ndaw yu indiy musiba.

50 Mu afal meram,
ba musalul seen bakkan,
xanaa jébbal leen mbas ma.

51 Daa faat képp kuy taaw ca Misra
te juddoo seen digg doole, fa xaymay sėti Xam*.

52 Mu génne ñoñam niy gàtt,
wommat leen ni gétt ca màndiñ ma,

53 ba yóbbu leen fu wóor te tiituñu;
seeni noon, géej ga mëdd leen.

54 Mu yóbbu leen fa suufam su sell sa,
fa tund woowu mu jënde dooleem.

55 Da leena dàqal ay xeet,
dogal leen céru suuf,

* **78.51 sėti Xam** mooy Misra ba tey.

sancal giiri Israayil ca seeni xayma.

⁵⁶ Teewul ñuy diinɗat aka gàntal Yàlla Aji Kawe ji,
sàmmuñu ay dënkaaneem,

⁵⁷ xanaa dëddu, di ko wor ni seeni maam,
toogadi ni xala gu yolom.

⁵⁸ Ñu di ko merlook seen bérebi jaamookaay,
di ko fiirlook seen jëmmi tuur.

⁵⁹ Ba ko Yàlla yégee, mer na,
ba jéppi Israayil lool.

⁶⁰ Mu genta dëkkuwaayam ba ca Silo,
xaymaam ba mu sampoon ca doom aadama ya.

⁶¹ Mu jébbal ngàllo màndargam dooleem[†],
may gànjaram ca loxol noon ba.

⁶² Daa bàyyee ñoñam saamaru noon,
ndax mere yooya séddoom.

⁶³ Seenii waxambaane dee ci sawaray xare,
seeni janq lamb;

⁶⁴ seeni sarxalkat loru ci saamar,
te jëtun jooyul.

⁶⁵ Ca la Boroom bi yewwu ni ku doon nelaw,
mel ni jàmbaar ju biiñ xabtal.

⁶⁶ Mu dóor noon ba yari gannaaw,
teg leen gacce gu dul fey,

⁶⁷ ba noppi xalab waa kër Yuusufa,
te tànnul giirug Efrayim,

⁶⁸ xanaa tànn giirug Yuda,
tànn tundu Siyon wi mu sopp.

⁶⁹ Mu tabax këràm gu sell, na mu mel fa kaw-a-kaw,
dëgër ni suuf si mu samp ba fàww.

[†] **78.61 màndargam dooleem** ji ñu wax fi mooy gaal gi àlluway
kóllërey Yàlla dence.

⁷⁰ Mu teg ca tabb Daawuda, jaamam ba,
 jële ko ca gétti xar ya,
⁷¹ fa mu doon toppatoo jur gu jaboot;
 mu sàmmal ko waa kër Yanqóoba,
 askanu Israayil wi mu séddoo.
⁷² Daawuda sàmme leen xol bu mucc ayib,
 jiitee leen manoooreem.

79

Yàlla, feyul nu

¹ Dib taalifu cant, ñeel Asaf.

Céy Yàlla, yéefar yi song nañu sa moomeel,
 teddadil nañu sa kër gu sell,
 genta nañu Yerusalem.

² Leel nañu tan yi sa néewi jaam ñi,
 leel nañu rabi àll yi sa suuxi wóllëre ñooñu.

³ Ñu tuur seen deret nim ndox,
 ba Yerusalem daj,
 te amul kuy rob néew yi.

⁴ Noo ngi nii di mbalitu dëkkandoo yi;
 ñu séqe nu ay kókkaleeki kekku.

⁵ Céy Aji Sax ji, loo deeti xaar?
 Xanaa doo nu mere ba fàww,
 sa fiiraange ni sawara ci sunu kaw?

⁶ Sippil sa mer yéefar yi la xamul,
 ak réew yi wormaalul sa tur.

⁷ Ñoo sëxëtoo giirug Yanqóoba,
 genta dëkkuwaayam.

⁸ Bul nu topp ñaawtéef ya woon,
 ngalla gaaw noo gatandoo sa yërmande.
 Danu ne dàll, ba ne dett.

⁹ Éy Yàlla, yaa nuy musal, wallu nu,
ba sa seede rafet.
Xettali nu te baal nu sunuy bàkkaar,
ba sa woy rafet.

¹⁰ Bul tax yéefar yi naa:

«Ana seen Yàlla?»

May nu, nu gis ni ngay mbugale yéefar yi,
feye leen sa deretu jaam yi tuuru.

¹¹ Ñi ñu jàpp, yal na seeni onk àkki fa yaw.

Ñi ci tànkì dee, yal nanga leen musale sa doole ju
màgg ji.

¹² Boroom bi, sewal gi la sunuy dëkkandoo sewal,
këpp leen ko juróom ñaari yoon,

¹³ te nun ñiy sa mbooloo, di sa gétt gi ngay foral,
nu di la sant ba fàww,
di biral sa ngërëm sët ba sëtaat.

80

Yàlla, suqalil sa njëmbat

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dëppook galan bu ñuy
wax Tóor-tóor yi, dib taalifu cant, ñeel Asaf.

² Éy yaw, Sàmmu Israayil, teewlu nu;
yaw mi jiite Yuusufa ni ag jur,
yaw mi toogandook malaakay serub yi,
feqal sag leer.

³ Dawalal sa njàmbaar, ñeel Efrayim ak Beñamin ak
Manase,
te wallusi nu.

⁴ Éy Yàlla, suqali nu;
geesoo nu sa leeru kanam, nu raw.

⁵ Éy Aji Sax ji, Yàlla Boroom gàngoor yi,
foo àppal sa mer,
mi ngay wuyoo sa ñaanu mbooloo mi?

⁶ Leel nga nuw naqar,
nàndal nu mbàndum rongooñ,

⁷ def nga dëkkandoo di nu xëccoo,
noon di nu ree.

⁸ Éy Yàlla Boroom gàngoor yi, suqali nu;
geesoo nu sa leeru kanam, nu raw.

⁹ Yaa déjjate ag reseñ ci Misra,
dàq yéefar yi, indi, jëmbataat.

¹⁰ Nga raadu suuf si,
reseñ gi sampu, law, dajal réew mi;

¹¹ keppaaram muur tund yi,
ay caram sàng garabi seedar yu mag yi.

¹² Mu tàllal ay bàñqaasam ba géej,
lawal njebbit la ba ca dextru Efraat ga.

¹³ Lu tax nga bëtt ay ñagam,
ba ku fa jaare witt ca,

¹⁴ mbaam àll di ko ruur,
ndundati àll di ca for?

¹⁵ Éy Yàlla Boroom gàngoor yi, geesul;
séentool asamaan, ba gis
te taxawusi reseñ gii.

¹⁶ Taxawusil njëmbat lii nga jëmbate sa ndijoor,
ngarab sii nga dooleelal sa bopp.

¹⁷ Dees koo gor, taal;
yal na ñii sànkoo sa mbugal.

¹⁸ Yal nanga yiir ki nga tànn,
kii nga dooleelal sa bopp,

¹⁹ ba dootunu la dëddu.

May nu nu dund, nu wormaal sa tur.

²⁰ Éy Aji Sax ji, Yàlla Boroom gàngoor yi, suqali nu,
geesoo nu sa leeru kanam, nu raw.

81

Déggal Yàlla, jariñu

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Asaf, te ànd ak
xalam gu ñuy wax gitiit*.

² Sarxolleleen ci Yàlla mi nuy dooleel;
xaaculeen ci Yàllay Yanqóoba.

³ Yékkatileen woy te jiin,
xalam neex, ànd ak moroom ma.

⁴ Walleen bufta bi ci Terutel weer wi,
ak weer wu birale bésu màggal.

⁵ Loolu wartéefu Israayil la,
di ndigalu Yàllay Yanqóoba,

⁶ di ndénkaane bu mu dénk waa kër Yuusufa,
ba Yàllay dali ca kaw réewum Misra.

Baat bu ma xamul laa dégg, mu naan:

⁷ «Yennil naa leen yen bi,
woyofal seeni loxo.

⁸ Ngeen jàq, woo ma, ma xettali leen,
wuyoo leen fa kiiraayal dënn ya,
te maa leen nattoo fa wal ma ca Meriba.

Selaw.

⁹ Yeen sama ñoñ, dégluleen, ma dénk leen.

Éy Israayil, su ngeen ma déglu woon!

¹⁰ Buleen fat tuuru jàmbur,
buleen sujjóotal tuuru doxandéem.

* **81.1 gitiit:** seetal ci 8.1.

11 Man, Aji Sax ji, maay seen Yàlla
ji leen yékkatee réewum Misra.
Njaleen njafeet, ma reggal leen.

12 «Waaye sama ñoñ déggaluñu ma,
ñuy Israayil gii ma nangulul.

13 Moo tax ma bërgël leen ak seenug të,
ñuy wéye seeni pexe.

14 Éy su ma sama ñoñ déggaloon,
éy su Israayil toppoon samay nammeel!

15 Ci saa si laay toroxal seeni noon,
duma seeni bañ,

16 ba ku bañ Aji Sax ji di ko raamal,
te àppam du jeex ba fàww.

17 Kon yeen, ma leel leen ngën-gi-pepp,
reggal leen lem ju doj xelli.»

82

Yàllaay àtte ndawi péncam

1 Dib taalifu cant, ñeel Asaf.

Yàlla toog na, di jiite ndajem boppam,
di àtte ndawi péncam, naan:

2 «Dungen bàyyi àtteb njublan,
ak di faral ku bon?

Selaw.

3 Sàmmleen àqu néew-ji-dooleek jirim,
tey àtte yoon ku ñàkk ak ku ndóol.

4 Walluleen néew-ji-dooleek walaakaana,
di leen xettali ci ku bon.

5 «Ndawi péncum Yàlla yii xamuñu, dégguñu;
xanaa di doxe lëndëmu ñaawtéef,

ba ponki dëgg yépp di jaayu.

⁶ «Dama ne ay yàlla ngeen,
yeen ñépp di njabootu Aji Kawe ji.

⁷ Waaye du leen tee dee ni doom aadama,
du leen tee daanu ni képp kuy njiit.»

⁸ Ngalla Yàlla, taxawal, àtte àddina,
yaw yaa séddoo xeetoo xeet.

83

Yàlla, mbugalal noon yi

¹ Di woyu cant, ñeel Asaf.

Éy Yàlla, bul ne cell,

² rikk Yàlla, bul tanqamlu, ne patt.

³ Xoolal sa noon yiy riir,
sa bañ yi fippu ba téen!

⁴ Sa ñoñ lañuy rabatal,
di mànkool sa séddoo yii.

⁵ Ñu ne: «Ayca nu far seen xeet wi,
ba deesul fàttalikooti turu Israayil.»

⁶ Dañoò mànkoo kat,
te yaw lañu takktool:

⁷ muy néegi Edom ak Ismayla,
néegi Mowab ak Agar,

⁸ néegi Gebal, Amon ak Amaleg
ak waa Filisteek waa Tir,

⁹ réewum Asiri it fekki leen,
di dooleel askanu Lóot wa.

Selaw.

- 10 Def leen na nga defoon waa Majan*,
 def ko Sisera ak Yabin ca dexu Kison†,
 11 ña nga sàñku ci Endor,
 ba doonub tos fi kaw suuf.
 12 Defal seeni njiit na Oreb ak Seeb,
 def seen kilifa yépp ni Sebax ak Calmuna,
 13 ña ne woon: «Nan séddoo parluy Yàlla yi.»
 14 Éy Yàlla, wèndeel leen ni callweer,
 ñu mel ni boob bu ngelaw wal.
 15 Éy Yàlla, ni daay di xoyome àll,
 sawara wa jafal tund ya,
 16 yal nanga leen ni toppeek sa dooley ngelaw,
 tiitale leen sa ngélén.
 17 Aji Sax ji, sëlëm leen gâce,
 ba ñu daw wutsi la.
 18 Yal nañu rus, jàq ba fàww.
 Yal nañu torox, sàñku.
 19 Yal nañu xam ne yaw mi tudd Aji Sax ji donɲ
 yaay Aji Kawe ji yilif àddina sépp.

84

Ku dal ak Yàlla bég

- 1 Mu jëm ci njiital woykat yi, ànd ak xalam gu ñuy
 wax gitiit*, ñeel askanu Kore wu góor.
 2 Aji Sax ji Boroom gàngoor yi,
 yaaka sopplub dëkkuwaay!
 3 Damaa namm èttub Aji Sax ji,
 di ko gelu ba jeex tàkk,
 jëmm jeek xol bi,

* **83.10** Seetal ci *Njiit ya* saar 6–8. † **83.10** Seetal ci *Njiit ya* saar
 4–5. * **84.1 gitiit:** seetal ci 8.1.

di xaacul Yàlla jiy dund.

⁴Éy Aji Sax ji Boroom gàngoor yi,
sama buur, sama Yàlla,
sawoor sax tag, nga fat ko,
mbelaar it sàkk tàggam,
denc ay cuujam fa sa sarxalukaay.

⁵Ndokkalee ku dëkke sa kër,
di la màggalati.

Selaw.

⁶Ndokkalee ku lay doolewoo,
te namma topp yoon ya jëm sa kër.

⁷Buy jàll xuru Jooyoo,
mu saf ko bëti ndox,
céebo sànge xur wa barke,

⁸muy gëna am doole,
ba teewi fa Yàlla ca Siyon.

⁹Éy Yàlla Aji Sax ji Boroom gàngoor yi,
déglul, ma ñaan la!
Yàllay Yanqóoba, teewlu ma.

Selaw.

¹⁰Éy Yàlla, geesul Buur, sunu kiiraay,
ngalla niiral kii nga fal.

¹¹Benn fan ci sab ëtt de
moo dàq junniy fan feneen.
Sama taxawaayu bunt kër Yàlla
moo ma gënal tëraayu biir xaymab ku bon.

¹²Aji Sax ji Yàllaa mat jant, mat kiiraay;
yiw ak daraja, Aji Sax ji joxe;
te du ngëneel lu muy bañal ku mat.

¹³Éy Aji Sax ji Boroom gàngoor yi,
ndokkalee ku la wóolu.

85

Aji Sax ji, suqaleeti nu

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel askanu Kore wu góor.

² Éy Aji Sax ji, yaa baaxe woon sa réew mi,
ba suqali sėti Yanqóoba yi,

³ baal sa mbooloo seeni ñaawtéef,
jéggal leen bépp bàkkaar.

Selaw.

⁴ Bàyyi nga xadar ja,
muñ mer ma.

⁵ Éy Yàlla mi nuy musal, suqali nu,
te meddi.

⁶ Xanaa doo nu mere fàww,
ba ca sèt yaak sètaat ya?

⁷ Xanaa dinga leqali sa mbooloo,
ba ñu man laa bàñneexoo?

⁸ Éy Aji Sax ji, won nu sa ngor,
baaxe nu sag wall.

⁹ Woykat ba nee: «Naa déglu
lu Aji Sax ji Yàlla di wax.»
Jàmm lay wax wóllëreem ñiy ñoñam,
ba duñu dellu ci jëfi dof.

¹⁰ Wallam aka jege ñi ko ragal,
te leeram dëgmal sunu réew mii!

¹¹ Ngor ak wormaa daje,
njub ak jàmm sarafoonte,

¹² kóllëre jebbee fa suuf,
njub séentoo asamaan,

¹³ Aji Sax ji it maye ngëneel,

sunu suuf meññal,
¹⁴ njub jiitu Aji Sax ji,
 di ko xàllal yoonam.

86

Ma ñaan, bésub njàqare

¹ Mu di ñaanu Daawuda.

Éy Aji Sax ji, teewlu ma, nangul ma,
 damaa ñàkk, néew doole.

² Maa gore, musal ma;
 maay sa jaam bi la wóolu,
 yaw, sama Yàlla, wallu ma.

³ Éy Boroom bi, baaxe ma;
 yaw laay yendoo woo wall.

⁴ Boroom bi, bànnexalal sab jaam,
 yaw laa dékk sama xol.

⁵ Boroom bi, yaa baax, di baale,
 di nàddil sa ngor képp ku lay dagaan.

⁶ Éy Aji Sax ji, teewlul, ma ñaan la;
 déglul, ma tinu la.

⁷ Bu ma la woowee bésub njàqare,
 yaa may nangul.

⁸ Boroom bi, doo moroomu tuur yi,
 te jëf melul ni sa jos.

⁹ Boroom bi, mboolem xeet yi nga sàkk
 ñoo lay sujjóotalsi,
 di màggal sa tur.

¹⁰ Yaa màgg te yéemey jëf,
 yaw donj yaa di Yàlla.

¹¹ Éy Aji Sax ji, won ma sa nammeel,

ma doxe sa dëgg.
Tënkala sama xol ci ragal la.

¹² Boroom bi sama Yàlla,
naa la sante xol bu fees,
màggal la ba fàww.

¹³ Ngor lu réy nga ma won,
sorele maak tëraayu bàmmeele.

¹⁴ Éy Yàlla, nit ñu bew a ma jógal,
def gàngoor gu néeg, di rëbb sama bakkan,
te seetuñu la ci.

¹⁵ Waaye yaw Boroom bi Yàlla, yaa ñeewante,
yërëm,
yaa muñ mer, bare ngor ak worma.

¹⁶ Geesu ma, baaxe ma.
Dooleelal sab jaam,
wallul ki sa jaam sukk jur!

¹⁷ Ngalla def ma sa firndey mbaax,
ba bañ yi gis ci, rus,
ndax yaw Aji Sax ji ma dimbali, dëfal ma.

87

Siyon, yaay ndeyu xeet yi

¹ Ñeel askanu Kore wu góor, di woyu cant.

Dëkkub Aji Sax ji, kenu yaa nga ca tund yu sell ya.

² Aji Sax jee sopp bunti Siyon gii,
mu gënal ko fu askanu Yanqóoba dëkke.

³ Yaw, dëkkub Yàlla bi,
tuddees na say jaloore.

Selaw.

⁴ Yàlla nee: «Ma limaale Misraak Babilon, ñi ma
xam di dëgg.

Xoolal Filisti ak Tir, ak réewum Kuus.
Nit a ngii, juddoo fa.»

⁵ Te teewul ñu cosaanale ko Siyon,
ne kii ak kee fa bokk juddoo,
te Aji Kawe jee saxal Siyon.

⁶ Aji Sax jeey lim xeet yi, limaale leen
ne: «Kii fi la juddoo.»

Selaw.

⁷ Kuy fecc ak kuy woy ànd naan:
«Sunu cosaanoo cosaan fii la!»

88

Ma jàq, jooy

¹ Di woyu cant, ñeel askanu Kore wu góor, jëm
ci njiital woykat yi, dëppook galan bu ñuy wax
Maxalat Leyanot, dib taalifu yeete bu ñeel Eman
mi bokk ci giirug Esra.

² Éy Aji Sax ji, Yàlla ji may musal,
bëccëg ma yuuxu,
guddi ma yuuxu fi sa kanam.

³ Yal na sama ñaan àgg fa yaw;
teewlul, ma woote wall.

⁴ Damaa suur këll ay musiba,
ba soreetuma njaniw,

⁵ ñu sóoraale maak ñi wàcci biir bàmmee.
Ma mel ni jambaar ju kenn amatul yaakaar,

⁶ bokk ci néew yi dara waratul,
mbaa ku ñu bóom, mu tëdd cim pax,
faaleetoo ko, xanaa dagg ko, wacc.

⁷ Tàbbal nga ma kàmb gu xóot,
biir xóotey lëndëm.

⁸ Yen nga ma sa xadar,

tance ma sa gannax yépp.

Selaw.

⁹ Dàqal nga may xame,
tax nga ñu seexlu ma;
ma tëju, génnatuma.

¹⁰ Samay gèt a ngi giim ndax naqar.
Éy Aji Sax ji, maa ngi lay woo bés bu ne,
dékk lay loxo.

¹¹ Ku dee, lu muy doyeeti say kéemaan?
Ndax néew dina jóg di la màggal?

Selaw.

¹² Dees na siiwal sa ngor biir bàmmeele,
mbaa sa kóllère ci paxum sànkute?

¹³ Ana kuy yég say kéemaan ci googu lëndëm?
Ku lay seedeel njub réew ma fàtte faloo?

¹⁴ Aji Sax ji, man, yaw laay woo wall,
xëy, kare la gii ñaan, ne la:

¹⁵ Éy Aji Sax ji, loo may gântale,
di ma fuuylu?

¹⁶ Mitit bay laatikaaf, sama ngone ba tey;
sa mbugal yu raglu, ba bopp ubu ràpp!

¹⁷ Sa mer mëdd ma,
sa mbugal yu raglu sànk ma,

¹⁸ mëdd ma nim ndox bés bu ne,
gëndoo fi sama kaw.

¹⁹ Dàqal nga ma soppeek xarit,
ma far xejjoo lëndëm.

89

Aji Sax ji, loo dige woon?

¹ Dib taalifu yeete bu ñeel Etan mi bokk ci giirug Esra.

² Aji Sax ji laay woye ngoram, ba fàww,
di biral wormaam sèt ba sètaat.

³ Dama ne, sa ngor dàkk la sax,
fa asamaan nga dëël sa worma.

⁴ Aji Sax ji nee: «Damaa fas kóllëreek ki ma tànn,
muy Daawuda sama jaam bi ma giñal ne ko:

⁵ “Damay saxal sa askan ba fàww,
samp sab jal sèt ba sètaat*.”»

Selaw.

⁶ Aji Sax ji, waa asamaan a ngi lay sante say
jaloore,

ndajem ñu sell ña di la joobee sa kóllëre.

⁷ Ana kuy dab-dabal Aji Sax ji, fa kaw-a-kaw?

Ana ci goney Yàlla yi ku nirook Aji Sax ji,

⁸ Yàlla ji ñu teral a teral ci jataayu ñu sell ñi,
te mu gëna raglu lu ko wër?

⁹ Yàlla, Aji Sax ji Boroom gàngoor yi,

Ki Sax, ana ku tollook yaw doole?

Yaw mi sa kóllëre féete fu ne!

¹⁰ Yaw yaa man géej gu sàmbaraax;

gannax ya fuddu, nga dalal.

¹¹ Yaa rajaxe Raxab miy ninki-nankay géej, bóom
ko,

tasaare say noon ci sa doole.

¹² Yaa moom asamaan, yaa moom suuf.

* **89.5** Seetal ci 2.Samiyel 7.1-16.

Àddinaak li ci biiram, yaa ko taxawal.

¹³ Běj-gànnar ak bėj-saalum, yaa ko sàkk.

Tabor ak Ermon, tund ya, di sarxollee sa tur.

¹⁴ Yaa àttan, jàmbaare;

sa loxo di dooley neen,

sa ndijoor ca kaw!

¹⁵ Àtteb dëgg ak njub a lal sab jal,

ngor ak worma dox jiitu la.

¹⁶ Aji Sax ji, ndokkalee mbooloo mu la xal di
sarxollee,

di niitoo saw yiw,

¹⁷ ànd di la bégé bés bu ne,

sa àtteb dëgg siggil leen.

¹⁸ Seen darajay doole, yaw a.

Boo nu baaxee, nu yokku kàttan.

¹⁹ Sunu kiiraay lii, Aji Sax jeey boroom;

sunu buur bii, Aji Sell ji séddoo Israayil mooy
boroom.

²⁰ Wax nga say wóllëre ci peeñu,

ne leen: «Kaweel naa jàmbaar ci xeet wi,

dénk ko ndimbal.

²¹ Maa ràññee sama jaam Daawuda,

fale ko sama diw gu sell,

²² ànd ak moom, saxal ko,

sama loxo di ko dooleel.

²³ Noon du ko bett,

ku bon du ko toroxal.

²⁴ Ay bañam, ma rajaxe;

ay noonam, ma faat,

²⁵ sama wormaak sama ngor di ko gunge,
may yokk kàttanam.

26 Géej, ma teg ci loxoom,
dex, ma ne ca tegg ndijooram.
27 Moo ma naa: “Yaay sama baay,
di sama Yàlla, di sama wéeru-mucc.”
28 Te it maa koy def samab taaw,
tiimale ko buuri àddina,
29 sàmmal ko sama ngor ba fàww,
feddalil ko sama kóllère.
30 Damay saxal askanam ba fàww,
yàggal ab jalam ni asamaan.
31 Bu ay sètam wàccee sama yoon,
baña doxe samay ndigal,
32 mbaa ñu xëtt sama dogali yoon,
baña sàmmonteeek samay santaane,
33 ma bantale leen seenug moy,
dumaa leen seen ñaawtéef.
34 Waaye дума ko daggal sama ngor,
te дума ko ñàkke worma.
35 Déet, дума masa fecci sama kóllère,
te дума toxal sama kàddu.
36 Benn yoon laa ko giñ ci sama sellaay,
дума fen Daawuda:
37 askanam, dàkk;
ab jalam fi sama kanam ni jant bi,
38 ak weer wi sax ba fàww,
dib seede bu wér ca niir ya.»

Selaw.

39 Ndaxam yaw Yàlla, jéppi nga ki nga fal,
mere ko, wacc ko.
40 Fecci nga sa kóllèreek sab jaam,
foq nguuram, detteel ko.
41 Bëtt nga ñagam yépp,
saam ay tataam,

⁴² ku fa jaare, jël ca alalam,
mu doon mbalitu dëkkandoo yi.

⁴³ Yékkati ngay bañam,
noonam yépp di ree.

⁴⁴ Waññi nga ñawkal saamaram,
te taxawuloo ko cib xare.

⁴⁵ Xañ nga ko darajaam,
rattax ngànguneem fa suuf.

⁴⁶ Dagg nga fani ngoneem,
sang ko gacce.

Selaw.

⁴⁷ Éy Aji Sax ji, xanaa lii du jeex?
Xanaa doo làqu fàww nii,
sa mer di boy?

⁴⁸ Bàyyi ma xel, samay fan yàggul.
Xanaa du neen a tax nga sàkk mboolem doom
aadama?

⁴⁹ Ana kuy dund te du dee?
Ku mana rëcc tëraayu bàmmee!

Selaw.

⁵⁰ Boroom bi, ana sa ngor la nga daan jëfe
te nga giñale woon ko Daawuda ci sa worma?

⁵¹ Boroom bi, bàyyil xel ci sa gâceeg jaam ñi,
ak xeet yu bare yi ma yenu yépp.

⁵² Aji Sax ji, say noon a ngi sewal
buur bi nga fal, ne ko dann.

⁵³ Cant ñeel na Aji Sax ji ba fàww.
Amiin, amiin.

90

Doom aadama yàggul

¹ Di ñaanu Musaa, góorug Yàlla ga.

Boroom bi, yaa nu masa fat
maasoo maas.

² Bala tund yee juddu,
bala ngay sos suuf ak àddina,
yaa mas di Yàlla, ba fàww.

³ Yaay delloo doom aadama ci pënd,
ne ko: «Yaw, doom aadama, dellul!»

⁴ Junniy at ci yaw
daa gaaw ni démb ak tey,
mbete waxtu yu néew ci wattub guddi.

⁵ Yaay buub nit, nelawal ko.
Suba mu jebbi nim ñax,

⁶ xëy, jebbi, naat;
ngoon mu lax, wowal.

⁷ Soo meree kay, nu sàнку,
nga xadaru, nu jàq.

⁸ Sunuy ñaawtéef a ngi janook yaw,
te sunu mbóot leer na la.

⁹ Sunu giiru dund nga di nu mere,
sunuy fan jeex ni noo guy naaw.

¹⁰ Sunu àppu dund di juróom ñaar fukki at,
ku dëgër ba dëgër, juróom ñett fukk;
li ci ëpp di coonooku tiis,
ne fëyy, nu wéy.

¹¹ Ana ku xam sa dooley mer
ak sa xadar ju raglu?

¹² Yal nanga nu xiir ci lim sunuy fan,
ba nu mana dawal xel mu rafet.

¹³ Aji Sax ji, délsil, loo deeti xaar?

Ngalla yërëmal sa jaam ñi.

¹⁴ Nu xëy, nga reggal nook sa ngor,
nuy sarxolle, bänneexoo ko sunu giiru dund.

¹⁵ Bänneexal nu limu fan yi nga nu mbugal,
diirub ati tiis yi nu dund.

¹⁶ Yal na sa jaloore leer sa jaam ñi,
sa daraja leer seeni doom.

¹⁷ Boroom bi sunu Yàlla, ngalla baaxe nu.
Sottalal nu sunu liggéeyu loxo,
rikk, sottalal nu sunu liggéeyu loxo.

91

Aji Sax jee mat kaaraange

¹ Ku dëkke kiiraayu Aji Kawe ji
yaa këroo keppaaru Aji Man ji.

² Dama naa Aji Sax ji:
«Yaw laay làqoo, di la fegoo;
ngay sama Yàlla ji ma doylloo.»

³ Kii kay moo lay musal cig fir
ak loraangey mbas.

⁴ Kiiraayam la lay sànge,
nga yiiru, làqu;
kóllëreem feg la, di la aar.

⁵ Doo ragal njàqarey guddi
mbaa fittu bëccëg

⁶ mbaa mbas mu yooteg lëndëm,
ak balaa buy faat njolloor.

⁷ Junni daanu fi sa wet,
fukki junni (10 000) daanu fi sa ndijoor,
du tax mu jege la.

⁸ Say gët nga ciy teg,

di seetaan ku bon di jot yoolam.

⁹ Yaw mi màkkaanoo Aji Sax ji,

Aji Kawe jii di sama rawtu,

¹⁰ genn loraange du la dab,

balaa du jege sa xayma.

¹¹ Ay malaakaam la lay booleel,

ñu di la sàmm foo jëm.

¹² Seenii loxo lañu lay leewoo,

ba doo fakkastalu ciw doj.

¹³ Dangay falaxe jaan ak gaynde,

di rajaxe ñàngóor ak sibi.

¹⁴ Yàlla da naa: «Kii de man la safoo,

ma di ko xettali.

Man la xam, te maa koy teg fu wóor.

¹⁵ Mu woo ma, ma wuyu ko;

mook man ci biir njàqare,

ma xettali ko, darajaal ko,

¹⁶ reggal koy fan,

baaxe ko samag wall.»

92

Nu woy bésub Noflaay

¹ Di woyu cant ngir bésub Noflaay.

² Céy ngëneel li ci sant Aji Sax ji,

di la woy, yaw Aji Kawe ji,

³ xëye tudd sa ngor,

gonloo xamle sa kóllëre,

⁴ xalamu fukki buum ànd ak moroom ma,

xeetu koora jibandoo.

⁵ Aji Sax ji, yaa ma bégale say jaloore,

may sarxolle ci say manoore.

⁶ Aji Sax ji, yaa réyi jëf;
xóoti pexe.

⁷ Ku ñàkk xel réere ko,
ku dofe umple ko.

⁸ Bu ku bon sēqlee nim ñax,
képp kuy def lu bon di yokkule,
dañoò nara sàнку ba fàww rekk.

⁹ Waaye yaw ma fa kaw,
yaay Aji Sax ji ba fàww.

¹⁰ Aji Sax ji, sa noon yi kay, ndeke yoo;
ndeke yoo sa noon yi, sàнку rekk;
defkati mbon ñépp, fēlxoo rekk.

¹¹ May nga ma dooley nagu àll,
ma diwoo diw gu bees.

¹² Maa gis jéllu noon yi,
dégg yuuxi ñu bon ñi may tëru.

¹³ Ku jub day naat nig tàndarma,
màgg ni garabu seedaru Liban

¹⁴ gu ñu jëmbat ci biir kër Aji Sax ji,
muy naate ci sunu biir èttu Yàlla;

¹⁵ bu màggatee sax di meññ,
tooy xepp, sēq lipp,

¹⁶ di biral njubteg Aji Sax ji,
sama cēslaay ji dencul njubadi.

93

Ma bàkk Aji Sax ji

¹ Aji Sax jeey buur, soloo daraja;
Aji Sax jee solu, gañoò doole:
àddinaa ngii, dēju te raful.

² Sab jal a masa sax,

te yaa masa nekk.

³ Aji Sax ji, géej a riir,
géej a àddu, mu riir,
gannax ya rëkk, mu riir.

⁴ Waaye riirum wal mu walangaanoo,
ak géej gu sàmbaraaxoo,
Aji Sax ja fa kaw a rawati!

⁵ Say santaanee wér te wóor;
Aji Sax ji, sellaa la sa kër jagoo ba fàww.

94

Yàllaay mbugal ku bon

¹ Éy Aji Sax ji Yàlla, boroom mbugal!
Boroom mbugal, feqal sag leer!

² Yaw miy àtte àddina, jógal
yool ku bew.

³ Aji Sax ji, fu ku bon kiy àkki?
Fu ku bon kiy kañu àkki?

⁴ Ñu ngi làmmiñoo reewande,
képp kuy def lu bon di damu.

⁵ Aji Sax ji, say ñoñ lañuy dëggaate;
say séddoo lañuy néewal.

⁶ Jëtun akub doxandéem, ñu faat;
ab jirim, ñu bóom,

⁷ te naa: «Ki Sax gisu ci,
Yàllay Yanqóoba jii yégu ko.»

⁸ Yeen bokk yu dofe yi, moytuleen.
Gàtt xel yi, kañ ngeen di muus?

⁹ Ki jëmbati nopp, da dul dégg a?
Am ki xari gët, da dul gis?

¹⁰ Kiy yar yéefar yi, da dul mbugalee?

Du mooy kiy xamal nit?

¹¹ Aji Sax ji xam na xalaatu nit,
xam ne còolóolu neen la.

¹² Ki Sax, ndokkalee ki ngay yar,
tàggat ko ci saw yoon,

¹³ dëfal ko ci bési safaan,
ba keroog ñuy gasal ku bon.

¹⁴ Boroom bi kat du wacc ñoñam mukk,
du bàyyi ay séddoom.

¹⁵ Àtte dina dellu doxe yoon,
képp ku jub topp ca.

¹⁶ Ana ku may taxawal ci ñu bon ñi?
Ku may jógal ci biir ñiy def lu bon?

¹⁷ Su ma Aji Sax ji walluwul woon,
tuuti ma fanaani réew ma ne selaw.

¹⁸ Dama noon: «Tarxiis naa!»
Waaye yaa ma awoo sa ngor.

¹⁹ Ma bare xalaati xol,
nga dëfal ma, ma bég.

²⁰ Loo séq ak njiit lu jubadi
luy yoonal njubadi?

²¹ Ñii dañoo mànkoo, di tëru ku jub,
di teg àtteb dee ku deful dara.

²² Waaye Aji Sax jeey sama rawtu,
ci sama Yàlla laay ame cëslaay, làqu.

²³ Moo leen di képp seen ñaawtéef,
sàнке leen seenug mbon.

Sunu Yàlla Aji Sax jee leen di sànk.

95

Kaayleen, nu sant

¹ Kaayleen, nu sarxolleel Aji Sax ji,

nu xaacul sunu wéeru-mucc.

² Nanu ko dikke cant,
woyal ko, mu riir.

³ Aji Sax jeey Yàlla ju màgg ji,
buur bu mag bi tiim yàllay xeet yépp.

⁴ Moo moom xóotey suuf,
moom colli tund yi,

⁵ moom géej, sàkk ko,
moom jéeri ji mu mooñ.

⁶ Nan sēgg, sujjóot,
sukkal Aji Sax ji nu sàkk.

⁷ Mooy sunu Yàlla,
nuy xeet wi muy foral,
diy gàtt ciy loxoom.

Bésub tey yal nangeen dégg kàddoom

⁸ ga mu noon: «Buleen të, na woon fa Meriba,
jantub keroog fa Maasa, ca màndiŋ ma,

⁹ fa ma seeni maam doon seetloo,
di ma diiŋat te gisoon samay jaloore*.

¹⁰ Ñeent fukki at laa jéppi googu maas,
ma ne: “Seen xol a dēkke lajj,
ñu faaleedi samay santaane.”

¹¹ Moo ma taxa giñ ci sama biir mer,
ne duñu tàbbi fa samag noflaay.»

96

Buur Yàllaa ngi àttesi àddina

¹ Woyleen Aji Sax ji woy wu yees,
yeen àddina sépp woyleen Aji Sax ji.

² Woyleen Aji Sax ji, màggal turam,

* **95.9** Seetal ci *Mucc ga* 17.1-7.

di siiwal xettaleem bésoo bés!

³ Siiwalleen màggaayam ci biir xeet yi,
xamal waasoo waaso ay jalooreem.

⁴ Aji Sax jee màgg, jara sant a sant
te gëna mata ragal lépp lu ñuy jaamu.

⁵ Mboolem yàlla yi xeet yiy jaamu, yàllantu la,
waaye Aji Sax jee sàkk asamaan.

⁶ Màggaay ak daraja, fa moom,
dooleek taar, fa këram gu sell.

⁷ Yeen làngi xeet yi, seedeelleen Aji Sax ji;
seedeelleen Aji Sax ji màggaayam ak dooleem.

⁸ Seedeelleen Aji Sax ji màggaayu turam,
yékkatil kob sarax, duggaale èttam.

⁹ Sujjóotalleen Aji Sax ji gànjaroo sellaay.
Ragalleen ko, bay lox, yeen waa àddina sépp.

¹⁰ Neleen xeet yi Aji Sax jeey buur!
Àddinaa ngi sampu ba dëgër moos, maneesu koo
rëññeel.

Mooy àtte xeet yi njub.

¹¹ Asamaanoo, bégal! Suufoo, bânneexul!

Géejoo, riiral yaak mboolem li la fees,

¹² na mbooy mi jaayu, mook lu ci biiram,
ba mboolem garabi àll bi sarxolleendoo,

¹³ gatandoo ko Aji Sax jiy dikk,

àttesi àddina,

di àtte dun bi dëgg,

tey àtte xeet yépp ci dëggoom.

97

Aji Sax jeey nguuroo dëgg

¹ Aji Sax jeey Buur, na àddina bég;
dunoo dun bânneexu.

² Ay xàmbaar yu lëndëm këruus a ko yéew,
àtteb dëgg ak njub lal ab jalam.

³ Sawaraa dox, jiitu ko,
di xoyomi noonam wetoo wet,

⁴ ay melaxam leeral àddina,
waa àddina gis, di pat-pati;

⁵ tund yi ne soyox seey fi kanam Aji Sax ji
boroom àddina sépp.

⁶ Asamaan a ngi biral àtteem,
xeetoo xeet di gis darajaam.

⁷ Gàcce ñeel na kuy jaamu jëmme tuur,
di puukarewoo ay yállantu.

Yeen yállay xeet yépp, sujjóotalleen kii,

⁸ Siyon dëgg ca, bég,
waa Yuda it di bânneexoo àttey Aji Sax jii.

⁹ Aji Sax ji, Aji Kawe ji tiim suuf sépp;
yaaka mägga mäg, ba sut tuuroo tuur.

¹⁰ Yeen soppey Aji Sax ji, bañleen lu bon.
Aji Sax jeey sàmm ay wóllëreem,
di leen musal ci ku bon.

¹¹ Jub, leerlu;
jubal, bég.

¹² Yeen aji jub ñi, bânneexooleen Aji Sax ji,
sante ko turam wu sell wi.

98

Woyleen Aji Sax ji y àttesi

¹ Dib taalifu cant.

Woyleen Aji Sax ji woy wu yees,
moo def ay jaloore;
kàttanam ak sellaayu dooleem

jox na ko ndam li.

² Aji Sax jee xamleg wallam,
feeñal àtteem, xeet yi gis.

³ Moo fésal bànni Israayil ngoram,
fésal ko kóllëreem,
àddina ba mu daj di gis
ni nu sunu Yàlla walloo.

⁴ Yeen àddina sépp, xaaculleen Aji Sax ji,
sampleen, sarxolle te woy!

⁵ Xalamalleen Aji Sax ji, woyal ko,
xalamal ko, woyati!

⁶ Walleen liit yi, wal bufta yi
te xaacu fa kanam Buur Aji Sax ji!

⁷ Na géej riirandook li ko fees,
mook àddinaak li ci biiram,

⁸ dex tàccu,
tund sarxolleendoo,
⁹ gatandoo ko Aji Sax jiy dikk,
àttesi àddina,
di àtte dun bi dëgg,
tey àttee xeet yépp yoon.

99

Aji Sax ji buur bu sell la

¹ Aji Sax jeey Buur. Yeen xeet yi, ragalleen ko!
Moo toogandook malaakay serub yi. Suufoo, soo
yeboo, yëngu!

² Aji Sax ji fi Siyon a màgg,
kawee, tiim xeetoo xeet.

³ Sa tur weeka màgg te raglu. Sàbbaalleen ko.
—Kee sell!

⁴ Buur, jëfe yoon mooy dooleem.

Yaa saxal yoon, dëgg ak njub
ci askanu Yanqóoba.

⁵ Mànggalleen sunu Yàlla, Aji Sax ji,
te sujjóot fa ndëggastalam.
—Kee sell!

⁶ Musaak Aaróona bokk ciy sarxalkatam,
Samiyel bokk ca ñay ñaan ci turam.

Ñuy ñaan Aji Sax ji, mu di leen nangul.

⁷ Fa biir taxaaru niir wa la waxeek ñoom,
ñu topp kàdduy seedeem ak dogalu yoonam ba mu
leen joxoon.

⁸ Céy sunu Yàlla Aji Sax ji, yaa leen nanguloon,
di seen Yàlla ju leen di baal,
te di leen mbugale seeni jëf ju bon.

⁹ Mànggalleen sunu Yàlla, Aji Sax ji,
te sujjóot fa tundam wu sell wa.
Sunu Yàlla Aji Sax jee sell!

100

Aji Sax jee baax

¹ Di woyu cantu manggal.

Yeen waa àddina sépp,
xaaculleen Aji Sax ji.

² Nangeen jaamu Aji Sax ji ci mbég,
dikke koy woy!

³ Seedeleen ne Aji Sax jeey Yàlla.
Moo nu sàkk, nuy ñoñam,
di gàttam yi muy foral.

⁴ Nangeen dem këram, duggé faag cant,
dugg éttam di manggal,
sant ko, teral turam.

⁵ Aji Sax jee baax, gore ba fàww,
worma ja sax dàkk!

101

Buur a ngi jaayanteek Yàlla

¹ Ñeel Daawuda, dib taalifu cant.

Ngor ak yoon laay woy.
Yaw Aji Sax ji laay joobe.

² Naa teewlu yoonu màndute.
Ana kañ nga may dikkal?

Naa doxe màndute
fi sama biir waa kër.

³ Caaxaani neen, xooluma;
jëf ju wàcc yoon, bëgguma,
taqu ma fenn.

⁴ Kuy nas njekkar, sore ma;
lu bon, xawma ko.

⁵ Kuy jëw moroomam, ma wedamal;
ku danñiiral ak ku reew, muñaluma la.

⁶ Ku dëggu ci réew mi, ma geesu,
ngir fat ko.

Te kuy wéye màndute,
kookoo may liggéeyal.

⁷ Kuy njublanj du tooge sama kër,
kuy fen du taxaw sama kanam.

⁸ Maay xëy, sànk képp ku bon ci réew mi,
ngir génne ci dëkkub Aji Sax jii képp kuy def lu ñaaw.

102

Yàlla, bu ma rey

¹ Di ñaani néew-ji-doole ju sonn, bay diis Aji Sax ji
njàqareem.

² Éy Aji Sax ji, déglul, ma ñaan la;
yal na sama yuux àgg fa yaw.

³ Bu ma dummóoyu bésub njàqare;
teewlu ma,
gaawe ma sama bésub woote!

⁴ Samay fan a ngi wéy ni saxaar,
sama yax yi mel nib taal.

⁵ Sama xol bi wow ni ñax mu xuur,
ba lekk safatu ma.

⁶ Damaa jàq, di onk a onk,
ba desey yax.

⁷ Ma mel nim tan ci màndiŋ mi,
mbete looy cib gent.

⁸ Nelaw të;
ma mel ni picc mu wéetoo puju néeg.

⁹ Bés bu ne noon yi di ma sewal;
ñi may ñaawal di móoloo sama tur.

¹⁰ Lekkuma xanaa di diwoob dóom, toroxloo;
te lu ma naan, tuur ca rongooñ,

¹¹ te sa mer ak sa xadar a tax,
nde yaa ma fab, xalab.

¹² Ker a ngi law, nara mëdd samay fan.
Maa ngi wowat nim ñax.

¹³ Waaye yaw Aji Sax ji, yaay des ba fàww,
saw tur saxal maasoo maas.

¹⁴ Yaw yaay taxaw, ñeewante Siyoŋ,
ndax baaxe ko jot na,
àpp ba kay mat na.

¹⁵ Sa jaam ñeeka sopp doji dëkk bii ñu màbb,
ñoo ñeewante tojiti gentam bii.

¹⁶ Na xeet yi wormaal turu Aji Sax ji,
buuri àddina sépp wormaal darajaam,

17 nde Aji Sax jeey tabaxaat Siyon,
nara feeñeg leeram.

18 Mooy nangul aji tumuràнке,
xeebul ñaanam.

19 Nañu bindal lii maasug ëllëg,
ba xeet wu sosoogul màggal Ki Sax,

20 nde Aji Sax jeey jéere fu sellam fa ca kaw,
di niire suuf fa asamaan,

21 ngir teewlu onki ñi ñu tëj,
nara ubbi ñi dee di seen àtte,

22 ba ñu siiwal turu Aji Sax ji fi Siyon,
màggale ko fi Yerusalem,

23 kera ba xeet yiy bokk daje,
ñook réew yi, ngir jaamu Aji Sax ji.

24 Sama digg doole la ma semmale,
gàttal samaw fan.

25 Ma ne: «Éy sama Yàlla, maasoo maas, say at du
jeex.

Bu ma yóbbóo sama diggi fan.

26 Bu yàgg nga samp suuf,
sàkke asamaan say loxo.

27 Yooyu day réer,
waaye yaw yaay sax,
lépp ay ràpp ni mbubb,
nga soppi leen niy yére, sànni;

28 te yaw ngay kenn ki,
te say at amul kem.

29 Sa doomi jaam ñeey dëkk;
seen askan sax fi sa kanam.»

103

Ma sant Aji Sax ji

¹ Ñeel Daawuda.

Naa sant Aji Sax ji ci saa xol bii,
saa jëmm jépp di sàbbaal sellaayu turam!

² Naa sant Aji Sax ji ci saa xol bii,
te baña fàtte mboolem xéewalam!

³ Moo lay baal foo ñaawe,
di la wéral foo woppe.

⁴ Mooy jot sa bakkan,
kaalaa la ngor ak yërmande,

⁵ di reggal sa bakkan bânneex,
yeesalal lag ndaw,
nga màggataale doole nig jaxaay.

⁶ Aji Sax jeey àtte njub,
di àtte dëgg jépp néew-ji-doole.

⁷ Moo xamal Musaa ay nammeelam,
xamal bànni Israayil ay jëfam.

⁸ Yiw ak yërmande, fa Aji Sax ji.
Moo muñ mer te bare ngor.

⁹ Saxoowul di toppe,
dencul mer ba fàww.

¹⁰ Du sunuy bàkkaar la nu mbugal,
du sunuy ñaawtéef la nu fey.

¹¹ Ni asamaan tiime suuf,
ni la ngoram yiire ku ko ragal.

¹² Ni penku soree sowu,
ni la nu soreleek sunu mbugali tooñ.

¹³ Ni baay yërème doom,
ni la Aji Sax ji yërème ku ko ragal.

¹⁴ Moo xam sunu bind,

di bàyyi xel ne pënd lanu.

¹⁵ Nit aki fanam di saxyaay
suy law ni tóor-tóoru àll;

¹⁶ ngelaw li wal, mu ne mes,
mel ni masu faa nekk.

¹⁷ Waaye ngorug Aji Sax ji naka jekk
ñeel na fàww ku ko ragal;
àtteb dëggam ñeel sëtaati

¹⁸ kuy sàmm kóllëreem,
di saxoo jëfe tegtali yoonam.

¹⁹ Aji Sax jee samp asamaan ab jalam,
nguuram ñank lépp.

²⁰ Yeen malaaka yi, santleen Aji Sax ji,
yeen jàmbaar yu mag yiy jëfe ndigalam,
di sàmm kàddoom.

²¹ Santleen Aji Sax ji, yeen gàngoori xareem yépp,
yeen dagam yiy jëfe coobareem.

²² Yeen mbindeef yépp, nangeen sante Aji Sax ji
fépp fu mu tiim.

Naa sant Aji Sax ji ci saa xol bii!

104

Màggalleen Ki sàkk lépp

¹ Naa sant Aji Sax ji ci saa xol bii!
Aji Sax ji sama Yàlla, yaaka màgga màgg.

Teddngaak* daraja nga soloo,

² làmboo leer ni mbubb,
firi asamaan ni ndimo,

³ xadd say néegi kaw ci biir ndox mi,
def niir yi say waruwaay,

* **104.1 Teddnga** mooy teraanga ju bare lool.

- di daagoo kaw laafi ngelaw,
4 def ngelaw yi say ndaw,
ay sawara boy, di say jawriñ.
5 Yaa dēj suuf ci fondmaam,
deesu ko yëngal ba fàww.
6 Yaa ko sànge xóotey géej ni mbubb,
ndox ma taxaw, tiim tund ya.
7 Nga gëdd, ndox ma fëx;
nga dënu, mu daw,
8 wale kaw tund ya, wàccsi xur ya,
di béreb ba nga ko beral.
9 Ag kemu nga teg, du ko wees,
te dootul muur suuf si.
10 Yaa ballal bëti ndox ya ca xur ya,
ñuy wale digg tund ya,
11 ngay nàndal bépp ndundatu àll,
di wëgg mbaamu àll,
12 njanaaw dëkke ca wet ga,
baatam jibe fa garab ya.
13 Yaa suuxate tund ya fa sa néegi kaw,
sa liggéey reggal suuf.
- 14 Yaa saxalal jur gi ñax
ak gàncax gu doom aadama di bey,
ba génnee ab dund fi suuf,
15 dugub di ko dooleel,
biiñ di bégal xolam,
ag diw di leeral kanamam.
16 Garabi Aji Sax ja, seedari Liban
ya mu jëmbat, regg nañu,
17 picc tàgge ca,
xodd dëkke garab gu dul ruus,
18 tund wu mag ñeel kéwéli àll,

doj yi di rawtub daman†.

¹⁹ Yaa sàkk weer, muy takku jamono,
sàkk jant, mu xam waxtuw fatoom.

²⁰ Yaa def lëndëm, mu guddi;

bépp rabu àll di ca dox,

²¹ gaynde gu mat ñaral am pàddam,
di sàkkoo dundam fa Yàlla.

²² Bu jant fenkee, ñu dellu,

goori ca seeni pax,

²³ doom aadama tàmbali kër-këram,
di yendoo liggéey ba ngoon.

²⁴ Éy Aji Sax ji, yaa bare loo liggéey,
te lépp di xel mu rafet.

Suuf daa fees ak say càkkéef.

²⁵ Géej a ngee réy te yaa,

la fay yëngu maneesu koo lim,
muy ndundat lu mag ak lu ndaw.

²⁶ Fa la gaal di daw,
ak ngaaka la nga bind, mu di fa fowe.

²⁷ Ñoom ñépp yaw lañuy séentu,

ngir bu jotee, nga leel leen,

²⁸ may leen lu ñu for;

ñëbal leen, ñu suur ngëneel.

²⁹ Soo leen làqoo, ñu tiit;

nga rocci seen noo, ñu saay,
dellu di pënd.

³⁰ Yaay yónnee sag noo, ñu nekk;
te yaay yeesal li ci kaw suuf.

³¹ Yal na darajay Aji Sax ji sax,

† **104.18 daman** xaw naa niroom njomboor.

yal na Aji Sax ji bégey jalooreem.

³² Kee naan jàkk suuf, muy lox;
mu laal tund yi, ñuy saxaar!

³³ Naa woy Aji Sax ji li feek may dund,
naa kañ sama Yàlla li feek may tooy.

³⁴ Sama xalaat bii, yal na ko neex.
Man de maa ngi bége Aji Sax ji!

³⁵ Yal na bàkkaarkat raaf fi kaw suuf,
te ku bon noppee nekk.

Naa sant Aji Sax ji ci saa xol bii.

Màggalleen Ki Sax!

105

Aji Sax ji sàmm na kóllère

¹ Santleen Aji Sax ji, tudd turam,
xamley jalooreem ci biir xeet yi.

² Woyleen ko, tagg ko,
yégleleen mboolemi kéemaanam!

³ Damooleen turam wu sell,
yal na kuy wut Aji Sax ji am bàñneexu xol.

⁴ Wutleen Aji Sax ji, sès ci dooleem.
Saxooleen koo wër!

⁵ Fàttalikuleen ay jalooreem
aki kéemaanam aki àtteem.

⁶ Yeen askanu Ibraayma, jaamam ba,
yeen sèti Yanqóoba, yeen ñi mu tànn!

⁷ Kee di sunu Yàlla Aji Sax ji,
di àtte suuf sépp,

⁸⁻⁹ di fàttaliku ba fàww kóllèreem,
ak kàddoom ga mu digoon Ibraayma,

ba ci junniy maas,
te mu giñal ko Isaaxa,

¹⁰ dëggalaal ko Yanqóoba, sàrtal ko,

fase kook Israayil mooma kóllëre gu sax.

¹¹ Moo noon: «Yaw laay jox réewum Kanaan, muy sa cér, nga séddoo.»

¹² Ba bànni Israayil doonee ñu néewa néew, diy doxandéem ci réew mi,

¹³ di wëreelu ci biir xeetoo xeet, ak nguuroo nguur,

¹⁴ mayul nit mu noot leen, te yaral na leen ay buur,

¹⁵ ne leen: «Buleen laal ñi ma séddoo, te samay yonent buleen leen lor.»

¹⁶ Moo wàcce ab xiif ca réew ma, dagge fa lépp luy gub,

¹⁷ yónnee ku leen jiitu, muy Yuusufa ma ñu jaayoon njaam,

¹⁸ tànk ya, ñu jéng jéng yu tar, baat ba, ñu yeewe caqu weñ.

¹⁹ Kàddug Aji Sax ji di nattu Yuusufa, ba keroog pirim ma dikk,

²⁰ Buur a yónni ku ko yiwi, ku yilifi xeet a ko tijji.

²¹ Mu sas ko mu jiite këram, di saytu mboolem alalam,

²² ba saña tënk jawriñi buur ci coobareem, tey xelal mag ña.

²³ Israayil agsi Misra, muy nganug Yanqóoba ga ca réewum Xam*.

²⁴ Aji Sax ji giiral xeetam wa, ba ñu gëna bare seeni noon,

²⁵ mu xiir waa Misra ci dëddu ñoñam,

* **105.23 Israayil** ak **Yanqóoba**, kenn ki la; **réewum Xam** mooy Misra ba tey.

ñuy fexeel jaamam ñooña.

²⁶ Mu yónni Musaa, jaamam ba,
tànn Aaróona, boole ca,

²⁷ ñu sottal ci seen biir firndeem ya mu waxoon,
muy kéemaan ya ñu def ca réewum Xam.

²⁸ Moo yónnee lëndëm, lëndëmal,
te Musaa ak Aaróona gàntaluñu kàddoom.

²⁹ Moo soppi seen ndoxum réew deret,
rey seeni jën,

³⁰ feesal seen réew ay mbott
yu àkki seen biir néegi buur ya.

³¹ Moo àddu, weñ ya dikk,
yoo ya dajal seen réew ma.

³² Mu def seenub taw tawub yuur,
sawaray melax jafal seen réew ma.

³³ Mu dal ci seen figg ak reseñ,
daaneel seen garabi réew ma.

³⁴ Mu àddooti, ay soccet dikk,
di njééréer yu wees ab lim,

³⁵ ñu lekk luy gàncax ca seenum réew,
lekk lu suuf sa meññ.

³⁶ Moo faat luy taaw ca seenum réew,
muy lu njëkka soqEEKOO seen digg doole.

³⁷ Mu génne leen, ñu yóbbaaale xaaalis ak wurus,
te kenn tërëful ca seeni giir.

³⁸ Misra daa bég ba ñu demee
ndax tiitaange ju ñu leen tiital.

³⁹ Mu firiw niir, yiire leen,
ak sawara, ñu niitoo guddi.

⁴⁰ Ñu sàkku, mu wàcceey picci përentaan,
teg ca reggal leen mburum asamaan.

⁴¹ Mu bënnu doj, ndox ma ball,

di dex, wale joor gu wow.

⁴² Daa bàyyi xel kàddoom gu sell,
ga mu waxoon Ibraayma, jaamam ba.

⁴³ Moo génne ñoñam, ñu bég,
moo génne tànnéefam ña, ñuy sarxolle.

⁴⁴ Mu jox leen suufi yéefar ya,
ñu jagoo ñaqi xeet ya,

⁴⁵ ngir ñu sàmm ay dogali yoonam,
topp ndigali yoonam.

Màggalleen Ki Sax!

106

Israayil di wor, Yàlla di ku wóor

¹ Màggalleen Ki Sax!

Santleen Aji Sax ji, kee baax,
kee saxoo ngoram!

² Ana ku mana tudd jaloorey Aji Sax ji?
Ana ku mana teesal woyam?

³ Ndokkalee kuy sàmm yoon,
di def njekk fu mu tollu.

⁴ Éy Aji Sax ji, séddaale ma ci sa yiwu ñoñ,
ngalla, dikke ma sag wall,

⁵ ma gis ngëneelu ñi nga tànn,
di bànnexoo sa bànnexu xeet wi,
tey damoondook ñoom ñi nga séddoo.

⁶ Noo bàkkaar, nook sunuy maam;
noo def lu ñaaw, def lu bon.

⁷ Sunuy maam seetuñu ca say kéemaan ca Misra,
bàyyiwuñu xel ca sa ngor lu réy,
xanaa di fippu ca géej ga, géēju Barax ya.

⁸ Teewul Yàlla wallu leen ngir turam,

ba xamle njàmbaaram.

⁹ Dafa gëdd gééju Barax ya, mu ne seren;

xóotey gééj mel ni màndiŋ, mu jàlle leen,

¹⁰ musal leen ci loxol bañaale,

jote leen ca loxol noon ba,

¹¹ ndox ma mëdd bañ ya,

kenn desu ca.

¹² Ca lañu gëm ay waxam,

woy ko.

¹³ Nes tuut ñu fàtte jëfam ja,

xaaratuñu ndigalam,

¹⁴ di ɲaf-ɲafi ca màndiŋ ma,

di diiŋat Yàlla ca àll ba.

¹⁵ Yàlla jox leen la ñuy sàkku,

wàccaaleel leen woppi ràgg.

¹⁶ Ba ñu demee ba iñaane Musaa ca dal ba,

boole ca Aaróona mu sell ma, nitu Aji Sax ja,

¹⁷ suuf a ne ɲafeet, wann Datan*,

mëddaale gàngooru Abiram;

¹⁸ sawara ne jippét fa seen biir,

tàkk ba lakk ñu bon ñooña.

¹⁹ Tëgg nañu aw nag ca tundu Xoreb,

di sujjóotal jëmm ju ñu móol,

²⁰ di jënde seen darajay Yàlla ja

jëmmu nag wuy forum ñax.

²¹ Dañoo fàtte Yàlla ma leen di musal

te def jaloore ca Misra.

²² Mooy kéemaan ya fa réewum Xam†,

kiraama ya ca gééju Barax ya.

* **106.17 Datan:** seetal ci *Màndiŋ ma* 16.27, 31-33. † **106.22**
réewum Xam mooy Misra ba tey.

²³ Yàlla da leen doon sànk,
bu dul woon ak Musaa, xejjam
ba ko kar, àtte leen,
mu giif, ba faru leen.

²⁴ Dañoo gàntal réew mu neex,
gëmuñu kàddug Yàlla,
²⁵ xanaa di xultoo seen biiri xayma,
baña déggal Aji Sax ji.
²⁶ Moo tax mu giñal leen
ne dina leen tëral fa màndiŋ ma,
²⁷ tëral seen askan ci biir xeet yi,
wasaare leen ci réew yi.

²⁸ Ñuy darook tuurum Baal Pewor,
di lekk lu ñu sarxal ay yàlla yu amul bakkan,
²⁹ di merloo Yàlla ci seeni jëf,
ba mbas ne dàll fa seen biir.
³⁰ Fineyas taxaw, àtte;
mbas ma dal,
³¹ muy àtteb njub bu ñu ko waññal
tey ak ëllëg.

³² Ñu merlooti Yàlla ca ndoxum Meriba ma,
muy loraangey Musaa te ñoo ko waral.
³³ Ñoo naqaral Musaa,
ba mu wax wax ju ko rëcc.

³⁴ Te it faagaagaluñu yéefar
ya leen Aji Sax ji waxoon,
³⁵ xanaa di jaxasook yéefar yooya,
di roy seeni jëf,
³⁶ di jaamu seeni tuur,

mu mujj dig fiir ca ñoom.

³⁷ Ñuy rendil rab ya

seen doom yu góor ak yu jigéen,

³⁸ di tuur deretu ñu deful dara,

te muy seen deretu doom yu góor ak yu jigéen

ya ñu sarxalal tuuri Kanaaneen ña,

deret ja sobeel réew ma,

³⁹ seeni jëf sobeel leen,

ndax seen bokkaale.

⁴⁰ Aji Sax ji mere ñoñam,

sib xeet woowu mu séddoo,

⁴¹ ba tax mu teg leen ca loxol yéefar ya,

seeni bañ yilif leen,

⁴² seen noon ya noot leen,

ñu torox ca seeni loxo.

⁴³ Ay yooni yoon la leen xettali,

teewul ñuy nas pexey fippu,

ba suux ci seeni ñaawtéef.

⁴⁴ Mu gis nag seen njàqare,

dégg seeni tinu,

⁴⁵ bàyyi xel ci kóllëreem ak ñoom,

topp ngoram lu réy, ba giif,

⁴⁶ xiir ña leen jàpp ñépp,

ñu yërëm leen.

⁴⁷ Éy Aji Sax ji, sunu Yàlla, wallu nu,

génnee nu ci xeet yi, dajale nu,

nu sante laak sa tur wu sell,

di sagoo sa teddaay.

⁴⁸ Santleen Aji Sax ji Yàllay Israayil

cant gu sax dàkk, ba fàww.

Na mbooloo ma mépp ne: «Amiin!»

Màggalleen Ki Sax!

107

Aji Sax jeey xettalee

¹ Santleen Aji Sax ji, kee baax,
kee saxoo ngoram!

² Waxleen lii, yeen ñi Aji Sax ji jot,
jote leen ci loxol bañ,

³ dajalee leen fa réew ya,
jële leen penkook sowu,
ak bëj-gànnar ak wetu géej.

⁴ Ñee ngi taxawaaloo màndiŋ mu wéet,
gisuñu dëkkuwaay,

⁵ boole xiif ak mar,
ba bakkan di tàggoo.

⁶ Ñu jàq, woo Aji Sax ji wall,
mu xettali leen ci seen njàqare,

⁷ jaarale leen ci yoon wu jub,
ngir ñu àgg cib dëkk.

⁸ Nañu sante Aji Sax ji ngoram
ak kéemaanam yi ñeel doom aadama yi.

⁹ Mooy màndal put gu wow,
di feesal ngëneel biir bu wéet.

¹⁰ Ñee ngi dëkke lëndëm gu tar,
ñu yeewe leen jéngi weñ yu tar.

¹¹ Ñoo gantal waxi Yàlla,
néewal ndigalal Aji Kawe ji.

¹² Mu teg leen naqar, ba toroxal leen,
ñu ne nërëm te kenn walluwu leen.

¹³ Ñu jàq, woo Aji Sax ji wall,

mu wallu leen ci seen njàqare,

¹⁴ xar seeni jéng ñaar,

génnee leen lëndëm gu tar.

¹⁵ Nañu sante Aji Sax ji ngoram

ak kéemaanam yi ñeel doom aadama yi.

¹⁶ Moo rajaxe bunti xàñjar,

damm galani weñ.

¹⁷ Ñu dofe ñalee ngi topp yoonu moy,

loroo seeni ñaawtéef,

¹⁸ bàyyi luy ñam di daw seen yaram,

ñu jege bunti dee.

¹⁹ Ñu jàq, woo Aji Sax ji wall,

mu wallu leen ci seen njàqare.

²⁰ Daa yónnee kàddoom, wéral leen,

kéfe leen cim yeer.

²¹ Nañu sante Aji Sax ji ngoram

ak kéemaanam yi ñeel doom aadama yi.

²² Nañ ko sarxal saraxi cant

tey sarxolle, siiwale koy jalooreem.

²³ Ña ca des a ngi war gaal, dugg géej,

di liggéeye mbeex mu ne xéew.

²⁴ Ñooñoo seede jaloorey Aji Sax ji,

ak kéemaanam ya fa xóote ya.

²⁵ Day àddu, sant ngélén,

mu yékkati gannax yi.

²⁶ Gannax ya fettax ba ca kaw-a-kaw,

xàwweekoo fa, tàbbi xóote ya.

Ñu jàq ba fit ne soyox,

²⁷ di jang, di kayan-kayan niy màndikat,

pexe jeex.

- 28 Ñu jàq, woo Aji Sax ji wall,
mu génne leen ci seen njàqare,
29 dalal ngélén la,
gannax ya selaw,
30 ne tekk, ñu bég,
mu gindi leen ba fa ñu bégga teer.
31 Nañu sante Aji Sax ji ngoram
ak kéemaanam yi ñeel doom aadama yi.
32 Nañu ko kañe ndajem mbooloo mi,
di ko mǎggale péncum mag ñi.
- 33 Mooy soppi wali ndox mǎndin,
soppi bēti ndox suuf su ne sereñ,
34 suuf su nangu doon jooru xorom
ndax mbonug ña ko dēkke.
35 Mooy soppi mǎndin it, ndox ya taa,
soppi suuf su ne sereñ bēti ndox;
36 dēel fa ñu xiif,
ñu sanc fab dēkk, dēkke,
37 ji ay tool, jēmbat ay reseñ,
mu meññ, ñoral,
38 Aji Sax ji barkeel, ñu giir a giir,
te wǎññiwul seenug jur.
39 Bu ñu wǎññikoo, ba néew doole
ndax nooteel ak coonooku tiis,
40 Aji Sax ji sib seen njiit yi leen noot,
wērloo leen àll bu amul yoon.
41 Waaye mooy teggil néew-ji-doole coonoom,
ful njabootam nig jur,
42 aji jub ñi gis ko, bég;
mboolem ku bon wedam.
43 Ku xelu ku ne, na ràññee lii
te seede li Aji Sax ji jēfe ngoram.

108

Yàlla, may nu ndam

¹ Di woyu cant, ñeel Daawuda.

² Yàlla, dogu naa,
damay woy, di la kañ;
sama jëmm jépp di la woy.

³ Na xalam ak moroom ma yewwu,
ma yee leeru njël.

⁴ Aji Sax ji, dama lay gërëm ci biir xeet yi,
kañ la ci biir waaso yi.

⁵ Sa ngor a màgg ba sut asamaan,
sa worma àkki fa kaw-a-kaw.

⁶ Éy Yàlla, yaa màgg ba sut asamaan,
sag leer tiim suuf sépp.

⁷ Walloo nu sa ndijoor,
nangul ma,
ba say soppe xettaliku.

⁸ Yàllaa àddoo fa këräm gu sell,
ne: «Maay damu, dogat suufas Sikem,
séddale xuru Sukkót.

⁹ Maa moom diiwaanu Galàdd, moom Manase,
Efrayim di sama mbaxanam xare,
Yuda di sama yetu nguur;

¹⁰ réewum Mowab di sama ndabal raxasukaay,
Edom, ma teg tànk;
Filisti, ma xaacoo fa.»

¹¹ Éy Yàlla, ana ku may yóbbu dëkk ba tata wër?
Ku may jiite ba Edom?

¹² Yàlla, xanaa du yaa nu wacc?

Éy Yàlla, yaa baña ànd ak sunu mboolooy xare?

¹³ Ngalla dimbali nu ci bañaale;
doom aadama, wallam neen la.

¹⁴ Nook Yàlla, nu def njàmbaar;
moom mooy noot sunuy noon.

109

Yal na Yàlla mbugal noon bi

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda, dib
taalifu cant.

Éy Yàlla mi may sant, bul tanqamlu!

² Ku bon ak kuy fen a ma waxal,
sosol ma,

³ tance ma kàdduy mbañeel,
song ma ci dara.

⁴ Ma ji nit cofeel, mu sosol ma;
te man ma di ko ñaanal.

⁵ Sama jëf ju baax, loraange lañu ma ko feye,
sama cofeel, ñu feye ma ko mbañeel.

⁶ Yal nanga fal ku bon ci kaw kii,
ab soskat féete ko ndijoor.

⁷ Bu ñu koy àtte, yal nañu ko yey,
te yal na ñaanam walbatiku di bàkkaar.

⁸ Yal naw fanam gàtt,
keneen jagoo sasam.

⁹ Yal nay doomam diy jirim,
jabaram dib jëtun,

¹⁰ ay doomam di tambaambaluy yalwaan,
dëddu seeni gent, dem tàllal ay yoxo.

¹¹ Yal na ko kuy feyeeku futti,
ay doxandéem foqati ñaqam.

¹² Yàlla bu ko kenn ji ngor,

yàlla bu kenn baaxe jirim yi ko wuutu.

¹³ Yal na askanam seey.

Balaa geneen maas a wéy, yal na seenu tur fey.

¹⁴ Yal na Aji Sax ji bàyyi xel ñaawtéefi maamam.

Yàlla bu bàkkaar ndeyam faru.

¹⁵ Yal na seeni moy sax fi kanam Aji Sax ji.

Yal na seen tur fare fi kaw suuf.

¹⁶ Moo séddul ngor,

di topp ku néewle te sonn,

seen xol jeex, mu bóom.

¹⁷ Moo soppoon di móoloo, yal na ko këppoo;

soppul ag ñaan it, yal na ko barke sore.

¹⁸ Móolook sol mbubb la yemale,

yal nañu duy ay móoloom ci yaramam nim ndox,

mu seeb ci biiri yaxam nig diw.

¹⁹ Yal nay móoloom di mbubbam,

te di laxasaay gu mu saxoo.

²⁰ Lii, yal na ko Aji Sax ji feye ñi may sosal,

di teg lu ñaaw ci sama der.

²¹ Waaye Boroom bi Aji Sax ji,

defal ma li sa tur laaj.

Yaa baax, gore, xettali ma.

²² Damaa néewle te sonn,

sama xol dagg, ba jeex tàkk.

²³ Maa ngi tàggoo ni keru ngoon,

ñu di ma fél ni soccet.

²⁴ Samay óom a ngi nasax ndax ñàkka lekk,

desewuma lu moy yaxi neen.

²⁵ Maa ngii, ñu di ma sewal,

ku ma gis, wëcc bopp.

²⁶ Éy Aji Sax ji, sama Yàlla, dimbali ma,

walloo ma sa ngor,

27 ba ñu xam ne lii sa loxoo,
xam ne yaw Aji Sax ji, yaa ko def.

28 Ñooy móolu, yaw nga barkeel;
ñoo ma jógal, ñooy torox,
man, ma bég, Sang bi!

29 Yal na ñi may sosal sàngoo toroxte,
làmbóo gâce ni mbubb.

30 Ma àddu, sant a sant Aji Sax ji,
di ko mágale digg mbooloo mu yaa.

31 Mooy féete ndijoor néew-ji-doole,
musal ko ci ku koy teg àtteb dee.

110

Yàlla fal na nitam

1 Ñeel Daawuda, dib taalifu cant.

Aji Sax ji daa wax sama Sang, ne ko:
«Toogeel sama ndijoor,
ba ma def say noon sa ndëggastal.»

2 Sa nguur la Aji Sax ji saxal, dale ko fa Siyon.
Yilifal noon yi la wër!

3 Sa mboolooy taxawal seen bopp,
sa bésub xare.
Ñu sol darajaak cellte,
faboo fa njël sosoo,
diy ndaw, wàccsil la, nib lay.

4 Aji Sax jee ko giñ,
te du dellu gannaaw:
«Yaa dib sarxalkat ba fàww,

topp dayob Melkiccedeg*.»

⁵ Sang baa ngi fi sa ndijoor
te mooy rajaxe buur yi, bés bu meree.

⁶ Mooy mbugal xeet yi, jal seeni néew,
di rajaxe kilifay àddina, ba mu daj.

⁷ Déeg ba feggook yoon wa, Buur a cay naan,
te moo ko tax di siggi.

111

Yàlla la ay mbiram sax

¹ Màggalleen Ki Sax!
Naa sante Aji Sax ji léppi xol
ci biir ñu jub ñi bokk jataay.

² Liggéeyi Aji Sax ji réy na,
ku ko safoo di ko gëstu.

³ Jëfam di teddngaak* daraja,
njubteem di sax ba fàww.

⁴ Moo dogal ñuy fàttalikuy kéemaanam;
Aji Sax ji boroom yiw ak yërmande.

⁵ Mooy leel ku ko ragal,
di bàyyi xel kóllëreem gi ba fàww.

⁶ Won na ñoñam dooley jëfam,
ba mu leen joxee suufu xeet yi.

⁷ Ay jëfam dëgg laak yoon,
tegtalam yépp mata wóolu,

⁸ laloo dëgg ak njub,
te sax dàkk ba fàww.

* **110.4 Melkiccedeg**, buurub Salem la woon, di sarxalkat bu Yàlla
faloon ci jamonoy Ibraayma, maanaam ñeenti téeméeri at laata
Aaróona doon ab sarxalkat. * **111.3 teddnga** mooy teraanga
ju bare lool.

⁹ Moo yónnee xeetam wall,
fas ak ñoom kóllëre gu sax.
Kee sell te jara ragal!

¹⁰ Ragal Aji Sax ji di njàlbéenu rafet xel,
dég-dég bu rafet ñeel ku koy wéye.
Moo yeyoo cant ba fàww.

112

Ku ragal Yàlla gis mbaaxam

¹ Màggalleen Ki Sax!
Ndokkalee ku ragal Aji Sax ji,
di tàqamtikoo ay santaaneem.
² Aw askanam ay am doole ci réew mi.
Ku jub saw xeet barkeel,
³ alal ak koom am sa kër,
sag jëf yu jekk sax dàkk.
⁴ Ceeñeeru biir lëndëm jollil na ku jub
ak ku baax, di boroom yërmande ak njubte.
⁵ Ki baaxle mooy ki laabiir, di leble,
di jëflante cig njub.
⁶ Ku jub du tërëf muk, k,
te dees na ko fàttaliku ba fàww.
⁷ Du ragal dég-dég bu tiis,
xel ma day dal, mu wóolu Aji Sax ji,
⁸ fit wa toog, du ragal,
ba kera muy gis noonam jóoru.
⁹ Moo yéwén ci li muy may néew-doole yi,
njeekkam sax dàkk,
dooleem di yokku, ànd ak daraja.
¹⁰ Soxor bi da koy gis, mer,
iñaan bay yéyu, jeex tàkk;
nde soxor, yaakaar ju tas rekk.

113

Buur Yàllaay walloo

¹ Màggalleen Ki Sax!

Yeen ñiy jaamu Aji Sax ji, màggalleen ko,
màggalleen turu Aji Sax ji!

² Yal nañu teral turu Aji Sax ji
tey ak ëllëg!

³ Li dale penku ba sowu,
màggalleen Aji Sax ji.

⁴ Aji Sax jee kawee, tiim xeetoo xeet,
darajaam sut asamaan!

⁵ Ana ku mel ni sunu Yàlla Aji Sax ji,
ki kaweel ab jalam, toog,

⁶ di jéer asamaan ak suuf?

⁷ Mooy yékkatee ku néewle fa suuf,
di seppée ku sonn cib sën,

⁸ bokkal ko jataayu kilifa
ya jiite xeetam.

⁹ Mooy dëel jigéen ju tële woona jur,
may ko mbégtem njureel.

Màggalleen Ki Sax!

114

Yàllaay walloo dooleem

¹ Ba Israayil bàyyikoo fa Misra,
ba waa kër Yanqóoba dëddu askan woowu di làkk,

² ca la Yuda doon kër Aji Sax ji,
giirug Israayil googu doon ab jagleem.

³ Géej gaa leen gis, daw,

dexu Yurdan a deltu gannaaw,
⁴tund yu mag yiy curpi niy kuuy,
 di curpeendook tund yu ndaw yi niy mbote.

⁵Moo géej, loo xewle bay daw?
 Yaw, dexu Yurdan, looy deltu gannaaw?
⁶Tund yu mag yee, lu ngeen di curpi niy kuuy?
 Yeen, tund yu ndaw yi, lu ngeen di curpi niy
 mbote?

⁷Suufee, loxalal Boroom bi,
 Yàllay Yanqóoba mii,
⁸ki soppaliw doj ndox mu taa,
 xeer wu ne sereñ, mu def bētu ndox.

115

Ku wóolu Yàlla barkeel

¹Bu muy nun, Aji Sax ji, bu muy nun,
 saw tur nga wara teral,
 ngir sa ngor ak sa worma.
²Bu yéefar yi ne muk:
 «Moo ñii, ana seen Yàlla?»
³Te yaw sunu Yàlla, yaa ngi asamaan,
 di def lu la soob.
⁴Seenii tuur xaaalis laak wurus,
 loxoo ko sàkk:
⁵am gémmiñ te du wax,
 ami gèt te du gis,
⁶ami nopp, du dégg,
 am bakkan, du xeeñtu,
⁷ami loxo it te du yég,
 ami tànk it te du dox,
 du xàddamiku sax.
⁸Ñi sàkk yii tuur, yal nañu mel ni ñoom,

ñook ñi leen wóolu ñépp.

⁹ Éy Israayil, wóolul Aji Sax ji,
moo lay jàppale, di la aar.

¹⁰ Yeen waa kër Aaróona, wóoluleen Aji Sax ji,
moo leen di jàppale, di leen aar.

¹¹ Yeen ñi ragal Aji Sax ji, wóoluleen Aji Sax ji,
moo leen di jàppale, di leen aar.

¹² Aji Sax jee nuy bàyyi xel, di nu barkeel,
di barkeel kër Israayil,
di barkeel kër Aaróona.

¹³ Aji Sax jeey barkeel ku ko ragal,
mag ak ndaw.

¹⁴ Yal na leen Yàlla ful,
ful seeni doom.

¹⁵ Yal nangeen barkeelu ci Aji Sax ji,
Ki sàkk asamaan ak suuf.

¹⁶ Asamaan, asamaanu Aji Sax jee,
suuf la dénk doom aadama.

¹⁷ Du ku dee mooy màggal Ki Sax,
du kenn ku tàbbi réewum tàbbi-selaw!

¹⁸ Nun, nooy sargal Ki Sax,
tey ak èllëg.

Màggalleen Ki Sax!

116

Ma sant Yàlla mi ma xettali

¹ Maa bègg Aji Sax ji: maa ko woo,
dagaan ko, mu dégg ma.

² Teewlu na ma moos,
dama koy woo li feek may dund.

³ Buumi dee a ma laawoon,

njàqarey njaniiw dab ma,
ma dajeek naqar aku tiis.

⁴ Ma woo Aji Sax ji wall, ne ko:
«Ngalla Aji Sax ji, xettali ma!»

⁵ Aji Sax jeey boroom yiw ak njub,
sunu Yàllaay boroom yërmande.

⁶ Aji Sax jeey aar ku xamul àddina;
tumurànke woon naa, mu wallu ma.

⁷ Bu ma yeboo sama xel dal,
Aji Sax ji baaxe na ma!

⁸ Xettali nga ma, ba deewuma,
jàppale ma, ba tërëfuma,
feral nga it samay rongooñ.

⁹ Damay topp Aji Sax ji
ci biir réewum aji dund ñi.

¹⁰ Ba ma wax: «Torox naa ba toskare,»
teewul may ànd ak ngëm.

¹¹ Maa jàqoon ba naan:
«Ñépp ay fen-kat lañu!»

¹² Ana lu may njukkale Aji Sax ji,
li mu ma baaxe lépp?

¹³ Xanaa ma yékkati kaasu Aji Sax
jiy misaal wallam,
te may tudd turam.

¹⁴ Samay digeek Aji Sax ji laay matal
fi kanam ñoñam ñépp.

¹⁵ Wóllërey Aji Sax ji,
deewam day doon lu muy naqarlu.

¹⁶ Aji Sax ji, maay sab jaam,
maay sab jaam, di sa doomu jaam bi ma sukk jur.
Yaa yiwi samay buum,

¹⁷ yaw laay sarxalal saraxu cant,
woo la ci sa tur, Aji Sax ji.
¹⁸ Samay digeek Aji Sax ji laay matal
fi kanam ñoñam ñépp,
¹⁹ fi ëtti kër Aji Sax ji,
fi digg Yerusalem.
Màggalleen Ki Sax!

117

Na ñépp ànd ak Israayil sant Yàlla

¹ Yeen xeetoo xeet, màggalleen Aji Sax ji,
réewoo réew, kañleen ko.
² Moo nu xéewale ngoram gu réy,
te wormay Aji Sax jee sax dàkk.
Màggalleen Ki Sax!

118

Aji Sax jeek man, ma daan

¹ Santleen Aji Sax ji, kee baax,
kee saxoo ngoram!
² Rikk Israayil, neleen:
«Kee saxoo ngoram!»
³ Rikk waa kër Aaróona, neleen:
«Kee saxoo ngoram!»
⁴ Rikk yeen ñi ragal Aji Sax ji, neleen:
«Kee saxoo ngoram!»

⁵ Ci xat-xat laa woowe Ki Sax wall,
Ki Sax wuyu ma, yaatal ma.
⁶ Aji Sax jeek man, duma tiit.
Ana lees ma manal?
⁷ Aji Sax jeek man, di ma dimbali,
may seetaan bañ yi.

⁸ Làqoo Aji Sax jee gën
wóolu doom aadama.

⁹ Làqoo Aji Sax jee gën
wóolu garmi.

¹⁰ Yéfar yépp a ma sam,
ma bëmëx leen ci dooley Aji Sax ji.

¹¹ Ñu sam maa sam;
ma bëmëx leen ci dooley Aji Sax ji.

¹² Naka lañu ma sam niy yamb,
jekki ne kamaj ni taalu boob;
ma bëmëx ci dooley Aji Sax ji.

¹³ Dees maa jañax, jañax, ma ter-teri,
Aji Sax ji dimbali ma.

¹⁴ Sama doole, sama kaaraange, Ki Sax a;
te mooy sama wall tey.

¹⁵ Ndam aki sarxolle ca xaymay ñu jub ña,
ndijooru Aji Sax jee def njàmbaar!

¹⁶ Ndijsor la Aji Sax ji xàcc,
ndijooru Aji Sax jee def njàmbaar.

¹⁷ Duma dee moos, xanaa dund,
ba nettali jaloorey Ki Sax.

¹⁸ Ki Sax mbugal na maa mbugal,
waaye waccu ma, ma dee.

¹⁹ Ubbilleen ma bunti ñi jub,
ma dugg santi Ki Sax.

²⁰ Buntu Aji Sax jaa ngii;
ñu jub ñee ciy dugge.

²¹ Dama lay sant, yaa ma nangul,
wallu ma tey.

²² Doj wi tabaxkat yi beddi woon,
moo mujj di doju koñu tabax bi.

- ²³ Lii de, Aji Sax jee ko def,
 nu gis ko, yéemu.
²⁴ Bésub tey jii, Aji Sax jee ko sos,
 nan ko bége, bânneexoo ko.
²⁵ Ngalla Aji Sax ji, wallu nu.
 Ngalla Aji Sax ji, may nu ndam.
²⁶ Na barke wàcc ci ki dikk ci turu Aji Sax ji.
 Nu ngi leen di ñaanale fi néegu Aji Sax ji.
²⁷ Aji Sax jee di Yàlla, di nu leeral.
 Jëlleen car yi, màggale,
 te dox ba ca béjjéni sarxalukaay ba.
²⁸ Yaa di sama Yàlla, ma di la sant;
 céy sama Yàlla, dama lay kañ.
²⁹ Santleen Aji Sax ji, kee baax,
 kee saxoo ngoram.

119

Aji Sax ji, sa kàddu laay bége

- ¹ Ndokkalee yaw mi màndu,
 di wéye yoonu Aji Sax ji.
² Ndokkalee yaw miy wattu kàdduy seedeem,
 di ko toppe sa léppi xol.
³ Doo def njubadi,
 waaye dangay topp fi mu la jaarloo.
⁴ Aji Sax ji, yaa joxe sa tegtal
 yi ñu wara topp a topp.
⁵ Yal naa saxoo
 di sàmm sa dogali yoon,
⁶ di teewlu loo santaane,
 ba duma rus.
⁷ Damay gëstu sa ndigal yu jub,
 di la sante xol bu dëggu.
⁸ Sa dogali yoon laay sàmm;

ngalla bu ma wacc a wacc.

⁹ Ana nu ndaw mana sellalee?

Xanaa di sàmm sa kàddu.

¹⁰ Sama léppi xol laa lay toppe,
bul ma wacc, ma wàcc say santaane.

¹¹ Sama xol laa làq say wax,
ngir bañ laa moy.

¹² Jaajëfe, yaw Aji Sax ji,
jàngal ma sa dogali yoon.

¹³ Maa àddu, tari
mboolem lu sa kàddu digle.

¹⁴ Topp say tegtal laay bége
mbégtem jépp alal.

¹⁵ Say tegtal laay jàngat,
di teewlu say xàll.

¹⁶ Sa dogali yoon, ma tàqamtikoo,
sa kàddu, ma fat ba fàww.

¹⁷ Sang bi, baaxe ma, ma dund,
ba mana sàmm sa kàddu.

¹⁸ Ngalla muril saay gèt, ma niir
sa kéemaani yoon.

¹⁹ Doxandéem laa fi kaw suuf,
bu ma làq say santaane.

²⁰ Fu ma tollu maa ngi namm say ndigal
ba sama xol ñiis.

²¹ Rëbb nga ñu reew, ñu alku,
ñiy dëddu say santaane.

²² Musal ma ciy kókkaleeki xaste,
maa ngi topp sa kàdduy seede.

²³ Te it kàngam yaa ngi may tooge,
te may gëstu sa dogali yoon, Sang bi.

24 Sa kàdduy seede laay safoo,
ñuy sama xejj yi may xelal.

25 Maa ngi ne ñàyy ci pënd bi,
musal ma, yaa ko dige.

26 Wax naa la samay jaar-jaar, nga wuyu ma;
ngalla xamal ma sa dogali yoon.

27 Dégtal ma li sa tegtal yiy firi,
ma jàngat say kéemaan.

28 Naqaru xol sonal na ma,
may ma ndëgërlaay, yaa ko dige.

29 Sorele maak yoonu fen,
te baaxe ma saw yoon.

30 Yoonu worma laa tànn,
jàkkaarlook say ndigal.

31 Éy Aji Sax ji, damaa langaamoo sa kàdduy seede,
ngalla bu ma rusloo.

32 Ci sa yoonu santaane laay wéy,
yaa may may xol bu tàlli.

33 Aji Sax ji, xamal ma li sa dogali yoon yiy firi,
ma topp ko ba mu jeex.

34 May ma dég-dég, ma topp saw yoon,
toppe ko xol bu tàlli.

35 Jiite ma ci sa xàllu santaane yi,
mooy sama bànnex.

36 Joyantil sama xol, mu féeteek sa kàdduy seede,
te dummóoyu alal ju lewul.

37 May ma, ma fénanti caaxaani neen,
te musale ma say yoon.

38 Sang bi, sottalal ma sa dige
bi nga digook ku la ragal.

³⁹ Moyale ma gâce gi ma ragal;
yaa baaxi ndigal.

⁴⁰ Maaka namm say tegtal,
musale ma sa njub!

⁴¹ Aji Sax ji, yaa ko dige,
dikke ma sa jëfi ngor ak sa wall,
⁴² ba ku ma kókkali, ma am tontam.
Maa doylloo sa kàddu.

⁴³ Bu ma xañ mukk kàddug dëgg,
say àtte laa yaakaar kat.

⁴⁴ Maay topp saw yoon, sàlloo ko,
saxoo ko ba fàww,

⁴⁵ di daagoo sago,
nde say tegtal laay sàkku.

⁴⁶ Maay àgge ay buur sa kàdduy seede,
te duma rus.

⁴⁷ Maay bége sa santaane
yi ma sopp,

⁴⁸ di yóotu sa santaane yi ma sopp,
di jàngat sa dogali yoon.

⁴⁹ Bàyyil xel li nga ma dig, Sang bi;
moom laa yaakaar.

⁵⁰ Lii laay muñe samaw naqar,
sa kàddoo may dundal.

⁵¹ Nit ñu bew ñi ñaawal nañu ma lool,
waaye dëdduwuma saw yoon.

⁵² Éy Aji Sax ji, damaa fàttaliku sa àtte ya woon,
daldi muñ.

⁵³ Sama xol daa fees ndax ñu bon
ñiy wacc saw yoon.

⁵⁴ Sa dogali yoon laay woyantoo,

fu ma mana sance.

⁵⁵ Aji Sax ji, tudd naa la guddi,
di sàmm saw yoon.

⁵⁶ Lii laa séddoo,
maa topp sa tegtali yoon.

⁵⁷ Aji Sax ji, yaw laa séddoo;
di digee sàmm sa kàddu.

⁵⁸ Sama léppi xol laa sàkkoo saw yiw,
ngalla baaxe ma, yaa ko dige.

⁵⁹ Damaa seetlu sama jēfin,
dēpp, topp sa kàdduy seede.

⁶⁰ Maa ngi gaawtu,
yeexewuma say santaane moos!

⁶¹ Buumi ñu bon ñaa ngi may laaw,
te sàgganewuma saw yoon.

⁶² Xaaju guddi laay jóg,
di la sante sab àtte.

⁶³ Maa xejjoo képp ku la ragal,
tey topp say tegtal.

⁶⁴ Aji Sax ji, sa ngor dajal na àddina;
xamal ma sa dogali yoon.

⁶⁵ Aji Sax ji, def nga la nga dige woon,
Sang bi, defal nga ma ngēneel.

⁶⁶ Xamal ma ngēneeli àtte ak xam-xam,
maa doylloo say santaane.

⁶⁷ Maa jàddoon, nga duma ma,
léegi sa kàddu laay sàmm.

⁶⁸ Yaaka baax tey baaxe;
rikk xamal ma say tegtal.

⁶⁹ Ñu bew ñee yàq sama der aki sos,
te ma topp say tegtal ak sama léppi xol.

70 Ñu ngi nii, seeni xol dërkiis;
te man may tàqamtikoo saw yoon.

71 Ngëneel la ma duma yi jural,
ngir jànge naa ci say tegtal.

72 Sa ngëneelu yoon wi nga digle
moo ma gënal ay junniy dogi xalis ak wurus.

73 Say loxoo ma sàkk, tabax ma,
may ma ag dégg, ma mokkal say santaane,

74 ñi la ragal gis ma, bég;
nde sa kàddu laa yaakaar.

75 Aji Sax ji, ràññee naa ne say àtte dëgg la,
te worma nga ma dumaa.

76 Ngalla dëfale ma sa ngor;
Sang bi, yaa ko dige.

77 Nanga ma ganesee sa yërmande, ma dund;
saw yoon ay sama bânneex!

78 Yal na ñu bew ñi torox,
ñoo ma lor ak seeni sos,
te man may gëstu say tegtal.

79 Yal na ku la ragal waññiku fi man,
ba xam sa kàdduy seede.

80 Yal naa toppe say tegtal xol bu mat sëkk,
ba duma rus.

81 Sàkku naa sag wall ba xol jeex,
di xaar sa kàddu.

82 Séentu naa sab dige, ba gët giim;
kañ nga may xettali?

83 Damaa mujj ras ni mbuusum der mu saxaar
jàpp,

waaye sàgganewuma say tegtal.

84 Ñaata fan laay toogati, Sang bi?

Kaĩ ngay mbugal ñi ma topp?

⁸⁵ Ñu bew ñi gasal nañu ma ay yeer
yu saw yoon diglewul.

⁸⁶ Sa santaane yépp worma la;
te dees maa toppey sos, wallu ma!

⁸⁷ Nes tuut ñu sàanke ma fi kaw suuf,
te man dèdduwuma say tegtal.

⁸⁸ Musale ma sa ngor,
ba jëfe sa kàdduy seede.

⁸⁹ Aji Sax ji, sa kàddoo sax dàkk,
taxaw jonn fa asamaan.

⁹⁰ Sa worma, ba maasoo maas,
yaa samp suuf, saxal ko.

⁹¹ Ci sa ndigal la lépp taxawe ba tey,
lépp ànd, di la jaamu.

⁹² Su ma bégewuloon saw yoon,
sànkoo sama toskare ji.

⁹³ Duma fàtte mukkk say tegtal,
ci nga may musale.

⁹⁴ Yaa ma moom, wallu ma;
say tegtal laay sàkku.

⁹⁵ Man la ñu bon ñi tëru, nar maa sànk,
waaye sa kàdduy seede laay niir.

⁹⁶ Gis naa ne lu mat lu ne am na kemu,
waaye sa santaane mat ba wees kemu.

⁹⁷ Maaka sopp saw yoon,
di ko jàngat bés bu jot.

⁹⁸ Li ma xelal ba ma raw noon yi,
mooy sa santaane yi ma jagoo fàww.

⁹⁹ Maa gëna ñaw képp ku may jàngal,
nde sa kàdduy seedeey sama njàngat.

100 Maa ëpp mag ñi dég-dég,
nde say tegtal laa topp.

101 Luy yoon wu aay, ma moyu,
ba mana sàmm sa kàddu.

102 Say santaane it dèdduwuma ko,
nde yaw yaa ma jàngal.

103 Sa kàddooka maa neex,
ba dàqal ma tem-temu lem!

104 Ci say tegtal laay ràññee,
ba tax ma bañ luy yoonu fen.

105 Sa kàddu laay niitoo samay tànq,
muy leeral samaw yoon.

106 Giñ naa te di ko dëggal,
ne dinaa sàmmonteek say àttey dëgg.

107 Toskare naa lool;
éy Aji Sax ji, musal ma, yaa ko dige.

108 Aji Sax ji, rikk nangul ma kàdduy cant yi ma lay
jébbal,

te xamal ma say ndigal.

109 Sama bakkan ci xott saa su ne,
waaye fàttewuma saw yoon.

110 Ñu bon ñi ma gasalum pax
taxul ma wàcc say tegtal.

111 Maa séddoo fàww sa kàdduy seede,
loolooy seral sama xol.

112 Damaa dogoo jéfe sa dogali yoon,
saxoo ko ba mu jeex.

113 Maa bañ kuy ñarale,
maa sopp saw yoon.

114 Sama rawtu, sama kiiraay, yaw a;
sa kàddu laay xaar.

115 Yeen ñiy def lu bon, xiddileen ma,
ba ma sàmmonteek sama santaaney Yàlla.

116 Yaa ko dige, dooleel ma, ma dund;
bul tas sama yaakaar.

117 Kàttanal ma, ma raw,
di yittewoo say tegtal, ba fàww.

118 Yaay xarab képp ku wàcc sa dogali yoon,
ay pexeem neen.

119 Yaay tonni ni purit képp ku bon fi kaw suuf,
moo tax ma sopp sa kàdduy seede.

120 Sama yaram a ngi daw ndax ragal la,
ragal say àtte.

121 Def naa njubte, def njekk;
bu ma jébbal ñi may néewal.

122 Sang bi, gàddu ma, ma am jàmm,
bu ma ñu bew ñi néewal.

123 Séentu naa sag wall ak sa kàddug dëgg,
ba saay gët giim.

124 Sang bi, jëfeel ma sa ngor,
xamal ma sa dogali yoon.

125 Sab jaam laa, may ma, ma ràññee,
ba xam sa kàdduy seede.

126 Aji Sax ji, jëf jot na,
ñee ngi jalgati saw yoon!

127 Maa sopp say santaane,
mu gënal ma wurus ba ci wurusu ngalam.

128 Moo tax foo tegtale, ma rafetlu,
lépp luy yoonu fen, ma bañ.

129 Sa kàdduy seede kéemaan la,
moo tax ma di ko toppe xol.

130 Sa pirim kàddu day leeral,

di xelal ku xeluwul.

131 Damaa ɲa ɲafeet, di àppaat,
ngir namm say santaane.

132 Éy geesu ma te baaxe ma,
ni nga baaxook ñi sopp sa tur.

133 Dooleelal ma samay tànk, yaa ko dige,
te bu ma lenn lu bon man.

134 Jot ma ci nooteelu doom aadama,
ma mana topp say tegtal.

135 Sang bi, geesoo ma sag leer,
te xamal ma sa dogali yoon,

136 ay wali rongooñ ay wale saay gët,
ndax sàmmeesul saw yoon.

137 Aji Sax ji, yaaka jub,
te say àtte di yoon.

138 Yaa santaane sa kàdduy seede ci dëgg
ak kóllère gu yaa.

139 Damaa gis bañ yiy sàggane say wax,
xol bu tàng di ma rey.

140 Sang bi, maaka sopp sa kàddu
gi set ni weñ gu ñu xelli!

141 Ñàkk naa solo, faaleesu ma,
waaye sàgganewuma say tegtal.

142 Sa àtte moo di àtte ba fàww,
te saw yoon a dëgg.

143 Njekkar ak njàqare dab ma,
say santaane di sama bànnex.

144 Sa kàdduy seedee di dëgg ba fàww,
may ma, ma ràññee, ba dund.

145 Aji Sax ji, woo naa la wall lu ma man,
wuyu ma, ma topp sa dogali yoon.

146 Dama ne: «Wóoy, wallu ma,
ma sàmm sa kàdduy seede.»

147 Damaa jèlu, di la woo,
di xaar sa kàddu.

148 Damay xoole guddi gépp,
di jàngat sa kàddu.

149 Aji Sax ji, sama baat bii, teewloo ko sa ngor,
te musal ma ni nga baaxoo muslee.

150 Rabatkati pexe yaa ngi jegesi,
di nit ñu sore saw yoon.

151 Waaye yaw Aji Sax ji, jege nga,
te sa santaane yépp a dëgg.

152 Yàgg naa xam ne sa kàdduy seede
wax la joo saxal dàkk.

153 Xoolal sama coono te xettali ma;
saw yoon déy, sàgganewuma ko.

154 Àtte ma, ba jot ma;
musal ma, yaa ko dige.

155 Ku bon sore sa wall,
ngir sàkkuwul sa dogali yoon.

156 Aji Sax ji, sa yërmande yaa na;
musal ma ni nga ko baaxoo.

157 Ñi ma topp ak ñi ma baña bare,
te taxul ma dëddu sa kàdduy seede.

158 Damaa gis workat yi, sib leen;
ñoo sàmmul sa kàddu.

159 Seetlul ni ma soppe say tegtal.
Éy Aji Sax ji, musal ma, yaa gore!

160 Sa mboolem kàddu dëgg la,
sa àtte yépp di dëgg, sax dàkk.

161 Ay kilifaa ma topp ci dara,

te teewul ma wormaal sa kàddu.
162 Man de, maa ngi bége sa kàddu
ni ku for alal ju bare.

163 Fen, ma bañ, ba sib;
sa yoon, ma sopp.

164 Juróom ñaari yoon ci bés
màggale naa la ko say àttey dëgg.

165 Jàmm ju baree ñeel ku sopp sa yoon,
te dara du ko fakkastal.

166 Aji Sax ji, sa wall laa yaakaar,
say santaane laa jëfe.

167 Sama xol laa toppe sa kàdduy seede,
te sopp koo sopp.

168 Damaa topp say tegtal ak sa kàdduy seede,
fépp fu ma jaar kay yaa ngi ciy gis.

169 Aji Sax ji, yal na sama yuux àgg fa yaw;
may ma, ma ràññee, yaa ko dige.

170 Yal na sama dagaan àgg fa yaw;
xettali ma, yaa ko dige.

171 Naa xaacu, woyal la,
yaa may jàngal sa dogali yoon.

172 Naa woye sa kàddu,
loo santaane, yoon la.

173 Yal nanga ma dikke ndimbal,
say tegtal laa tànn.

174 Aji Sax ji, namm naa sa wall,
sa yoon ay sama bànnex.

175 Yal naa dund ba màggal la,
say ndigal di sama ndimbal.

176 Lajj naa ni xar mu réer;
gindi ma, Sang bi,
sàgganewuma say santaane de!

120

Ma ñaan ci biir tuuma

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale Yàlla.

Ci sama njàqare laa woo Aji Sax ji wall,
mu wuyu mā.

² Éy Aji Sax ji, musal ma ci gémmiñu fen-kat,
ak làmmiñu njublan.

³ Yaw boroom làmmiñu njublan,
ana lu ñu lay añale
ak lu ñu lay dolli?

⁴ Xanaa fitti mbër yu ñaw
ak xal yu yànj.

⁵ Wóoy man mi ganeyaani baadooloy Meseg ya
tey dali fa xaymay waa Kedar ñu xayadi ña!

⁶ Yàgg naa lool
ci biir nit ñi bañ jàmm.

⁷ Man may wut jàmm,
te su ma waxee, ñoom ñuy ayoo.

121

Ana ku may sàmm?

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale Yàlla.

Damaa séentu tund ya,
te naan fu wall di jóge?

² Sama wall a nga fa Aji Sax ji,
Ki sàkk asamaan ak suuf.

³ Kii du la bàyyi nga tërëf,

sa sàmm bii gëmmul.

⁴ Kiy sàmm Israayil kay
gëmmul, nelawul.

⁵ Aji Sax jee lay sàmm,
Aji Sax jee lay yiir,
féete la ndijoor.

⁶ Du naaj wu lay dal bëccëg,
mbaa leer gu ndaw guddi.

⁷ Aji Sax jee lay sàmm ci gépp loraange,
di sàmm sa bakkan.

⁸ Aji Sax jee lay sàmm, dem ak dikk,
tey ak ëllëg.

122

Nu ñaanal Yerusalem

¹ Di woy yu ñuy yéeg ca tund ya, di ko màggale
Yàlla, ñeel Daawuda.

Maaka bég, ba ñu ma nee:
«Kër Aji Sax ji lanu jëm.»

² Yaw Yerusalem, noo ngii taxaw ci sa bunt.

³ Céy, Yerusalem, dëkkub tabax bu baax
bi booloo, di benn.

⁴ Fii la giiri Israayil di yéegsi,
di giir yi Ki Sax séddoo.

Ñu ngi santsi Aji Sax ji,
ni ko Israayil warloo.

⁵ Fii la ngànguney Israayil tege,
askanu Daawuda toog ca, di àtte.

⁶ Dagaanleen jàmmi Yerusalem:

«Yerusalem, yal na sa xeli soppe dal,

⁷ jàmm ne ñoyy fi say tata wër,

te xel dal ci biir kəri Buur.»

⁸ Mbokk ak xarit a waral
may ñaan jàmmi Yerusalem.

⁹ Sunu kër Yàlla Aji Sax jee ma tax
di sàkku ngèneelu Yerusalem.

123

Yàlla, fajal nu gâce

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale
Yàlla.

Yaw laay séentu,
yaw mi toog fa asamaan.

² Ma ne, ni jaam bu góor di wékke sangam bët,
jaam bu jigéen di ko wékke bët sangam bu jigéen,
ni lanuy wékke sunu Yàlla Aji Sax ji bët,
ba keroog mu baaxe nu.

³ Éy Aji Sax ji, baaxe nu, rikk baaxe nu,
dañu noo toroxal, ba nu ne tott.

⁴ Ñu reew ñaa ngi nuy ñaawal, sunu xol fees,
ñu bew ñaa ngi nuy sewal.

124

Nanu sante Aji Sax ji wallam

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale
Yàlla, ñeel Daawuda.

Éy su dul woon ak Aji Sax ji nu nekkal!
Israayiloo, waxati ko:

² su dul woon ak Aji Sax ji nu nekkal,

ba ñu nu jógalee,
³ba nit ña xadaroo sunu kaw,
dañu nu doon wann, nuy dund,
⁴dañu nu doon mëdd nim ndox,
defum wal, buub nu,
⁵def waame wuy wal-wali,
buub nu, yóbbu.

⁶Cant ñeel na Aji Sax ji,
ki nu bàyyiwul, noon yi yàpp nu.
⁷Danu ne fërr, nim picc mu rëcc fiiru rëbb,
fir ga toj, nu raw.
⁸Sunu ndimbal a ngi ci turu Aji Sax ji,
Ki sàkk asamaan ak suuf.

125

Ku doylloo Aji Sax ji raw

¹Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale
Yàlla.

Ku doylloo Aji Sax ji,
dangay mel ni tundu Siyon, doo toxu;
dangay sax ba fàww.

²Ni tund yi yéewe Yerusalem,
ni la Aji Sax ji yéewe ñoñam,
tey ak ëllëg.

³Nguur gu bon du saxe
kaw suuf su nit ñu jub muurloo.
Lu ko moy ñu jub ñi sàkku lu bon,
di ko jëfe.

⁴Éy Aji Sax ji, baaxeel ku baax,

ak kuy mébét njub.

⁵ Waaye kuy topp yoonu ndëngte,

Aji Sax jee koy sànk,

boole kook kuy def lu bon.

Yal na jàmm dal ci Israayil.

126

Yàlla, delloo nu

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale
Yàlla.

Ba Aji Sax ji delloo waa Siyon seen réew,

danoo meloon ni ñuy gént,

² di reeka sarxolle rekk.

Yéefar yi naa:

«Lu réy la Aji Sax ji defal ñii.»

³ Lu réy la nu Aji Sax ji defal moos,
nu bég.

⁴ Aji Sax ji, rikk delloo nu na woon,

ni ngay delloo wal yu ñiis, mu walaat ca àllub
Negew.

⁵ Kuy ji di jooy,

yal na góob, di sarxolle.

⁶ Ku doon wéy a wéy, di jooy;

yor mbuusum jiwoom,

yal na dikk a dikk, di woy,

ñibbiwaale sabaaram.

127

Barkeb Yàllaa wóor

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale
Yàlla, ñeel Suleymaan.

Kër, su ko Aji Sax ji tabaxul,
 ku ko tabax, neen nga doñ-doñi.
 Ab dëkk, su ko Aji Sax ji wattuwul,
 ku ko wattu, neen nga teewlu.
² Neen it la nit di teela jóg
 aka guddee tëdd,
 di doñ-doñi lu mu lekk:
 Aji Sax ji leel na soppeem lu ni day,
 fekk ko muy nelaw.

³ Ma ne, doom Aji Sax jee koy sèdde,
 njurum doom yool la.

⁴ Doom joo jure ndaw,
 mooy fitt ci loxol jàmbaar;

⁵ ndokkalee ku ci mbuusam fees,
 ba bu ñu taseekub noon ca pénc ma,
 duñu am gâcece mukk.

128

Ragal Yàlla, jàmmi kër

¹ Di woy yu ñuy yéeg ca tund ya, di ko màggale
 Yàlla.

Ndokkalee képp ku ragal Yàlla,
 di jéfe ay yoonam.

² Yaay lekk saw ñaq,
 mbégteek ngëneel ñeel la.

³ Sa jabar ni garab gu meññ ci sa kër,
 say doom wër a wër sa ndab ni njëmbat lu jebbi.

⁴ Ki ragal Aji Sax jaa ngoog,
 nii rekk lay barkeelee.

⁵ Yal na la Yàlla barkeelee fii ci Siyon;

yal nanga teewe xéewalu Yerusalem sa giiru dund
gèpp,
⁶ te nga gis say sèt.
Yal na jàmm dal Israayil.

129

Noon manul Israayil

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale
Yàlla.

Ba may ndaw ba tey, ñu ngi may sonal a sonal.
Israayiloo, waxati ko:

² Ba may ndaw ba tey, ñu ngi may sonal a sonal,
te taxul ñu man ma.

³ Sama gannaaw gi lañu gàbb a gàbb,
rèdd koo rèdd nib tool.

⁴ Waaye àtteb Aji Sax ji mooy dëgg,
dog na buumi ñu bon ña.

⁵ Képp ku noonoo Siyon,
yal nañu ko dëpp, gâceel ko.

⁶ Yal nañu mel ni ñax mu saxem xadd,
balaa law, lax.

⁷ Du doyub nêb ku ko dog;
du doyub say ku ko for.

⁸ Ku fa jaare it du ko ne:
«Jaajëf, Aji Sax ji barkeel;
jaajëfe yaw, yal na Aji Sax ji barkeel.»

130

Nu séentu njotug Yàlla

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale
Yàlla.

Aji Sax ji, ci ay xóote laa lay woowe.

² Boroom bi, déglu ma,
teewlu ma, ma tinu la.

³ Ki Sax, yaw, soo doon lim bàkkaar,
Boroom bi, ana kuy taxaw?

⁴ Waaye yaay jéggale,
ñu ragal la.

⁵ Damay xaar Aji Sax ji, di ko xaare xol,
di yaakaar kàddoom.

⁶ Wattukat bi yàkkamti njël,
wattukat bi yàkkamti njël, laa ne,
ni ma yàkkamtee Aji Sax jee ko raw.

⁷ Éey Israayil, négandikul Aji Sax ji.
Aji Sax jee gore,
te yaatug njot.

⁸ Mooy jot Israayil ci ñaawtéefam yépp.

131

Damaa woyof, gëm Yàlla

¹ Di woy yu ñuy yéeg ca tund ya, di ko màggale
Yàlla, ñeel Daawuda.

Éy Aji Sax ji, man de, réy-réyluwuma,
danɲiiraluma,
xintewoowuma lu réy it,
mbaa lu ma ëlëm.

² Xanaa ne tekk, ne cell,
ni perantal ak ndeyam;
sama xel dal ni perantal.

³ Éey Israayil, yaakaaral Aji Sax ji

tey ak ëllëg.

132

Yàlla digoo naak ki mu fal

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale Yàlla.

Éy Aji Sax ji, bàyyil xel Daawuda,
ak gépp njàqareem.

² Moo giñaloon Aji Sax ji,
moo digook Mbërum Yanqóoba ma.

³ Mu ne: «Duma ñibbi,

⁴ duma tēddi ca sama kaw lal ba,
duma nelaw, duma gëmm sax bët,

⁵ li feek sàkkaluma Aji Sax ji béreb,
ba dëkkal Mbërum Yanqóoba ma.»

⁶ Ma ne, Efrata lanu dégg gaalu Yàlla ga,
fekk ko ca àll ya wër dëkku Yaar.

⁷ Nan dem ba kërám,
sujjóotali ndëggastalu tànkam ya.

⁸ Aji Sax ji, jógal agsi sa dalluwaay,
yaak gaal gi jëmmal sa doole.

⁹ Say sarxalkat, yal nañu soloo njubte,
sa wóllère yi sarxolleendoo.

¹⁰ Xoolal ci Daawuda, sa jaam ba,
ngalla bul gantu ki nga fal.

¹¹ Aji Sax ji daa giñal Daawuda
dëgg gu mu dul dëddu,
ne ko: «Ku jóge ci sa geño
laay teg ci sa jal,

¹² te say doom, bu ñu sàmmee sama kóllère,
ak sama kàdduy seede yi ma leen di xamal,

seeni doom it ñooy tooge sa jal ba fàww*.»

¹³ Aji Sax ji kat a tànn Siyon,
taamu faa dëkke.

¹⁴ Mu ne: «Fii laay dalloo ba fàww,
fii laay dëkk, maa ko taamu.

¹⁵ Dund bi, ma barkeel a barkeel,
néew-ji-doole yi, ma reggal;

¹⁶ sarxalkat yi, ma wodde texe;
wóllëre yi di sarxollee sarxolle.

¹⁷ Fa laay dooleele Daawuda,
ni jum bu dul fey muk, maay jafal nguuru ki ma
fal.

¹⁸ Ay noonam, ma wodde gâcce;
moom, kaalaam ne ràññ.»

133

Bennoo, barkeel

¹ Di woy yu ñuy yéeg ca tund ya, di ko màggale
Yàlla, ñeel Daawuda.

Céy liika baax te neexati,
ay bokk yu bokk dëkk, di benn!

² Daa neex ni diwu bopp gu xeeñ,
siite sikkim, bu mel ni sikkimu Aaróona,
rogalaat ba ci mbubbam,

³ neex ni layub tundu Ermon,
neex ni lay bu ni mel tey rogalaate tundi Siyon.
Fa la Aji Sax ji dogale barke,
muy dund, ba fàww.

* **132.12** Seetal ci 2. *Samiyel* 7.12-16.

134

Way-ngëm ñaa ngi sant

¹ Di woy yu ñuy yéegé ca tund ya, di ko màggale Yàlla.

Ayca, santleen Aji Sax ji,
yeen jaami Aji Sax ji yépp,
yeen ñiy taxawe kër Aji Sax ji guddi.

² Yékkatileen seeni loxo ca béreb bu sell ba,
te sant Aji Sax ji.

³ Yal na la Aji Sax ji barkeelee fa Siyon,
moom mi sàkk asamaan ak suuf.

135

Lu Yàlla namm lay def

¹ Màggalleen Ki Sax!

Màggalleen turu Aji Sax ji,
éey jaami Aji Sax ji, màggalleen,

² yeen ñi taxaw ci kër Aji Sax ji,
fi sunu biir èttu Yàlla bi.

³ Màggalleen Ki Sax, Aji Sax jee baax!
Kañleen ko, kee sopplu!

⁴ Ki Sax a tànn Yanqóoba,
muy Israayil mi mu séddoo.

⁵ Maa xam ne Aji Sax ji màgg na!
Sunu Boroom a sut lépp lu ñuy jaamu.

⁶ Lépp lu Aji Sax ji namm,
moom lay def asamaan ak suuf,
ak biir géej ak xóote yépp.

⁷ Mooy yékkateey niir fa cati àddina,
sàkkal taw ay melax,

yebbee ngelaw cay dencam,

⁸faat luy taaw fa Misra,
doom aadama, ba ci mala.

⁹Yeen waa Misra, moo yónnee ay firndeeki
kéemaan fi seen biir,

ñeel Firawnaak jawriñam ñépp.

¹⁰Moo duma ay xeeti xeet,

bóom buur yu mag yi,

¹¹muy Sixon buurub Amoreen ña,

ak Og buuru Basan,

ak buuri Kanaan yépp.

¹²Moo nangu seen réew, séddale,

bànni Israayil ñiy ñoñam séddoo.

¹³Aji Sax ji, sa tur ba fàww;

Aji Sax ji, sa woy a saxal maasoo maas.

¹⁴Aji Sax ji kay ay àtte ñoñam ñi,

di ñeewante jaamam ñi.

¹⁵Tuuri yéefar yi, xalis laak wurus,

loxoo ko sàkk.

¹⁶Am gémmiñ te du wax,

ami gèt te du gis,

¹⁷ami nopp te du dégg,

du sax noowal bakkan.

¹⁸Ñi sàkk yii tuur, yal nañu mel ni ñoom,

ñook ñi leen wóolu ñépp.

¹⁹Éey waa kër Israayil, santleen Aji Sax ji!

Éey waa kër Aaróona, santleen Aji Sax ji!

²⁰Éey waa kër Lewi, santleen Aji Sax ji!

Yeen ñi ragal Aji Sax ji, santleen Aji Sax ji!

²¹Nañuy sant Aji Sax ji ci Siyon,

moom mi dëkke Yerusalem.

Màggalleen Ki Sax!

136

Yàllaa am kóllère

- 1 Nangeen sante Aji Sax ji mbaaxam.
Kee saxoo ngoram!
- 2 Santleen Yàllay yàlla yi.
Kee saxoo ngoram!
- 3 Santleen Sangu sang yi.
Kee saxoo ngoram!
- 4 Moo wéetoo jaloore yu mag yi.
Kee saxoo ngoram!
- 5 Moo sàkk asamaan ci manoooreem.
Kee saxoo ngoram!
- 6 Moo lal suuf ca kaw ndox ma.
Kee saxoo ngoram!
- 7 Moo sàkk leer yu mag yi:
Kee saxoo ngoram!
- 8 jant bi yilif bëccëg,
Kee saxoo ngoram!
- 9 weer ak biddiww, guddi.
Kee saxoo ngoram!
- 10 Moo faat taawi Misra yu góor ya,
Kee saxoo ngoram!
- 11 seppée bànni Israayil ca ñoom,
Kee saxoo ngoram!
- 12 ci dooley loxoom ak kàttanu përegam.
Kee saxoo ngoram!
- 13 Moo xar gééju Barax ya ñaar,
Kee saxoo ngoram!
- 14 jàllale bànni Israayil ca digg ba.
Kee saxoo ngoram!

15 Moo xalab Firawnaak mbooloom ca géēju Barax
ya.

Kee saxoo ngoram!

16 Moo jiite ñoñam ca màndiŋ ma.

Kee saxoo ngoram!

17 Moo duma buur yu mag ya,

Kee saxoo ngoram!

18 bóom buur yu màgg ya,

Kee saxoo ngoram!

19 reyaale Sixon buurub Amoreen ña,

Kee saxoo ngoram!

20 reyati Og buuru Basan.

Kee saxoo ngoram!

21 Moo nangu seen réew, joxe,

Kee saxoo ngoram!

22 sédde Israayil ma dib jaamam.

Kee saxoo ngoram!

23 Ci biir nootaange la nu geesoo,

Kee saxoo ngoram!

24 ne nu siféet ci loxoy noon ya.

Kee saxoo ngoram!

25 Mooy leel bépp boroom bakkan.

Kee saxoo ngoram!

26 Santleen Yàlla mi ci asamaan!

Kee saxoo ngoram!

137

Jooye nanu àll

¹ Ca tàkkal dexi Babilon,
foofa lanu daa toog,
fàttaliku Siyon, jooy.

² Ca garab ya

lanu daa wékk sunuy xalam.

³ Fa la nu sunuy sang daa woyloo,
noot nu, bëgg nu bégal leen,
naan: «Woyalleen nu ci woyi Siyon.»

⁴ Moo! Nu nuy woye woyu Aji Sax ji
kaw suufas yéefar?

⁵ Éy Yerusalem, su ma la naree fàtte,
yal na ma doole dëddu!

⁶ Yerusalem, su ma la fàttalikuwul,
fonk la, ba gën laa bége lépp,
yal na sama làmmiñ tafoo sama denqleñ.

⁷ Aji Sax ji, fàttalikul Edomeen ña,
keroog jantub Yerusalem,
ba ñu naan: «Màbbleen a màbb,
ba suuf sa dëkk bi sampe siiñ!»

⁸ Yeen waa Babilon gi ñu nara fàllas,
ndokkalee ku leen fey jëf ja ngeen nu def!

⁹ Ndokkalee ku ne cas seeni fere,
tas ciw doj!

138

Aji Sax ji waccu ma

¹ Ñeel Daawuda.

Ma sante la sama léppi xol,
woy la, gàngooru Yàlla ga ca kaw seede.

² Ma sujjóot jublook sa kër gu sell gi,
di wormaal saw tur,
ngir sa ngor ak sa worma.
Màggal nga sa tur ak sa kàddu,
ba mu tiim lépp.

³ Bés ba ma wootee, yaa ma wuyu,

ñemeel ma, dooleel ma.

⁴ Aji Sax ji, na la buuri àddina yépp màggal,
ñoo dégg kàddu yi nga wax.

⁵ Nañu woy say jaloore, naan:
«Aji Sax jeeka màgg ndam!»

⁶ Aji Sax jee kawee!
Ku toroxlu, mu niir;
ku réy, mu ñooru.

⁷ Ma wéye njàqare,
nga musal ma,
dogalee sa loxo merum noon,
walloo ma sa ndijoor.

⁸ Aji Sax jee may feyul.
Éy Aji Sax ji, yaa saxoo ngor!
Bul wacc ñi nga binde sa loxo.

139

Aji Sax jee ma xam, ba jeexal ma

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, ñeel Daawuda, dib
taalifu cant.

Aji Sax ji, yaa ma natt, xam ma;

² yaa xam sama toogaay ak sama taxawaay,
di ràññee fu sore samay xalaat,

³ di càmbaar samab dox ak sama tëraay,
yittewoo lépp lu may def.

⁴ Aji Sax ji, bala maa wax baat,
ndeke yaw, xam nga lépp.

⁵ Kanam ak gannaaw nga ma dare,
teg ma sa loxo.

⁶ Ni nga ma xame daa yéeme,

xóot lool, ba wees ma.

⁷ Fu ma jëm, ba sore la?

Fu ma daw jëm, foo teewul?

⁸ Ma ñalgu ba asamaan, yaa nga fa!

Ma tëri njaniw, ndeke yaa nga fa!

⁹ Ma war laafi njël,

dëkki wàllaa géej,

¹⁰ nga tettee ma fa ba tey,

téyee ma sa ndijoor.

¹¹ Su ma noon: «Na ma lëndëm mëdd boog,

ba leer gi far guddil ma,»

¹² du tax lëndëm lëndëmal la dara.

Guddi da laa leeralal ni bëccëg,

lëndëm dig leer fi yaw.

¹³ Yaa ma sàkkal xol ak xalaat,

ràbbe ma sama biiru ndey.

¹⁴ Naa la sante sama bind bu raglu bii te yéeme,

say jalooree di kéemaan, bir na ma!

¹⁵ Sama jëmm jii umpu la,

ba muy bindu ci kumpa,

mel ni lu ñu ràbbe ci xóotey suuf.

¹⁶ Gis nga ma, ba ma diw lumb;

sa téere lim na fan yi nga ma àppal,

ba ca benn dooragul.

¹⁷ Yàlla, say xalaat aka maa yéem!

Ndaw lim bu réy!

¹⁸ Su ma ko doon waññ, moo ëpp feppi suuf.

Maa ngii yewwu, nekk feek yaw ba tey.

¹⁹ Éy sama Yàlla, soo reyoon ñu bon ñii!

Yeen bóomkat yi, soreleen ma!

²⁰ Ñii sa tur lañuy luubale,
noonoo la, di tudd sa tur ciy caaxaan.

²¹ Aji Sax ji, maaka bañ ñi la bañ
te sib ñi lay gantal.

²² Dama leena bañ ba fa mbañeel yem;
samay noon dëgg lañu.

²³ Yàlla, seetlu ma, ba ràññee sama xol;
natt ma, ba ràññee sama xalaati xol.

²⁴ Xoolal ndax maa ngi doxe yoon wu aay,
te nga teg ma ci yoon wi sax.

140

Ku ñu toɗal a ngi ñaan

¹ Mu jëm ci njiital woykat yi, dib taalifu cant, ñeel
Daawuda.

² Éy Aji Sax ji, xettali ma ci ku bon,
musal ma ci nitu fitna,

³ kuy nas lu bon,
tey saxoo di sookey xare,

⁴ daas làmmiñam ni jaan,
guux danjaru ñàngóor.

Selaw.

⁵ Éy Aji Sax ji, aar ma ci loxol ku bon,
musal ma ci nitu fitna,
ku may fexee fakkastal.

⁶ Ñu bew ñee ma làqali yeer,
lalal may buum aki caax,
feggat ma seeni fiir ci yoon wi.

Selaw.

⁷ Dama ne Aji Sax ji, yaay sama Yàlla;
Aji Sax ji, teewlul, ma dagaan la.

⁸ Aji Sax ji Boroom bi may walloo doole,
yaa ma yiir keroog bésub xare.

⁹ Aji Sax ji, bul may ku bon nammeelam,
bul matal pexeem, muy yékkatiku.

Selaw.

¹⁰ Ñi ma sam, yal na seen ayu làmmiñ
këppu ci seen kaw bopp.

¹¹ Yal nañu këppoo xali sawara,
tàbbi ciy pax te dootuñu jóg.

¹² Kuy yàq der, yàlla bumu toog ci réew mi.
Nitu fitna, yal na ko ay topp, ba dal ci kawam.

¹³ Xam naa ne Aji Sax jeey jox néew-ji-doole dëgg;
di sàmm àqu baadoolo.

¹⁴ Ku jëfe njekk kay moo lay sant;
ku jub dëkke saw yiw.

141

Yàlla, sàmmal sama làmmiñ

¹ Dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

Aji Sax ji, woo naa la, gaawe ma!
Bu ma lay woo, teewlu ma.

² Yal nanga ma nangul samag ñaan
ni cuuraay lu ñu la taalal,
loxo yi ma la tàllal di saraxu ngoon soo gërëm.

³ Aji Sax ji, sàmmal ma sama làmmiñ,
saytul ma sama kàddu.

⁴ Bu ma xiir ci lu aay,
may jëfe jëf ju bon,

ànd ceek ñiy jëf lu ñaaw,
di wàlli seeni bernde.

⁵ Kuy déggal Yàlla, man na maa dóor,
bantal ma ci ngor.
Loolu ngëneelu cuuraay la, duma ko bañ.
Waaye maa ngi saxoo ñaan pexey noon moy.

⁶ Yal nañu fenqe seeni njiit ciw doj,
ba noon yi xam ne dëgg laa wax.

⁷ Ni ñuy gàbbe suuf ba mu ne ñafeet,
ni la njaniiw di ñaye,
aw seeni yax yu tasaaroo.

⁸ Aji Sax ji Boroom bi, yaw laa wékki gët,
yaw laa làqoo,
bu ma seetaan, ma dee.

⁹ Musal ma ci yeer yi ñu ma gasal,
ak fiir yi ma defkati ñaawtéef yi tegal.

¹⁰ Yal na ku bon tàbbi cig fiiram,
te man ma teggi, wéy.

142

Aji Sax ji rekk a ma yég

¹ Dib taalifu yeete bu ñeel Daawuda, ba mu nekkee
ca xunt ma.

² Ma àddu, ñaan Aji Sax ji;
àddu ca kaw, di tinu Aji Sax ji,

³ sippi ko sama tawat,
diis ko sama njàqare.

⁴ Bu ma yoqee,
ràññee nga samay jéego;
yoon wi may jaare

lañu ma làqal am yeer.

⁵ Ma geesu ndijoor, xool;
du kenn ku ma faale.
Rawtu réer ma,
du kenn ku sama bakkan saf.

⁶ Aji Sax ji, ma woo la wall;
ma ne, yaay sama kiiraay,
di sama séddoo fi kaw suuf.

⁷ Teewlul, ma ne wóoy,
damaa manatul,
xettali ma ci ñi ma topp,
dañu maa ëpp doole.

⁸ Ngalla génne ma fi ma tëje,
ma sant la.
Man la way-ngëm ñi di yéew ëllëg,
yaa may xéewale ab yool.

143

Aji Sax jeey sama yaakaar

¹ Dib taalifu cant, ñeel Daawuda.

Éy Aji Sax ji, déglul, ma ñaan la;
teewlul, ma tinu la;
nangul ma ci sa wormaak sa àtteb dëgg.

² Sang bi, bul layook man;
kenn jubul fi sa kanam, du kuy dund.

³ Noon a ma sambal,
daane ma, joggati,
dëël ma ci lëndëm
ni ku dee bu yàgg.

⁴ Sama doole jeex tàkk,
sama xol jeex, ma ne yàcc.

⁵ May fàttaliku bu njëkkoon,

di xalaat sa jaloore yépp,
seetaat li nga def.
⁶ Ma tàllal lay loxo,
soxla la, ni suuf su mar di soxlaa ndox.

Selaw.

⁷ Aji Sax ji, gaawal wuyu ma;
sama xol a jeex, ma ne yàcc,
bu ma xañ sa yiw,
ma yem ak kuy tàbbiji biir pax.

⁸ Xëye ma sa ngor,
yaw laa wóolu;
xamal ma fu may doxe,
yaw laa wékk sama bakkan.

⁹ Aji Sax ji, musal ma ci noon yi,
yaw laa làqoo.

¹⁰ Jàngal ma, ma jëfe sa coobare;
yaa di sama Yàlla.
Yal na ma sam xel jiitee mbaax
ci yoon wu tàlli.

¹¹ Aji Sax ji, musal ma ngir sa tur,
jëfeel sa àtte, teggil ma njàqarey bakkan.

¹² Sànkál ma noon yi ci sa ngor,
bóomal ma bépp mbañ.
Man de, maay sab jaam!

144

Aji Sax ji, laggsil

¹ Ñeel Daawuda.

Cant ñeel na Aji Sax ji sama cëslaay,
mu di ma jàngal xeex,
di ma tàggat ci xare,

² di sama wóllëre, di ma yiir,
di ma làq, di ma xettali,
di ma aar, ma di ko làqoo,
mu di ma nangulal ay xeet.

³ Aji Sax ji, luy nit, ba nga di ko ràññee?
luy doom aadama, ba nga di ko faale?

⁴ Nit ni ngelaw,
ay fanam di takkndeer, wéy.

⁵ Aji Sax ji, firil asamaan, wàcc;
laal tund yi, ñu saxaar.

⁶ Melaxal, falaxe noon yi;
fittal, ñu fël xoo,

⁷ nga yóotoo ma fu kawé,
xettali ma, wallu ma ci doxandéem
yi def wali wal fi sama kaw,

⁸ di fen, di giñ ay fen.

⁹ Yàlla, naa la woyal woy wu yees,
xalamal la xalamu fukki buum.

¹⁰ Yaay may buur yi ndam,
yaa musal sa jaam ba, Daawuda, ci saamar bu aay.

¹¹ Musal ma, xettali ma ci loxol doxandéem
yiy fen, di giñ ay fen.

¹² Su boobaa sunu doom yu góor
màgge ndaw, ni gàncax gu mat sèkk;
sunuy janq jekk ni doji yatt yu ñu tabaxe kër buur.

¹³ Sunuy sàq feese wirgoy wirgo,
sunuy gàtt jur junni,
ba fukki junni (10 000) ci parlu yi,

¹⁴ nag yi ëmb ba diis,
du mbas, du biir bu yàqu,
te deesu fi yuuxoo pénc ya.

¹⁵ Ndokkalee xeet wu am lii!

Ndokkalee xeet wu yàllawoo Aji Sax ji!

145

Ma kañ Buur Yàlla

¹ Di woyu màggal, ñeel Daawuda.

Sama Yàlla, Buur bi, naa la màggal,
teral sa tur ba fàww.

² Bésoo bés ma di la sant,
di màggal sa tur ba fàww!

³ Aji Sax jee màgg te jara màggal a màggal,
kii màggam amul kemu!

⁴ Na maasoo maas di màggal say jaloore,
di biral sa njàmbaarte.

⁵ Sa leeraayu ndam li ne ràññ,
ak sa jëf ju yéeme laay jàngat!

⁶ Sa dooley jëf ju raglu dees na ko jottali,
te sa màggaay maa koy yéene.

⁷ Sa mbaax gu réy, dees na ko tari,
te sag njubte, dees na ko woy.

⁸ Yiw ak yërmande, fa Aji Sax ji;
kee muñ mer te bare ngor!

⁹ Aji Sax jee baaxe ñépp,
di yërëm lu mu sàkk.

¹⁰ Aji Sax ji, lépp loo sàkk a lay gërëm,
sa wóllère yi di la sant,

¹¹ di tudd sa darajay nguur,
tey dégtale sag njàmbaar,

¹² doom aadama xam say jaloore
ak sa darajay nguur gu màgg gi.

¹³ Sa nguur ay nguur gu sax dàkk,

sa kilifteef ñeel maasoo maas.

Aji Sax ji daa sàmm ay waxam,
gore ciy jëfam.

¹⁴ Ku daanu, Aji Sax ji wallu;
ku sëgg, mu siggil.

¹⁵ Ñépp a la wékk bët, di yaakaar,
te bu jotee, yaa leen di leel,

¹⁶ tàllal sa loxo,
reggal luy dund, ba xolam sedd.

¹⁷ Aji Sax ji, jëfinam jépp njekk la,
jëfam jépp ngor la.

¹⁸ Aji Sax ji, képp ku ko woo wall, mu jege la,
képp ku ko woo wall te muy dëgg.

¹⁹ Nammeelu ku ko ragal, mu sotal;
yuuxam, mu dégg, musal.

²⁰ Aji Sax jeey sàmm kuy soppeem,
di sànk képp ku bon.

²¹ Naa sàlloo sant Aji Sax ji,
na luy dund saxoo dàkk di màggal sellaayu turam!

146

Buur Yàllaa jara wóolu

¹ Màggalleen Ki Sax!

Naa màggale Aji Sax ji xol,

² fii ak may dund, di ko kañ,
fii ak may noyyi, di woy sama Yàlla.

³ Buleen wóolu kilifa,
doom aadama amul wall.

⁴ Noo ga day rëcc, mu dellu suuf;
bu bés baa, pexeem jeex.

⁵ Ndokkalee kuy dimbalikoo Yàllay Yanqóoba;

di yaakaar Yàllaam Aji Sax ji,

⁶ Ki sàkk kaw ak suuf,

géej ak lépp li ci biir,

di sàmm dëgg ba fàww,

⁷ di àtte néew-ji-doole,

di leel ku xiif.

Aji Sax jeey tijji ku ñu tëj.

⁸ Aji Sax jeey xippil silmaxa,

di siggil ku sëgg.

Aji Sax jee sopp ku jub.

⁹ Aji Sax jeey sàmm doxandéem,

taxawu jirim ak jëtun,

waaye mooy lajjal pexem ku bon.

¹⁰ Aji Sax jeey nguuru ba fàww.

Yaw Siyon, sa Yàllaa ñeel maasoo maas.

Màggalleen Ki Sax!

147

Yàllaa gën ci àddina, gën ci nit

¹ Màggalleen Ki Sax!

Kañ sunu Yàllaa baax,

màggal koo neex te war.

² Aji Sax jaa ngi tabaxaat Yerusalem,

di delloosi ña ñu dàqe Israayil,

³ di faj naqaru xol,

fajtal góomi boroom.

⁴ Mooy lim biddiww yi,

tudd bu ci nekk.

⁵ Sunu Boroom a màgg, bare doole;

am xelam wees kemu.

⁶ Aji Sax ji, néew-ji-doole, mu siggil;

ku bon, mu daane ci suuf.

⁷ Woyeleen Aji Sax ji kàddug cant,
kañeleen sunu Yàlla jii ay xalam;

⁸ mooy sànge asamaan ay niir,
tawal suuf,
saxal tund yi am ñax,

⁹ leel mala,
xol liiru baaxoñ bu jooy.

¹⁰ Kii nawul dooley fas,
gërëmul kàttanu jàmbaar.

¹¹ Ki Aji Sax ji gërëm mooy ki ko ragal
te di ko yaakaare ngoram.

¹² Yerusaleem, sargalleen Aji Sax ji!
yeen waa Siyoñ laa ne, màggalleen seen Yàlla!

¹³ Mooy tëj ràpp seen bunti dëkk,
barkeel seen askan wa ca biir,

¹⁴ jàmmal seen suufas réew,
reggal leen ngëneelu pepp,

¹⁵ yónnee suuf ndigalam,
kàddoom ne coww, daw ca.

¹⁶ Mooy taw donji yuur yu weexe ni wëttéen.
di lay lay bu sedd, mel ni pënd ci suuf.

¹⁷ Mooy yuri tawub yuuram niy doj.
Bu ni seddee, ana kuy taxaw?

¹⁸ Mu yebal kàddoom, seeyal;
wal ngelawam, ndox walalaan.

¹⁹ Mooy wax Yanqóoba kàddoom,
dogalam yaak ndigali yoonam ñeel Israayil.

²⁰ Loolu defalu ko wenn xeet;
kenn xamu ci ndigali yoonam.
Màggalleen Ki Sax!

148

Na àddina wërngal këpp màggal Yàlla

¹ Màggalleen Ki Sax!

Nangeen màggale Aji Sax ji fa asamaan,
màggale ko fa kaw-a-kaw.

² Màggalleen ko, yeen malaakaam yépp,
màggalleen ko, yeen gàngooram yi.

³ Màggalleen ko, yeen jant beek weer wi,
màggalleen ko, yeen mboollem biddiiw yii di nes-
nesi.

⁴ Màggalleen ko, yeen asamaani kaw-li-kaw,
ba ca ndox ma tiim asamaan ya.

⁵ Nañu màggal turu Aji Sax ji,
kii kat a santaane, lii lépp am.

⁶ Moo leen samp, ñu sax ba fàww,
mu dogal ko, te du toxu.

⁷ Nangeen màggale Aji Sax ji fa kaw suuf,
yeen ninki-nankay géej ak xóote yépp,

⁸ ba ca melax yaak doj yu sedd yay taw,
ak tawub yuur akub lay,
ba ca ngélén yu mag yay def ndigalam.

⁹ Màggalleen ko yeen tund yu mag yeek
yu ndaw yépp,

ba ci garab yiy meññ ak garabi seedar yi,

¹⁰ ba ci mala yépp, yu àll ak gépp jur
ak luy raam ak njanaaw,

¹¹ ak buuri àddinaak xeet yépp,
ak kilifa yeek njiiti àddina yépp,

¹² xale bu góor ak bu jigéen,
mag ak ndaw.

¹³ Màggalleen turu Aji Sax ji,

moom donɲ la turam kawɛ,
darajaam tiim asamaan ak suuf.

¹⁴ Moo dooleel ñoñam,
wóllëreem ñiy mbooloom bànni Israayil,
xeet wi mu xejjoo, di ko màggal.
Màggalleen Ki Sax!

149

Na Israayil màggal Ki Sax

¹ Màggalleen Ki Sax!

Woyleen Aji Sax ji woy wu yees,
màggal ko fi ndajem wóllëreem ñi.

² Na Israayil bége Kii ko sàkk,
doomi Siyɔɲ, laa ne, ñu bànnëexoo seen buur bii.

³ Nañu màggale turam am pecc,
tëggal ko, xalamal ko.

⁴ Aji Sax jee safoo ñoñam,
di terale néew-ji-doole ag mucc.

⁵ Na wóllërey Yàlla bànnëexoo seen ndam,
bu ñu téddee sax, di sarxolle,

⁶ di xaacuy kañ Yàlla,
ɲàbbaale saamaru ñaari ñawka,

⁷ ngir дума yéefar yi,
mbugale ko yooyu xeet,

⁸ yeewe seeni buur ay càllala,
jéngɛ seeni njiit jéngi weñ,

⁹ ngir sotalal leen àtte bi ñu bind,
muy ndamu wóllërey Yàlla yépp.

Màggalleen Ki Sax!

150

Màggalleen Ki Sax!

¹ Màggalleen Ki Sax!

Nangeen màggale Yàlla biir këram gu sell,
màggale ko ca tatay asamaanam.

² Màggaleleen ko ay jalooreem,
màggale ko màggam gu réy.

³ Màggaleleen koob bufta,
màggale ko xalam ak moroom ma.

⁴ Màggaleleen ko njiin aki pooj,
màggale ko xalam ak toxoro.

⁵ Màggaleleen ko tëggum weñ mu xumb,
màggale ko tëggum weñ mu kawé.

⁶ Na lépp luy noyyi màggal Ki Sax!
Màggalleen Ki Sax!

Kàddug Yàlla
The Holy Bible in the Wolof language of Senegal,
translated by La Mission Baptiste du Sénégal
La Sainte Bible en langue wolof du Sénégal, traduite
par La Mission Baptiste du Sénégal

copyright © 2025 La Mission Baptiste du Sénégal

Language: Wolof

Cette œuvre est mise à disposition sous licence Creative Commons Attribution - Pas d'Utilisation Commerciale - Pas de Modification 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0)

 Vous n'êtes pas autorisés à :

Partager — copier, distribuer et communiquer le matériel par tous moyens et sous tous formats. L'Offrant ne peut retirer les autorisations concédées par la licence tant que vous appliquez les termes de cette licence.

Attribution — Vous devez créditer l'œuvre, intégrer un lien vers la licence et indiquer si des modifications ont été effectuées ; l'œuvre. Vous devez indiquer ces informations par tous les moyens raisonnables, sans toutefois suggérer que l'Offrant vous soutient ou soutient la façon dont vous avez utilisé son Œuvre.

Pas d'Utilisation Commerciale — Vous n'êtes pas autorisés à faire un usage commercial de cette Œuvre, tout ou partie du matériel la composant.

Pas de modifications — Dans le cas où vous effectuez un remix, que vous transformez, ou créez à partir du matériel composant l'Œuvre originale, vous n'êtes pas autorisés à distribuer ou mettre à disposition l'Œuvre modifiée.

Pas de restrictions complémentaires — Vous n'êtes pas autorisés à appliquer des conditions légales ou des mesures techniques qui restreindraient autrement l'utilisation de l'Œuvre dans les conditions décrites par la licence.

C'est un résumé (et non pas un substitut) de la licence. Pour voir une copie de cette licence, cliquez ici.

La Mission Baptiste du Sénégal a le plaisir de vous autoriser à utiliser toute portion tirée des Écritures

qui sont disponibles sur [http:// biblewolof.com](http://biblewolof.com) et sur ces appli (l'&ouillevre), sous réserve que le crédit nous soit reconnu par écrit, avec la mention du nom de notre organisation (voir plus loin). Mais on ne peut la modifier de quelque façon que ce soit, ni l'’utiliser à des fins commerciales, c'’est à dire, de telles ressources ne peuvent être vendues à un prix supérieur au coût de la reproduction.

Cette licence n'’autorise pas un mixage combinant les écritures en wolof avec vos propres ressources traduites en wolof. Si vous désirez faire un mixage, vous devez en obtenir l'’autorisation, et pour cela nous exigeons un échantillon de traduction pour une préalable approbation de notre part. En effet des ressources mal traduites portent préjudice à la créditibilité des écritures.

De même, s'’il s'’agit d'’enregistrements des écritures, nous exigeons des échantillons de la matière enregistrée, pour approbation préalable de notre part. En effet des voix marquées d'’accent pourraient être dommageables à la créditibilité des écritures.

Pour demander la permission de faire quoi que ce soit en dehors du cadre de cette licence, contactez-nous.

Voici les déclarations de copyright à inclure dans l'&ouillevre:

Écriture extraite de (s'’il s'’agit d'’une portion de livre)

Suivi de:

Kàddug Yàlla gi © 2025 MBS

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fr>

Vous pouvez aussi utiliser une forme abrégée:

(Nom du livre abrégé) **2025 MBS (NINEA: 20215410C9)**

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fr>

La politique de confidentialité se trouve ici.

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0)

 You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Attribution — You must give appropriate credit, provide a link to the license, and indicate if changes were made. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

NonCommercial — You may not use the material for commercial purposes.

NoDerivatives — If you remix, transform, or build upon the material, you may not distribute the modified material.

No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

This is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license. To view a copy of this license, click here.

La Mission Baptiste du Sénégal is pleased to give you permission to use any of the scriptures on <http://biblewolof.com> and in these apps (hereafter referred to as the Work) as long as you give credit to MBS with a copyright notice, and you do not modify or mix the work, and do not sell materials at a price over the cost of reproduction.

In other words, you may download the Work and share it with others as long as you credit us, but you can’t change the Work in any way or use it commercially (for profit).

If we give you permission to do a re-mix (combining the scriptures in wolof with your own materials translated in wolof), we will ask for a sample translation or audio recording to approve first, before any distribution. Materials badly translated and voices with a foreign accent impair the credibility of the scriptures.

To ask permission to do anything outside the scope of this license, contact us.

Here are copyright statements to include with the work :

Scripture citations taken from(if it's only a portion of a book) followed by

Kàddug Yàlla gi © 2025 MBS

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

Or you may use a shortened form:

(Name of the book) **2025 MBS (NINEA: 20215410C9)**

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode>

You can read our [privacy policy](#) here.

Liggéey bii turu sañ-sañu jëfandikoom di « Creative Commons BY-NC-ND 4.0 » ; maye na ku ko yeb,

fépp ci àddina, ci kaw way jefandiku ji wàccoo ak yii ndigal: BY = SM (dees na Seedeel boroom Moomeelam); NC = AJ (Amul Jaay); ND = AS (Amul Soppi). Ku bëgga gis sottib sañsañu jëfandikoo bi, seet ko fii.

▢ Mission Baptiste du Sénégal am na mbégtey may leen ngeen yeb, ak sotti, ak wasaare lu mu mana doon ci Kàddug Yàlla gi ci <http://biblewolof.com>, ak ci appli yii, ci kaw ngeen seedeel nu sunu moomeel (seetal ci suuf). Waaye dungen ci mana soppi lenn, ak nu coppite ga mana tëdde, te ngeen bañcee jaaye lenn ci njëg gu wees li leen sottib mbind mi dikke.

Su dee lu ngeen raxe (muy seen liggéeyu bopp bu ngeen tekki ci wolof, boole ko ak lenni kàddug Yàlla gi ci wolof), ba bëgg koo sotti ngir wasaare ko, war ngeen cee jëkka am sunu ndigal, te jox nu ci seenub tekki, lu tuut lu nu ko mana natte ba mu doy nu, ndax jomtukaay yu tekki bi awul yoon gàkkaal na Mbind mu sell mi. Jokkoolen ak nun, ngir sàkku ndigalu def lu mu mana doon, lu wees kemu sañsañu jëfoo.

Ba tey su dee lu ngeen jukkee ci kàddug Yàlla gi, ba def ko ay dégtal yu ngeen taataan, bëgg nanu ngeen sàkkaal nu ci seenub taataan, lu tuut lu nu mana natte baat yi ba mu doy nu, ndax baat yu seen làmmiñu boroom taq itam, gàkkaal na ab liggéey.

Yii kàddu la sañsañu jëfoo tege, te warees koo boole ci liggéey bi:

Ci………… lanu ko jukkee, (su dee ab dogu téere doŋŋ)

Kàddug Yàlla gi © 2025 MBS

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fr>

Manees naa jëfandikoo itam ab gàttaalub turu téere bi :

(Turu gàttaal téere bi) **2025 MBS (NINEA: 20215410C9)**

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/legalcode.fr>

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

ccxx

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2025-04-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 23 Apr 2025 from source files dated 18 Apr 2025

d0698bf2-fb52-5f39-9542-2e2eeaf3c516